

EVROPSKÁ UNIE
Evropský námořní a rybářský fond
Operační program Rybářství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PROCESNÍ A VÝSLEDKOVÉ HODNOCENÍ OP RYBÁŘSTVÍ 2014 – 2020

Pre-evaluační studie

Dílčí plnění 4

Zpracovatel

Naviga 4, s.r.o.

Pobřežní 249/46
186 00 Praha 8

HOPE Group s.r.o.

Palackého tř. 10
612 00 Brno
(kancelář Lidická 1, Praha 5)

Zadavatel

ČR – Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17
110 00 Praha 1 – Nové Město

hope
euservis cz

NAVIGA⁴
jednoduchost v orientaci

OBSAH

OBSAH.....	2
1 ÚVOD	4
1.1 Účel dokumentu	4
1.2 Popis postupu řešení.....	5
2 PŘÍPRAVA EVALUACE.....	6
2.1 Provedení evaluace.....	6
2.1.1 Řízení evaluace	7
2.2 Cíle hodnocení	7
2.2.1 Principy evaluace.....	8
2.2.2 Stanovené evaluační otázky	9
3 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ (HODNOCENÍ DOPADŮ)	11
3.1 Zvolený celkový přístup k hodnocení opatření	13
3.2 Priorita Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje	15
3.2.1 Specifický cíl 2.A: Opatření – Inovace	19
3.2.2 Specifický cíl 2.B: Opatření – Produktivní investice do akvakultury	24
3.2.3 Specifický cíl 2.B: Opatření – Podpora nových chovatelů.....	29
3.2.4 Specifický cíl 2.C: Opatření – Recirkulační zařízení a průtočné systémy dočišťování.....	34
3.2.5 Specifický cíl 2.D: Opatření – Akvakultura poskytující environmentální služby.....	39
3.3 Priorita Unie 3 Podpora provádění Společné rybářské politiky	44
3.3.1 Specifický cíl 3.A: Opatření – Shromažďování údajů	44
3.3.2 Specifický cíl 3.B: Opatření Sledovatelnost produktů	49
3.4 Priorita Unie 5 Podpora uvádění na trh a zpracování	55
3.4.1 Specifický cíl 5.A: Opatření – Plány produkce	55
3.4.2 Specifický cíl 5.A: Opatření – Uvádění produktů na trh, Záměr – Vytváření organizací producentů	61
3.4.3 Specifický cíl 5.A: Opatření – Uvádění produktů na trh, Záměr – Propagační kampaně	67
3.4.4 Specifický cíl 5.B: Opatření – Investice do zpracování produktů	72
3.5 Technická pomoc.....	78
4 HODNOCENÍ EFEKTIVITY, ÚČELNOSTI A ÚČINNOSTI INTERVENCÍ.....	83
5 VYHODNOCENÍ POKROKU PLNĚNÍ STRATEGIÍ.....	85

6	PŘÍSPĚVEK OP RYBÁŘSTVÍ K PLNENÍ HORIZONTÁLNÍCH TÉMAT	87
6.1	Princip partnerství	87
6.2	Rovné příležitosti	89
6.3	Udržitelný rozvoj	90
6.4	Změny klimatu	93
7	HODNOCENÍ NAPLNĚNÍ OČEKÁVANÝCH VÝSLEDKŮ DOP	95
8	METODY	99
8.1	Metody sběru dat	99
8.1.1	Desk research.....	99
8.1.2	Data mining.....	100
8.1.3	Dotazníkové šetření (CAWI, PAPI, CATI, CAPI).....	102
8.1.4	Rozhovory.....	104
8.1.5	Případová studie.....	107
8.1.6	Syntéza.....	108
9	LITERATURA A ZDROJE	109

Vedoucí týmu hodnotitele

Lukáš Bumbálek

1 ÚVOD

Zakázka „**Procesní a výsledkové hodnocení OP Rybářství**“ byla zahájena dne 7. 11. 2016 podpisem smlouvy o dílo mezi Ministerstvem zemědělství ČR a dodavatelským konsorciem, které je tvořeno společností Naviga 4, s.r.o. a HOPE GROUP s.r.o.

Hodnocení v rámci realizované evaluace je zaměřeno na **dva hlavní okruhy – procesní a výsledková evaluace**. Cílem procesního hodnocení je posouzení nastavení implementační struktury a identifikace slabých míst v systému OP Rybářství. Cílem výsledkové evaluace je ověřit relevanci programu vzhledem k novým podmínkám (změny v odvětví akvakultury, změny rozvojových potřeb), posouzení vhodnosti nastavení indikátorové soustavy a relevance komplementárních vazeb a provést hodnocení dosavadních výsledků OP Rybářství. Výstupy těchto okruhů jsou součástí ostatních dílčích plnění evaluace.

Obsahem výsledkové evaluace je také **zpracování této pre-evaluační studie**, jejímž cílem je nastavit vhodný mix metod, které budou sloužit k vyhodnocování OP Rybářství 2014 – 2020.

1.1 Účel dokumentu

Cílem pre-evaluační studie je dle zadávací dokumentace analýza a posouzení možností, jak vyhodnotit:

- výsledky a dopady OP Rybářství 2014-2020;
- efektivitu dosažených cílů – účelnosti a účinnosti jednotlivých intervencí;
- pokrok při plnění strategií, zejména Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu;
- příspěvek OP Rybářství k plnění horizontálních témat.

Obsahem studie je identifikace očekávaných výsledků a dopadů na úrovni opatření (popř. záměrů), které jsou přehledně představeny v teoriích změny jednotlivých opatření (záměrů). Každé opatření pak obsahuje konkrétní metodický postup pro hodnocení těchto identifikovaných budoucích výsledků a dopadů, s využitím výstupových a výsledkových indikátorů. Tato část je doplněna o souhrnné a podrobné popisy jednotlivých metod (viz kap. 7), včetně jejich případných limitů. Metodika hodnocení každého opatření (záměru) obsahuje také indikativní harmonogram hodnocení výsledků a dopadů existujících i budoucích intervencí. Harmonogram je založen především na postupu implementace daného opatření (harmonogram výzev) a odráží pravděpodobný vývoj výskytu výsledků / dopadů po realizaci intervencí. Navržený harmonogram je provázán s Evaluačním plánem OP Rybářství a tedy také s Evaluačním plánem DoP.

Provedení hodnocení výsledků a dopadů na úrovni reálných příjemců OP Rybářství 2014-2020 je možné s odstupem několika měsíců případně let od ukončení fyzické realizace projektů, kdy se projeví efekty investic do produkce a ekonomiky podniků producentů respektive je možné pracovat s ověřenými údaji za uzavřená účetní období. Ověření funkčnosti metodiky tak bylo provedeno primárně ověřením dostupnosti vstupních dat

- na úrovni podniku (konzultací individuálního producenta)
- na úrovni sektoru (primárně finanční, účetní údaje¹)

¹ Ověření na databázi ekonomických údajů firem s CZ NACE 03 s obsahem 547 záznamů subjektů.

Pre-evaluační studie má dle požadavků zadavatele poskytovat podrobný návod na hodnocení, které bude využitelné v příštích evaluačních studiích. Pre-evaluační studie si tedy klade za cíl poskytnout zadavateli podklad pro nastavení metodických postupů hodnocení – a to na úrovni jednotlivých opatření (případně jejich záměrů).

1.2 Popis postupu řešení

Pre-evaluační studie představuje jeden z výstupů veřejné zakázky a zaměřuje se na oblast výsledkové evaluace. Cílem pre-evaluační studie je analýza a posouzení možností, jak vyhodnocovat výsledky a dopady OP Rybářství 2014 – 2020, pokrok při plnění vybraných strategií, zejména Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu a příspěvek OP Rybářství k plnění horizontálních témat.

Zpráva staví na informacích o schválených projektech a podaných žádostech (ŘO OPR), dostupných datech o sektoru, rozhovorech s aktéry sektoru akvakultury a příjemci a řešerši odborné metodické literatury. Zpracování výstupu tedy čerpá průřezově ze všech provedených aktivit, ze kterých lze usuzovat na obsah a možnosti analýzy intervencí OP Rybářství.

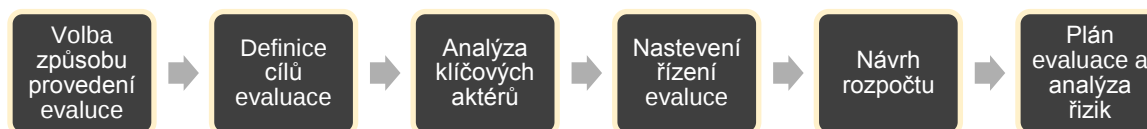
Základní metody, které byly při zpracování výstupu použity, zahrnují následující:

- Obsahová analýza výzev, pravidel a ostatních dokumentů určených žadatelům / příjemcům podpory;
- Průzkum u příjemců / potenciálních žadatelů / žadatelů / nežadatelů (Dotazníkové šetření);
- Analýza řídicí dokumentace a souvisejících dokumentů;
- Rozhovory s projektovými manažery ŘO / SZIF včetně regionálních pracovišť SZIF;
- Kvantitativní a kvalitativní analýza dat z IS SZIF
- Rozhovory se zástupcem příjemců a potenciálních žadatelů, aktéry sektoru akvakultury.

2 PŘÍPRAVA EVALUACE

Následující kapitola představuje hlavní kroky, které je nutné ze strany ŘO (zadavatele) provést před samotnou realizací evaluace. Jedná se především o strategická rozhodnutí o způsobu provedení evaluace, nastavení jejího řízení a určení jejích hlavních cílů.

Příprava evaluace zahrnuje většinou následující kroky:

2.1 Provedení evaluace

Evaluace mohou být zajišťovány a prováděny jak interními, tak externími odborníky. Bez ohledu na způsob provedení evaluace je nezbytné dodržet požadavky na nezávislost hodnotitele.

Obecně připadají v úvahu tři varianty provedení hodnocení:

- **Externí:** evaluace prováděné experty mimo strukturu organizace (MZe). Externí evaluace jsou zpravidla sjednané na základě zadávacího řízení.
- **Interní:** prováděna interními pracovníky organizace (MZe). Musí však být zachován požadavek na funkční nezávislost hodnotitele.
- **Kombinovaná:** prováděna jak interními pracovníky organizace, tak částečně externími evaluátory (například v roli metodického dohledu)

Provedení	Výhody	Nevýhody / rizika
Externí	• Získání odborných kapacit, kterými ŘO nedisponuje interně • Získání kapacity (časové), kterou ŘO nedisponuje interně • Získání nezávislého expertního pohledu	• Časová náročnost zadávacího řízení • Riziko špatného výběru dodavatele • Dodatečné nároky na rozpočet projektu / organizace
Interní	• Kratší přípravná fáze (bez zadávacího řízení) • Podrobná znalost kontextu realizace projektu	• Diskutabilní nezávislost evaluátora • Potřeba vyčlenění personálních kapacit • Potřeba interní odborné kapacity
Kombinovaná	• Přenos zkušeností dovnitř organizace příjemce	• Potřeba vyčlenění personálních kapacit • Potřeba interní odborné kapacity • Dodatečné nároky na rozpočet

2.1.1 Řízení evaluace

Na řízení evaluace se v zásadě vztahují veškeré principy projektového řízení, včetně jasného vymezení rolí a odpovědností. I v případě, kdy je evaluace provedena externími odborníky, je třeba určit interní tým pro řízení evaluace a definovat pravidla pro jeho rozhodování.

V projektovém týmu pro řízení evaluace budou pravděpodobně ustanoveny alespoň tyto základní role:

Projektová role	Zajišťované činnosti
Koordinátor evaluace	• Řídí evaluační zakázku, aktualizuje projektovou dokumentaci a schvaluje změny v rámci svěřené kompetence. • Koordinuje činnosti v týmu.
Hlavní uživatel	• Hlavní uživatel projektu je respektovaný odborný pracovník, který zastupuje ty, pro něž jsou po skončení projektu určeny jeho výstupy a který garantuje jejich udržitelnost. • Jeho hlavním úkolem je specifikace požadavků na kvalitu a parametry výstupu celého projektu ať interně nebo ve spolupráci s externím zpracovatelem zadání. Současně hlídá kvalitu výstupů v průběhu realizace a při akceptaci výstupů. • Po ukončení projektu přebírá výsledek projektu k užívání.
Interní členové (referenční skupina)	• Jedná se o členy, kteří jsou kmenovými zaměstnanci realizátora evaluačního projektu a podílejí se na jeho řízení a realizaci (díky specifické odbornosti atp.) • Podílí se na formulaci zadání evaluace a řízení externího zpracovatele • Pro jednotlivé členy je možné definovat konkrétní projektové role dle potřeb
Externí členové týmu	• Jedná se o členy, kteří nejsou kmenovými zaměstnanci realizátora evaluačního projektu a podílejí se na jeho řízení a realizaci • Tato skupina zahrnuje např. právní podporu při externím provedení výběrového řízení, dodavatele poradenských služeb apod.

2.2 Cíle hodnocení

Hlavní cíl hodnocení programu se přirozeně většinou soustřeďuje na ověření plánovaných dopadů projektu a kvality realizace implementace. Dílčí cíle evaluace mohou být stanoveny i šířeji podle plánovaného využití výstupů evaluace.

Výstupy evaluace mohou naplňovat kteroukoli kombinaci obecných cílů:

- Rozšířit míru poznání v daném tématu (obecně vzdělávací cíl)
- Zlepšit fungování projektu (formativní aspekty), nebo podobných projektů v budoucnu.
- Pomoci v rozhodnutí o pokračování v projektových aktivitách.
- Obhajovat způsob využití veřejných zdrojů a jeho efektivitu
- Budovat důvěru mezi zúčastněnými stranami.
- Podporovat odpovědné a transparentní nakládání s veřejnými zdroji.
- Zohlednit menšinové názory a postupy v přípravě projektu / programu.
- Lobovat a podporovat fundraising aj.

Bez jednoznačně formulovaného cíle evaluace budou zapojené zdroje (čas i finanční prostředky) vynakládány neefektivně a výstup evaluace potenciálně nebude užitečný. Cíle a účel evaluace musí být formulovány ve shodě všech zúčastněných aktérů, zejména hlavních uživatelů výstupů evaluace.

2.2.1 Principy evaluace

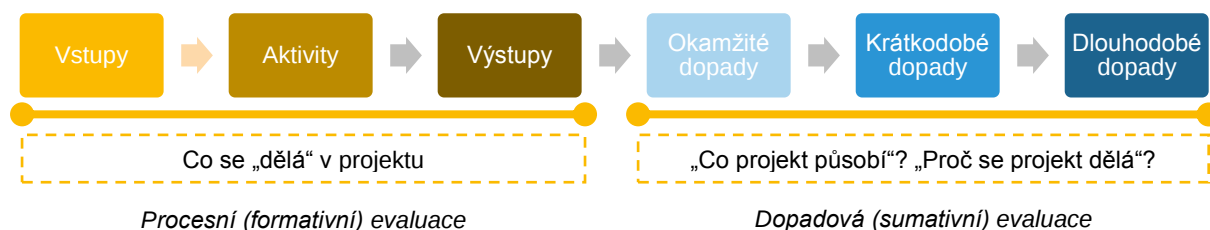
Evaluace označuje **analýzu aktivit, projektů, programů či politik** a zkoumání jejich fungování a hodnoty, kterou přinášejí. Mezi obecně uváděné cíle evaluací náleží získání znalostí a důkazů o fungování programů, politik a projektů, poznatků pro řízení, podkladů pro rozhodování z hlediska pokračování v projektu a informací pro obhajobu (lobby) způsobu nakládání s veřejnými zdroji.

Metodika řízení programů v programovém období 2014–2020 definuje evaluace jako “proces založený na důkladném sběru informací a na jejich odborném vyhodnocování s cílem získat spolehlivé podklady pro řízení implementace a strategické rozhodování. Hodnocení tak přispívá k hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky a při jejich čerpání.”²

Evaluace podle účelu

Evaluace projektu lze obecně podle účelu členit na:

- Formativní (procesní)
- Sumativní (dopadové),
- Smíšené (kombinující prvky sumativní i formativní)³.

Obrázek 1- Schematické znázornění zaměření procesní a dopadové evaluace

Procesní evaluace

Primárně zkoumá způsob, jakým je projekt či program implementován. Zaměřuje se na ověření, do jaké míry **plánované fungování projektu / programu odpovídá skutečnosti** a identifikuje okamžité dopady realizace. V centru pozornosti formativní evaluace je projekt či program a způsob jeho implementace. Formativní evaluace jsou **realizovány v průběhu** realizace programu. **Bývají označovány rovněž jako procesní evaluace, jelikož se zaměřují na procesy a operace v rámci realizace.**

Dopadová evaluace

Primárně se zabývá zkoumáním míry, do jaké byly dosaženy očekávané dopady projektu či programu. V centru pozornosti sumativní evaluace jsou dopady a celkový účel realizace. Sumativní evaluace jsou proto prováděny

²Metodika řízení programů v programovém období 2014–2020, MMR, NOK

³Metodický pokyn pro evaluace v programovém období 2014–2020, MMR, NOK březen 2016

principiálně **po ukončení realizace projektu / programu** s cílem ověřit a zhodnotit dosažené přínosy. **Bývají označovány rovněž jako dopadové evaluace, jelikož se zaměřují na dosažené přínosy a dopady.**

Dopadová (sumativní) evaluace projektu by měla na základě důkazů odpovědět na otázky:

- ZDA projekty fungují tak, jak bylo zamýšleno, zda přináší očekávané dopady?
- a JAKÉ jsou skutečné příspěvky projektů, jejich skutečný dopad?

Evaluace dopadu je definována jako „posouzení, zda bylo skutečně dosaženo plánovaných dopadů respektive „efektů“⁴ projektů. Za klíčový znak evaluace dopadu lze označit zkoumání míry, do jaké jsou pozorované dopady skutečně způsobeny projektem a do jaké míry za ně potenciálně odpovídají jiné faktory.

Dopadová evaluace má tedy z podstaty převážně sumativní charakter. Zaměřuje se na dosažené výsledky po ukončení, či ke konci realizace projektu/programu. Podle kontextu konkrétního projektu se však evaluace může zaměřovat i na formativní aspekty (například v případech, kdy je plánován pokračující, navazující projekt).

Evaluace dopadu by dále měly analyzovat, jakým způsobem projekt přispívá k realizaci dopadu, například, které klíčové aktivity jsou z pohledu dopadu a přínosů pro účastníky přínosnější (lépe plní účel).

Smíšená (sumativní i formativní) evaluace

V praxi není zpravidla možné ani žádoucí oba přístupy striktně oddělit. Například, je možné provádět sumativní hodnocení pro již ukončenou část programu a zároveň formativní pro pokračující budoucí implementaci.

2.2.2 Stanovené evaluační otázky

Z evaluačních otázek vychází převažující přístup k provedení hodnocení, vychází z nich požadavky na informace a data, která bude nutné pro provedení hodnocení shromáždit a analyzovat.

Existují různé typy otázek, které odrážejí odlišné aspekty evaluace:

Typy otázek	Předmět hodnocení
• popisné otázky (<i>Jaké dopady byly dosaženy?</i>)	• zamýšlené dopady • nezamýšlené pozitivní dopady • negativní dopady • faktory vedoucí k dopadům • naplnění účelnosti projektů
• Kauzální otázky (<i>Vedly konkrétní aktivity ke konkrétním dopadům?</i>)	• odlišnosti v dopadech mezi cílovými skupinami, v území, podle pohlaví, typu příjemce apod. • aktivity projektů • způsob výběru účastníků a zapojení cílových skupin • zohlednění specifik jednotlivých příjemců • interní a externí překážky bránící dosažení dopadů
• Normativní otázky (<i>Jsou naplňovány stanovené cíle?</i>)	• naplnění účinnosti projektu • naplnění úspornosti/hospodárnosti projektu • naplnění užitečnosti projektu • naplnění udržitelnosti projektu • doporučení pro lepší nastavení projektů

⁴Metodický pokyn pro evaluace v programovém období 2014–2020, MMR, NOK březen 2016

Příklady konkrétních evaluačních otázek jsou uvedeny níže.

Evaluační otázky zadávací dokumentace projektu „Procesní a výsledkové hodnocení OP Rybářství 2014 – 2020“ (dílčí plnění 4), k nimž je stanovena metodika v následujících kapitolách, byly definovány takto:

- Jakých výsledků a dopadů bylo dosaženo realizací projektů v jednotlivých opatřeních?
- Dochází k plnění monitorovacích indikátorů?
- Jaká je efektivita dosažených cílů a dopadů u jednotlivých opatření?
- Jak celkově hodnotíte naplnění účelnosti projektu na základě zhodnocení jeho reálných (čistých) dosažených dopadů (impact)? Jak hodnotíte naplnění účinnosti (efficiency) projektu?
- Jaké jsou vazby OP Rybářství na jiné existující strategie a k jakému pokroku při jejich plnění dochází?
- Jaký je příspěvek OP Rybářství k plnění horizontálních témat?

Evaluační otázky a celkové zaměření budoucí evaluace realizované ŘO OPR se může od výše uvedených otázek lišit (např. dle aktuálních potřeb OP, ŘO, či požadavků MMR apod.).

3 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ (HODNOCENÍ DOPADŮ)

Operační program Rybářství je nástrojem pro čerpání podpory z Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF) a přispívá také k plnění cílů Společné rybářské politiky. Operační program Rybářství 2014 - 2020 byl schválen Evropskou komisí dne 2. 6. 2015.

Globálním cílem Operačního programu Rybářství je udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů. Dále je program zaměřen na rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a na zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh, včetně rozvoje mimoprodukčních funkcí rybníků. Program se tak zaměřuje na jedné straně na rozvoj tradičních forem akvakultury a na straně druhé na podporu zavádění moderních intenzivních chovných systémů, především pro produkci lososovitých ryb, případně dalších druhů.

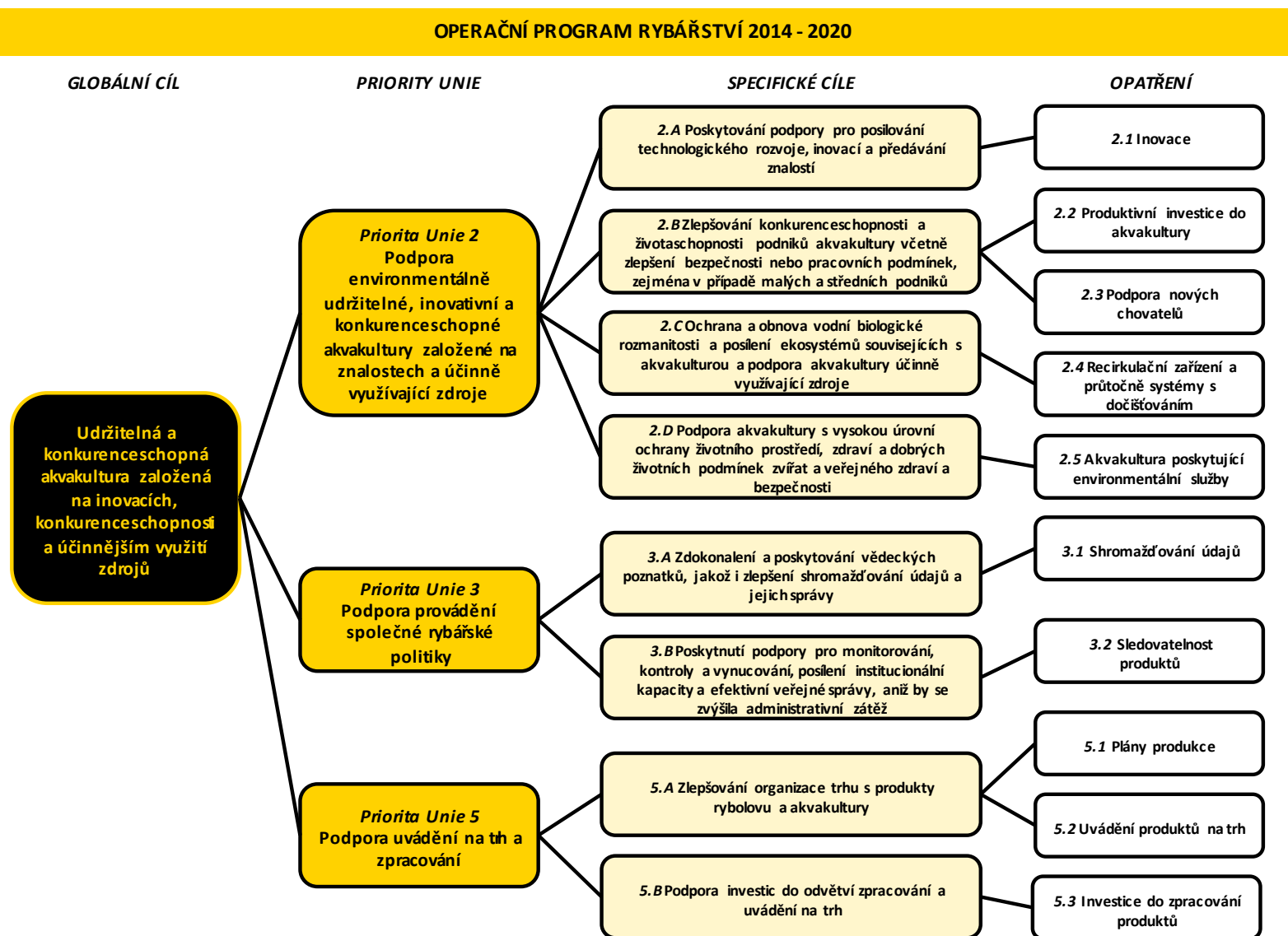
Cíle OP Rybářství jsou naplňovány prostřednictvím tří věcně zaměřených **priorit Unie**⁵ vycházejících z ENRF:

- Priorita Unie 2: Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje
- Priorita Unie 3: Podpora provádění společné rybářské politiky
- Priorita Unie 5: Podpora uvádění na trh a zpracování

Na jednotlivé priority Unie (PU) jsou navázány specifické cíle, v rámci nichž jsou definována opatření přispívající k dosažení těchto specifických cílů. Struktura věcných PU a specifických cílů operačního programu Rybářství 2014 – 2020 je znázorněna ve schématu níže.

⁵ Priorita Unie 6 je zaměřena na technickou pomoc.

Schéma 1: Struktura operačního programu Rybářství 2014 – 2020

Operační program Rybářství si stanovil **5 priorit**, k jejichž naplňování jednotlivé specifické cíle (a k nim příslušná opatření) směřují:

- Zvýšit konkurenceschopnost tradiční akvakultury včetně investic do zachování udržitelné produkce tržních ryb.
- Investovat do recirkulačních zařízení a tím zvýšit produkci.
- Zvýšit podíl zpracovaných ryb, propagovat akvakulturu a podpořit konzumaci ryb.
- Podporovat transfer vědeckých poznatků do podniků akvakultury (produktové a procesní inovace).
- Podporovat formy hospodaření přispívající k zachování či zlepšování stavu životního prostředí a biologické rozmanitosti.

Celková finanční alokace Operačního programu Rybářství z prostředků ENRF je 790,3 mil. Kč. Přibližně dvě třetiny prostředků (66 %) jsou přiděleny na Prioritu Unie 2, přičemž v rámci této PU jsou prostředky mezi specifické cíle rozděleny poměrně nerovnoměrně. Nejvyšší alokaci v rámci programu má specifický cíl *2.B Zlepšování konkurenceschopnosti a životaschopnosti podniků akvakultury včetně zlepšení bezpečnosti nebo pracovních podmínek, zejména v případě malých a středních podniků* s přidělenými prostředky ve výši 360,3 mil. Kč. Naopak specifické cíle 2.A a 2.D patří k těm s nejnižší alokací v rámci programu. Druhou nejvíce podporovanou prioritou je PU5, na kterou je alokováno 151 mil. Kč (téměř pětina celkové alokace), Priorita Unie 3 má stanovenou alokaci ve výši 8,5 % všech prostředků a Technická pomoc (PU 6) má 5,8 % celkové alokace.

3.1 Zvolený celkový přístup k hodnocení opatření

Pro hodnocení výsledků a dopadů opatření OP Rybářství byl na základě expertního zhodnocení dodavatele zvolen přístup vycházející primárně z tzv. teorií vedené evaluace dopadů:

- **Teorii vedená evaluace dopadů (Theory Based Impact Evaluation; „TBIE“)** – jejím cílem je zjistit a vyhodnotit reálné dopady projektů dosažených intervencemi prostřednictvím analýzy teorie změny (intervenční logiky opatření; kauzálního mechanismu, který by měl převádět vstupy, aktivity a výstupy v žádoucí dopady) a ověření její funkčnosti.

Teorie změny představuje jeden z evaluačních konceptů, který se snaží popsat teorii programu / opatření / projektu. Prostřednictvím této metody je možné důkladně analyzovat a popsat působení (předpokládané i skutečné) intervencí programu, konkrétně:

- identifikovat působení programu od aktivit k žádoucím výsledkům a cílům;
- identifikovat předpoklady i externí vlivy, na kterých jsou intervence založeny a které je ovlivňují, a vyjádřit jejich vliv na dosahované výsledky;
- identifikovat nezamýšlené a vedlejší efekty (žádoucí či nežádoucí);
- identifikovat sílu vazeb.

Teorie změny, které byly sestaveny pro každé opatření, vychází z analýzy programového dokumentu, jednotlivých opatření, znění výzev, informací z monitorovacího systému a z informací získaných na základě provedených rozhovorů se zástupci ŘO, SZIF, MZe a dalších klíčových aktérů. V teorii změny každého opatření jsou popsány a určeny jednotlivé prvky intervencí a jejich vzájemný vztah formou **kauzálního řetězce** vstupy-

aktivity-výstupy-výsledky-dopady. Pro vytvoření teorie změny byl využit obecně využívaný tzv. Template pro vytvoření teorie změny, sestavený Kellog Foundation (Kellog Foundation, 2004).

V rámci navazujících šetření je třeba následně ověřit funkčnost teorie změny, resp. intervenční logiky opatření, a to v následujících krocích:

- sběr důkazů, zda a jak projekty (intervence) přispěly ke změně, tzn. na ověřitelné výsledky/dopady;
- zjišťování „nezamýšlených“ výsledků intervence;
- srovnání plánovaných vs. reálných efektů (výsledků a dopadů) intervence.

Nastavené kauzální mechanismy budou u některých opatření (např. v rámci PU2) validovány a testovány s využitím metody **process-tracing**. V tomto ohledu uchazeč počítá s využitím případových studií zaměřených na zjišťování kauzálních mechanismů, přičemž prvky těchto studií - tzv. „unit of analysis“ – jsou reprezentované jednotlivými projekty. Metoda **process-tracing** přitom představuje významnou součást metodologie případových studií, kdy cílem metody process-tracing je ověřit, zdali předpokládaný kauzální mechanismus skutečně odpovídá realitě tak, jak ji líčí teorie. Výhodou metody process-tracing oproti „case oriented“ metodám, které jsou typické pro detailní analýzu případu, je právě explicitní testování teorií, které umožní zobecnění zjištěných poznatků.

3.2 Priorita Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje

Pro intervence v rámci Priority Unie 2 - Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje navrhuje hodnotitel rámcový společný postup, který bude konkretizován podle vývoje implementace programu a podle typu intervence. V kapitole 3.1 je uveden společný postup. V podkapitolách 3.1.1. – 3.1.5 jsou uvedena specifika pro jednotlivé specifické cíle.

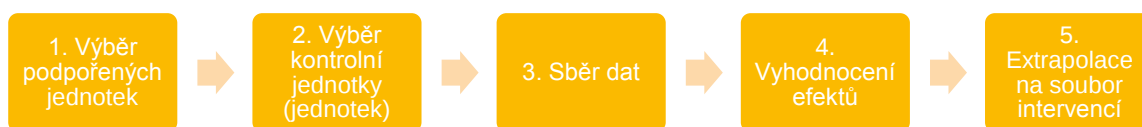
Východiska

Požadavek na vyjádření čistých přínosů (dopadů) realizace opatření vyžaduje aplikaci využití principů **kontrafaktuální dopadové evaluace**, pomocí které je konstruován rozdílový efekt, který by bez intervence nenastal. OP Rybářství vykazuje relativně vysokou penetraci intervencemi v rámci sektoru⁶. Z tohoto důvodu je obtížné konstruovat validní kontrolní skupinu pro celkovou populaci příjemců.

Jako základní metoda proto bude využita **případová studie vybraných projektů, s využitím komparativního designu**, kde je to možné. Pro případovou studii proto bude zvolena kontrolní studie pro získání „kontrafaktuální situace“, porovnání situace „před-po“ realizaci projektu a vyjádření čistého efektu intervence na zvolenou jednotku.

Postup

Postup hodnocení zahrne následující obecné kroky:

1. Výběr podpořených jednotek

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval **typické případy v populaci podpořených projektů**. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. V každém klastru bude zvolena jednotka pro realizaci případové studie. Jako „jednotka“ je principiálně pojímán „projekt“ tj. území, skupina osob, ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí.

Jako jednotka analýzy může být formálně zvolena úroveň:

- subjektu příjemce,

⁶ cca 400 podniků akvakultury (viz Marketingová studie akvakultury, MZE, 2016); 277 unikátních příjemců v rámci OP Rybářství 2007-2013; 147 unikátních příjemců průběžně ve výzvách do r. 2016 v OP Rybářství 2014-2020

- hospodářského střediska,
- „projektu“ (jiné ad hoc vymezení).

Zvolená „analyzovaná jednotka“ pro případovou studii by však principiálně měla:

- představovat jednotku co nejbližší úrovni podpořeného dotačního záměru
- a zároveň poskytovat spolehlivá data na úrovni interní evidence příjemce.

Tabulka 1 Návrh kritérií pro segmentaci intervencí pro opatření 2.1

Kritérium
Definice segmentačních kritérií pro daný specifický cíl (viz 3.1.1. – 3.1.5)

2. Výběr kontrolní jednotky

V dalším kroku bude alespoň pro jeden projekt (jednu případovou studii) identifikována „kontrolní“ situace, tj. ekonomicko-sociální situace, která bude srovnatelná ve vybraných kritériích (viz předchozí krok). Kontrolní jednotka pro analýzu může být teoreticky zvolena i v rámci identického subjektu, například středisko s obdobnými produkčními charakteristikami bez dotační podpory.

3. Sběr dat

V tomto kroku budou provedeny následující činnosti:

Činnost	Popis
i. Sběr kvantifikovatelných ukazatelů výsledků projektu	V tomto kroku je potřebné zadat všechny potřebné údaje pro vyjádření výsledků projektu.
ii. Identifikace zainteresovaných stran a dopadů	Druhým krokem analýzy je identifikace všech relevantních zainteresovaných stran – příjemců dopadů projektu a dopadů, které pro danou zainteresovanou stranu díky realizaci projektů vzniknou. Pro identifikaci zainteresovaných stran by měl hodnotitel zpracovat extenzivní seznam všech skupin a organizací, které mohou být pozitivně nebo negativně ovlivněny hodnoceným projektem, ať už budou dopady úmyslné či neúmyslné.
iii. Identifikace nezamýšlených efektů (včetně nekvantifikovatelných)	Pro analýzu mají stejnou váhu jak zamýšlené, tak i nezamýšlené, pozitivní i negativní výsledky. Je třeba upozornit na riziko koncentrace na zamýšlené pozitivní výsledky projektů.

Na základě desk research a data mining by měly být získány informace ohledně kvantifikace výstupů a výsledků, obsahu aktivit projektů. Pro doplnění závěrů desk research a data mining je zásadní realizovat šetření u zainteresovaných stran. Metody sběru dat jsou vymezeny v kapitole 8.1.

4. Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány a očištěny následovně:

Tabulka 2 – Hodnocení efektů pro opatření 2.1

Výsledky	Dopady
Výsledky dle teorie změny programu (viz 3.1.1. – 3.1.5)	Očištěné efekty na základě kontrafaktuálně definované situace (viz 3.1.1. – 3.1.5)

5. Extrapolace na soubor intervencí

Čistý přínos bude vyjádřen pro intervence, které budou předmětem zkoumání. Dále bude provedena **extrapolace na celou populaci intervencí a tím kvantifikován dopad programu.**

Vstupní data pro hodnocení

Pro hodnocení očekávaných efektů v rámci Priority Unie 2 je třeba pracovat s následujícími vstupními údaji o analyzovaných jednotkách, v časové řadě dle kontextu realizace projektu (odstup od ukončení realizace projektu). Následující údaje by měly být sebrány na úrovni analyzované jednotky – podpořené a nepodpořené investice.

Údaje o podniku

Vstupní ukazatel	Zdroj
Velikost podniku (mikro, malý, střední, velký)	Žadatel, příjemce, podnik
Typ a velikost rybochovného zařízení	Rybník (ha)
	Průtočné systémy (m ³)
	Recirkulační systémy (m ³)
Působení na trhu (roky)	Žadatel, příjemce, podnik
Region	Žadatel, příjemce, podnik

Finanční údaje (t₀=rok žádosti o platbu)

Vstupní ukazatel	Zdroj	t ₋₂	t ₋₁	T ₀	T ₊₁
Tržby (akvakulturní produkce celkem)	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Dotace	- Účetní výkazy - IS SZIF				
Ostatní příjmy	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Mzdové náklady celkem	Účetní výkazy				

⁷ dle vyhlášky č. 197/2004 Sb.

Vstupní ukazatel	Zdroj	t ₂	t ₁	T ₀	T ₊₁
	Interní evidence podniku				
Náklady - Energie - Krmivo - Ostatní suroviny (medikovaná krmiva, PHM, léčiva, hnojiva aj.) - Údržba - Ostatní	Interní evidence podniku				
Provozní výsledek hospodaření (EBIT)	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Výsledek hospodaření za účetní období (zisk)	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				

Ostatní údaje (t₀=rok žádosti o platbu)

Vstupní ukazatel	Zdroj	t ₂	t ₁	T ₀	T ₊₁
Množství krmiva	Interní evidence podniku				
Množství ostatních surovin	Interní evidence podniku				
Objem produkce⁸	- Interní evidence podniku - Evidence o hospodaření				
Přepočtený počet zaměstnanců (RPJ)	- Interní evidence podniku - IS SZIF				

⁸ dle vyhlášky č. 197/2004 Sb., v případě podpořených projektů je možné využít monitorovací indikátor 95110

3.2.1 Specifický cíl 2.A: Opatření – Inovace

Zaměření opatření

Cílem intervencí v rámci opatření je primárně podpora konkurenceschopnosti a technologického rozvoje podniků akvakultury prostřednictvím vývoje a aplikací inovací zaměřených na

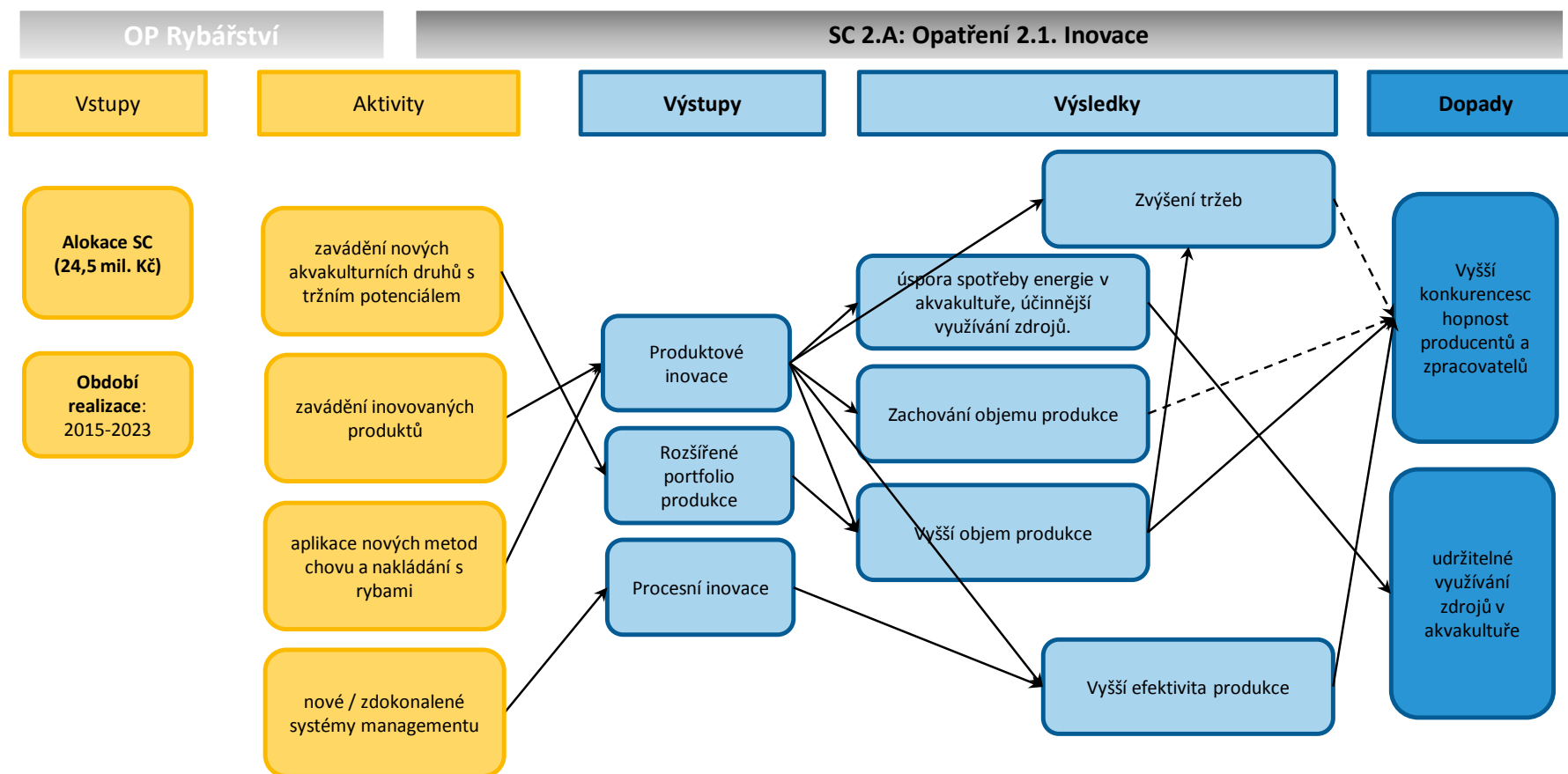
- životní prostředí a udržitelné využívání zdrojů,
- životní podmínky zvířat,
- metody produkce,
- uvádění nových akvakulturních druhů na trh,
- uvádění nových produktů na trh,
- zavádění postupů a řídicích a organizačních systémů.

Očekávané přínosy opatření zahrnují následující efekty:

- Udržení objemu produkce
- Vyšší objem produkce
- Úspora spotřeby energie v akvakultuře, účinnější využívání zdrojů.
- Zvýšení tržeb
- Vyšší efektivita produkce

Teorie změny

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
- středně silná vazba (částečný příspěvek) ->
- slabá vazba (okrajový příspěvek) ->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 2.1. Ukazatele budou sledovány především u příjemců (v rámci případových studií), případně z dat pro monitoring programu a dalších relevantních analýz / studií.

Kritérium	Ukazatel	Výsledek	Dopad
Zavádění nových akvakulturních druhů a inovovaných produktů umožňuje zvýšení objemu produkce⁹ .	Objem produkce (t/rok)	- Vyšší objem produkce - Zachování objemu produkce	Konkurenceschopnost
Zavádění nových akvakulturních druhů a inovovaných produktů vede ke zvýšení objemu tržeb z prodané produkce podniku.	Tržby / rok (Kč)	Zvýšení tržeb	Konkurenceschopnost
Aplikace nových metod chovu a nakládání s rybami vede ke zvýšení objemu produkce a zvýšení objemu tržeb .	- Objem produkce (t/rok) - Tržby / rok (Kč)	- Zvýšení tržeb objem - Vyšší produkce	Konkurenceschopnost
Nové / zdokonalené systémy managementu a zavádění inovovaných produktů umožňují snižovat náklady na jednotku produkce a navyšovat ziskovost produkce .	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok)	Vyšší efektivita produkce	Konkurenceschopnost
Aplikace nových metod chovu a nakládání s rybami vede ke snižování spotřeby energií a zdrojů .	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	Úspora spotřeby energie a zdrojů	Udržitelné využívání zdrojů

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti zpracování ryb poskytují širší pohled na situaci. Prostudovány by měly být

⁹ Je možné využít hodnoty monitorovacího ukazatele Změna objemu produkce akvakultury (95110)

také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)
- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 2.1 má být dosaženo naplnění výsledkového indikátoru „Změna objemu produkce akvakultury“ (a kontextových indikátorů „Objem produkce akvakultury“ a „Hodnota produkce akvakultury“). Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Další informace o celkové situaci ve zpracování ryb (na úrovni ČR) poskytuje např. Situační a výhledová analýza – Ryby.

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření výsledků intervencí.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Situační a výhledová analýza – Ryby

Krok 3 - Výběr podpořených jednotek

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval **typické případy v populaci podpořených projektů**. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. V každém klastru bude zvolena jednotka pro realizaci případové studie. Jako „jednotka“ je principiálně pojímán projekt tj. území, skupina osob, ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí.

Kritéria výběru

- Velikost podniku (mikro, malý, střední podnik)
- Objem produkce příjemce
- Typ inovace

Zdroje dat

- Účetní výkazy podniků
- Interní evidence podniků

Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány a očištěny následovně:

Výsledky	Dopady
Objem produkce (t/rok)	Odhadovaný čistý nárůst oproti před-intervenčnímu období ve srovnání s kontrolním případem
Tržby / rok (Kč)	
Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok)	

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 2.1 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace získané z případových studií.

Extrapolace na soubor intervencí

Čistý přínos bude vyjádřen pro intervence, které budou předmětem zkoumání. Dále bude provedena **extrapolace na celou populaci intervencí**.

Orientační harmonogram

Na opatření 2.1 byla vyhlášena jedna výzva (podzim 2015), přičemž příjem žádostí byl ukončen na podzim téhož roku. Zaregistrováno bylo celkem 5 projektů, dosažení výsledků projektu lze předpokládat v časovém odstupu několika měsíců od ukončení projektu, dopady projektu se pak mohou projevit až v horizontu 1 – 2 let. S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů bude vhodné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.2.2 Specifický cíl 2.B: Opatření – Produktivní investice do akvakultury

Zaměření opatření

Cílem intervencí v rámci opatření je primárně podpora konkurenceschopnosti podniků akvakultury, včetně diverzifikace hospodaření, prostřednictvím podpory investic zaměřených na

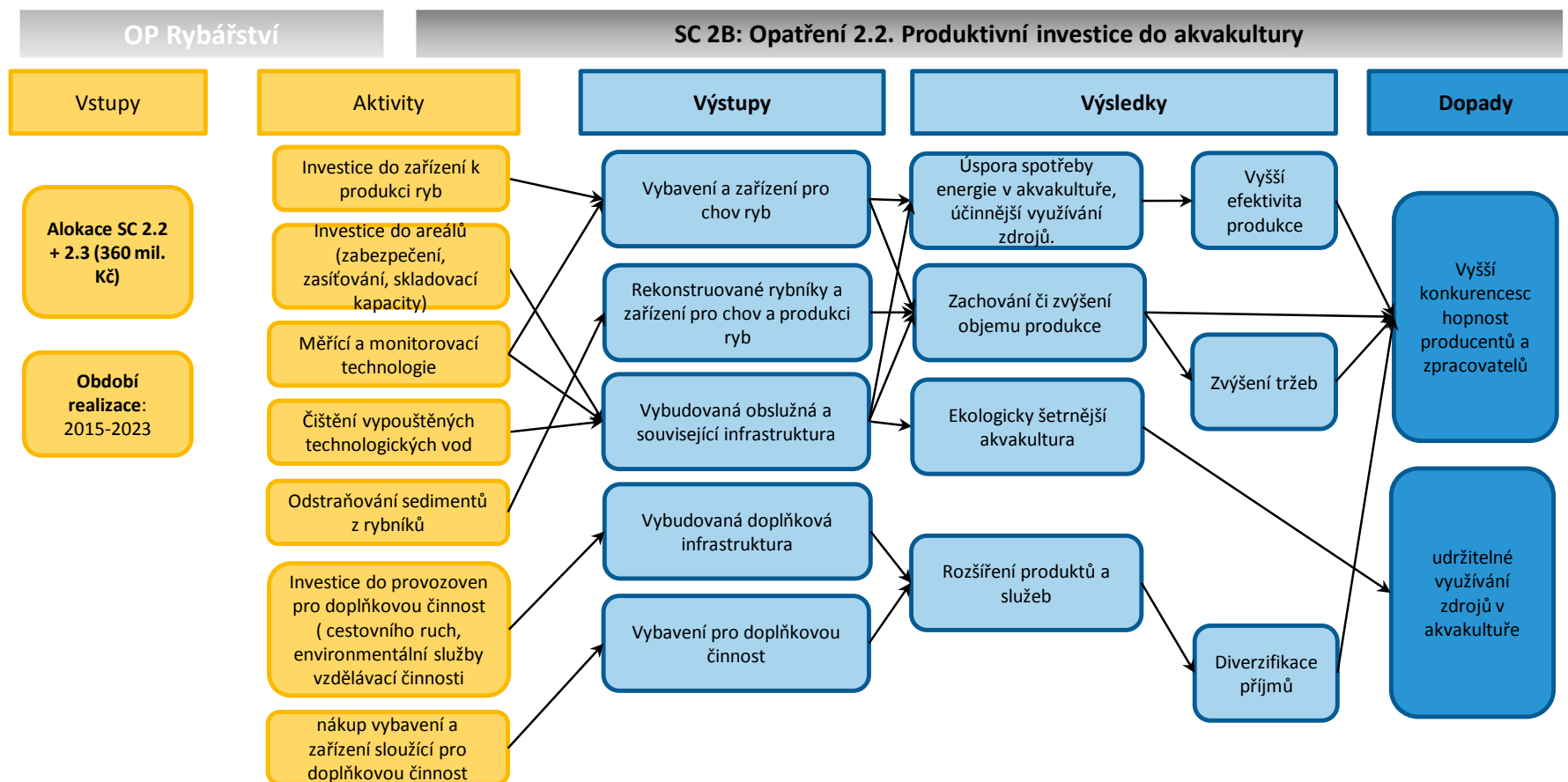
- Vybavení a zařízení pro chov ryb
- Obslužnou a související infrastrukturu pro chov ryb
- Budování doplňkové infrastruktury pro činnosti související s chovem a produkcí ryb
- Vybavení pro doplňkovou činnost související s chovem a produkcí ryb
- Rekonstrukce a obnovy objektů a zařízení pro chov a produkci ryb

Očekávané přínosy opatření zahrnují následující efekty:

- Úspora spotřeby energie v akvakultuře, účinnější využívání zdrojů.
- Zachování či zvýšení objemu produkce
- Ekologicky šetrnější akvakultura
- Rozšíření produktů a služeb
- Diverzifikace příjmů

Teorie změny

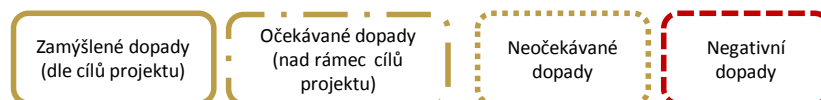
Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
- středně silná vazba (částečný příspěvek) ->
- slabá vazba (okrajový příspěvek) ->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 2.2. Ukazatele budou sledovány především u příjemců (v rámci případových studií), případně z dat pro monitoring programu a dalších relevantních analýz / studií.

Kritérium	Ukazatel	Výsledek	Dopad
Investice do zařízení k produkci ryb umožňuje zvýšení/udržení objemu produkce podniku.	Objem produkce (t/rok)	- Vyšší objem produkce - Zachování objemu produkce	Konkurenceschopnost
Investice do zařízení k produkci ryb vede k pořízení modernějších, energeticky efektivnějších technologií, snižování spotřeby zdrojů a nákladů na jednotku produkce a zvýšení ziskovosti.	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok)	- Úspora spotřeby energie a zdrojů - Vyšší efektivita produkce - Zisk	Konkurenceschopnost
Čištění vypouštěných technologických vod snižuje množství škodlivých látek potenciálně vypouštěných do prostředí.	Údaje dle Nařízení vlády č. 401/2015 Sb.	Ekologicky šetrnější akvakultura	Udržitelné využívání zdrojů
Odstraňování sedimentů z rybníků umožňuje navýšit kapacitu a objem produkce podniku.	Objem produkce (t/rok)	- Vyšší objem produkce - Zvýšení tržeb	Konkurenceschopnost
Investice do provozu a nákup vybavení a zařízení pro doplňkovou činnost zvyšují tržby podniku.	- Tržby / rok (Kč) - Ostatní příjmy	Zvýšení tržeb	Konkurenceschopnost
Investice do areálů a měřicí a monitorovací technologie vede k pořízení modernějších, energeticky efektivnějších technologií, efektivnějšího provozu a	Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	- Úspora spotřeby energie a zdrojů - Vyšší efektivita produkce	Udržitelné využívání zdrojů

Kritérium	Ukazatel	Výsledek	Dopad
snížení spotřeby zdrojů.			

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti zpracování ryb poskytují širší pohled na situaci. Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)
- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 2.2 má být dosaženo naplnění výsledkových indikátorů Změna objemu produkce akvakultury, Změna hodnoty produkce akvakultury, Udržení objemu akvakulturní produkce (a kontextových indikátorů „Počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek v akvakultuře“, „Objem produkce akvakultury“ a „Hodnota produkce akvakultury“). Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Další informace o celkové situaci v produkci ryb (na úrovni ČR) poskytuje např. Situační a výhledová analýza – Ryby.

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření výsledků intervencí.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Situační a výhledová analýza – Ryby

Krok 3 - Výběr podpořených jednotek

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval **typické případy v populaci podpořených projektů**. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. V každém klastru bude zvolena jednotka pro realizaci případové studie. Jako „jednotka“ je principiálně pojímán projekt tj. území, skupina osob, ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí.

Kritéria výběru

- Velikost příjemce (mikro, malý, střední podnik)
- Objem produkce příjemce
- Záměr

Zdroje dat

- Účetní výkazy podniků
- Interní evidence podniků

Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány a očištěny následovně:

Výsledky	Dopady
Objem produkce (t/rok)	Odhadovaný čistý nárůst oproti před-intervenčnímu období ve srovnání s kontrolním případem
Tržby / rok (Kč)	
Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok)	
Ostatní příjmy (Kč/rok)	

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 2.2 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace získané z případových studií.

Extrapolace na soubor intervencí

Čistý přínos bude vyjádřen pro intervence, které budou předmětem zkoumání. Dále bude provedena **extrapolace na celou populaci intervencí**, kterou bude vyjádřen dopad programu na sektor.

Orientační harmonogram

V opatření byly vyhlášeny tři výzvy, přičemž příjem žádostí v první v pořadí byl ukončen na podzim 2015. Dosažení výsledků projektu lze předpokládat v časovém odstupu několika měsíců od ukončení projektu, dopady projektu se pak mohou projevit až v horizontu 1 – 2 let. S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů je možné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.2.3 Specifický cíl 2.B: Opatření – Podpora nových chovatelů

Zaměření opatření

Cílem intervencí v rámci opatření je primárně podpora nově začínajících chovatelů, včetně diverzifikace činností souvisejících s produkcí akvakultury, prostřednictvím podpory investic zaměřených na

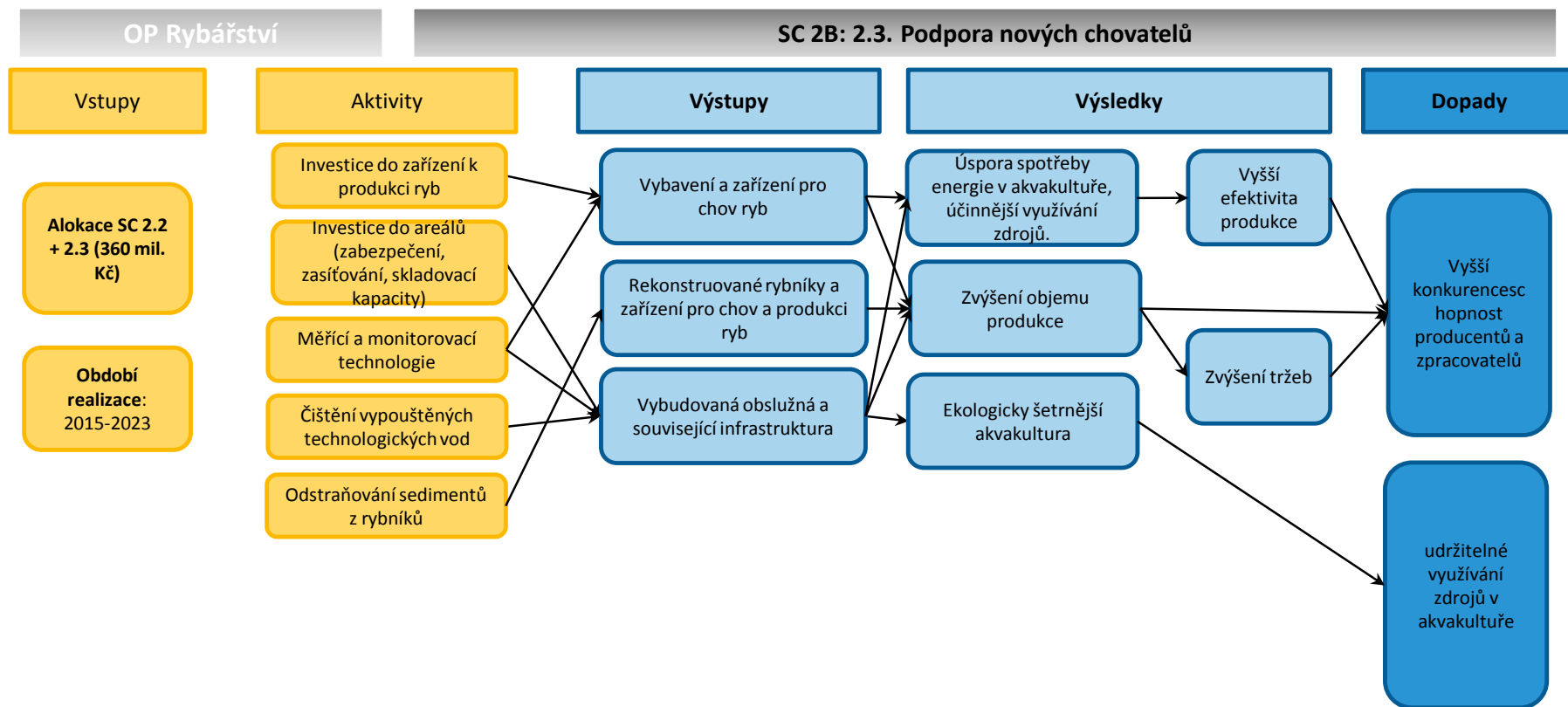
- Vybavení a zařízení pro chov ryb
- Obslužnou a související infrastrukturu pro chov ryb
- Rekonstrukce a obnovy objektů a zařízení pro chov a produkci ryb

Očekávané přínosy opatření zahrnují následující efekty:

- Úspora spotřeby energie v akvakultuře, účinnější využívání zdrojů.
- Zvýšení objemu produkce
- Zvýšení tržeb

Teorie změny

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
- středně silná vazba (částečný příspěvek) ->
- slabá vazba (okrajový příspěvek) ->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Zamýšlené dopady
(dle cílů projektu)

Očekávané dopady
(nad rámec cílů projektu)

Neočekávané
dopady

Negativní
dopady

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 2.3. Ukazatele budou sledovány především u příjemců (v rámci případových studií), případně z dat pro monitoring programu a dalších relevantních analýz / studií.

Kritérium	Ukazatel	Výsledek	Dopad
Investice do zařízení k produkci ryb umožňuje zvýšení objemu produkce podniku.	Objem produkce (t/rok)	- Vyšší objem produkce - Zachování objemu produkce	Konkurenceschopnost
Investice do zařízení k produkci ryb vede k pořízení modernějších, energeticky efektivnějších technologií, snižování spotřeby zdrojů a nákladů na jednotku produkce.	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	- Úspora spotřeby energie a zdrojů - Vyšší efektivita produkce - Zisk	Konkurenceschopnost
Čištění vypouštěných technologických vod snižuje množství škodlivých látek potenciálně vypouštěných do prostředí.	- Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Množství ostatních surovin	Ekologicky šetrnější akvakultura	Konkurenceschopnost
Odstraňování sedimentů z rybníků umožňuje navýšit kapacitu a objem produkce podniku.	- Objem produkce (t/rok) - Tržby / rok (Kč)	- Vyšší objem produkce - Zvýšení tržeb	Konkurenceschopnost
Investice do areálů a měřicí a monitorovací technologie vede k pořízení modernějších, energeticky efektivnějších technologií a snižování spotřeby zdrojů.	- Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Množství ostatních surovin	- Úspora spotřeby energie a zdrojů - Vyšší efektivita produkce	Udržitelné využívání zdrojů

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti zpracování ryb poskytují širší pohled na situaci. Prostudovány by měly být

také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)
- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 2.3 má být dosaženo naplnění výsledkových indikátorů Změna objemu produkce akvakultury, Změna hodnoty produkce akvakultury, Udržení objemu akvakulturní produkce (a kontextových indikátorů „Počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek v akvakultuře“, „Objem produkce akvakultury“ a „Hodnota produkce akvakultury“). Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Další informace o celkové situaci v produkci ryb (na úrovni ČR) poskytuje např. Situační a výhledová analýza – Ryby.

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření výsledků intervencí.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Situační a výhledová analýza – Ryby

Krok 3 - Výběr podpořených jednotek

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval **typické případy v populaci podpořených projektů**. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. V každém klastru bude zvolena jednotka pro realizaci případové studie. Jako „jednotka“ je principiálně pojímán projekt tj. území, skupina osob, ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí.

Kritéria výběru

Velikost žadatele / příjemce
Objem produkce
Skladba produkce
Typ podpořených aktivit

Zdroje dat

- Účetní výkazy podniků
- Interní evidence podniků

Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány a očistěny následovně:

Výsledky	Dopady
Objem produkce (t/rok)	V případě podpory nových chovatelů pravděpodobně nebude možné pracovat s kontrolní skupinou. Hodnocení by mělo v případě tohoto opatření akcentovat identifikaci širších společenských a přínosů (například na straně klíčových aktérů)
Tržby / rok (Kč)	
Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok)	

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 2.2 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace získané z případových studií.

Extrapolace na soubor intervencí

Čistý přínos bude vyjádřen pro intervence, které budou předmětem zkoumání. Dále bude provedena **extrapolace na celou populaci intervencí**, kterou bude vyjádřen dopad programu na sektor.

Orientační harmonogram

V opatření byla vyhlášena jedna výzva, přičemž příjem žádostí byl ukončen na jaře 2016. Dosažení výsledků projektu lze předpokládat v časovém odstupu několika měsíců od ukončení projektu, dopady projektu se pak mohou projevit až v horizontu 1 – 2 let. S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů je možné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.2.4 Specifický cíl 2.C: Opatření – Recirkulační zařízení a průtočné systémy dočišťováním

Zaměření opatření

Cílem intervencí v rámci opatření 2.4 Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním vybudování je podpora moderních recirkulačních zařízení a průtočných systémů s dočišťováním k produkci kvalitních ryb, nárůst produkce ryb z těchto zařízení a Rozvinutí intenzivní akvakultury založené na aplikaci moderních inovativních metod šetrných k životnímu prostředí.

Intervence podporují:

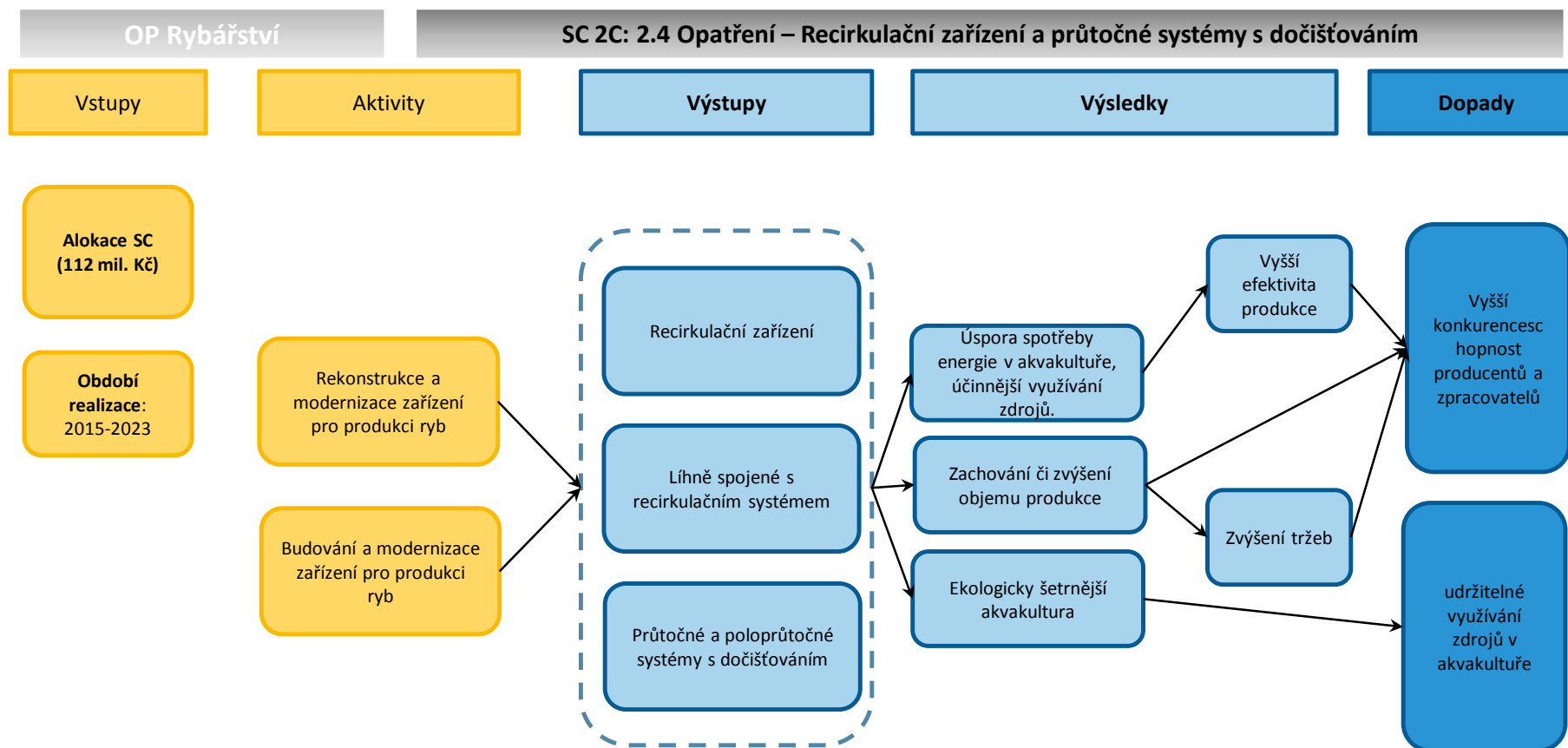
- Pořízení recirkulačních zařízení.
- Líhně spojené s recirkulačním systémem.
- Průtočné a poloprůtočné systémy s dočišťováním.

Očekávané přínosy opatření zahrnují následující efekty:

- Ekologicky šetrnější akvakultura
- Úspora spotřeby energie a zdrojů
- Vyšší efektivita produkce
- Vyšší objem produkce,
- Zisk
- Zvýšení tržeb
- Zvýšení rovnoměrnosti dodávek na trh

Teorie změny

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

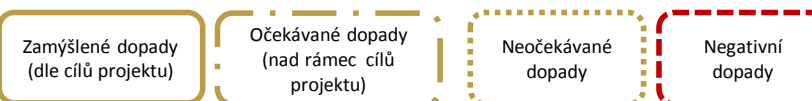

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek)
- středně silná vazba (částečný příspěvek)
- slabá vazba (okrajový příspěvek)

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 2.2. Ukazatele budou sledovány především u příjemců (v rámci případových studií), případně z dat pro monitoring programu a dalších relevantních analýz / studií.

Kritérium	Ukazatel	Výsledek	Dopad
Pořízení recirkulačních zařízení umožňuje zvýšení objemu produkce a tržeb podniku.	- Objem produkce (t/rok) - Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok) - Tržby / rok (Kč)	- Vyšší objem produkce, - Zvýšení tržeb - Zisk	Konkurenceschopnost
Pořízení recirkulačních zařízení vede ke snížování spotřeby zdrojů a snížování nákladů na jednotku produkce.	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	- Ekologicky šetrnější akvakultura, snížení znečištění - Vyšší efektivita produkce - Úspora spotřeby energie a zdrojů	Udržitelné využívání zdrojů
Investice do líhně spojené s recirkulačním systémem vede ke zvýšení objemu produkce, tržeb a ziskovosti produkce.	- Tržby / rok (Kč) - Objem produkce (t/rok)	- Vyšší objem produkce, - Zvýšení tržeb - Zisk	Konkurenceschopnost
Investice do líhně spojené s recirkulačním systémem vede ke snížování spotřeby zdrojů a snížování nákladů na jednotku produkce.	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t)	- Ekologicky šetrnější akvakultura, snížení znečištění - Vyšší efektivita produkce - Úspora spotřeby energie a zdrojů	Udržitelné využívání zdrojů
Průtočné a poloprůtočné systémy s dočišťováním umožňují snížování spotřeby zdrojů a snížování nákladů na jednotku produkce.	- Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok) - Celková nákladovost produkce (Kč/t)	- Ekologicky šetrnější akvakultura, snížení znečištění - Vyšší efektivita produkce - Úspora spotřeby energie a zdrojů	Udržitelné využívání zdrojů
Investice do produkčních, recirkulačních zařízení umožní zrovnomenit dodávky ryb v průběhu roku.	- Tržby / rok (Kč) - Tržby / měsíc (Kč) - Objem produkce / rok (t)	- Vyšší objem produkce, - Rovnoměrnost tržeb a dodávek na trh - Zisk	Konkurenceschopnost

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti zpracování ryb poskytují širší pohled na situaci. Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)
- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 2.4 má být dosaženo naplnění výsledkových indikátorů Změna objemu produkce systémů s recirkulací a Hodnota akvakulturní produkce pocházející z recirkulačních a průtočných systémů s dočišťováním (a kontextových indikátorů Objem produkce akvakultury, Objem produkce systémů s recirkulací, Hodnota produkce akvakultury, Počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek v akvakultuře). Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Další informace o celkové situaci v produkci ryb (na úrovni ČR) poskytuje např. Situační a výhledová analýza – Ryby.

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření výsledků intervencí.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Situační a výhledová analýza – Ryby

Krok 3 - Výběr podpořených jednotek

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval **typické případy v populaci podpořených projektů**. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. V každém klastru bude zvolena jednotka pro realizaci případové studie. Jako „jednotka“ je principiálně pojímán projekt tj. území, skupina osob, ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí.

Kritéria výběru

Velikost žadatele / příjemce
Objem produkce
Skladba produkce
Typ podpořených aktivit

Zdroje dat

- Účetní výkazy podniků
- Interní evidence podniků

Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány a očistěny následovně:

Výsledky	Dopady
Objem produkce (t/rok)	Odhadovaný čistý nárůst oproti před-intervenčnímu období ve srovnání s kontrolním případem.
Tržby / rok (Kč)	
Energetická nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Celková nákladovost produkce (Kč/t/rok)	
Zisk na jednotku produkce (Kč/t/rok)	

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 2.2 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace získané z případových studií.

Extrapolace na soubor intervencí

Čistý přínos bude vyjádřen pro intervence, které budou předmětem zkoumání. Dále bude provedena **extrapolace na celou populaci intervencí**, kterou bude vyjádřen dopad programu na sektor.

Orientační harmonogram

V opatření byla vyhlášena jedna výzva, přičemž příjem žádostí byl ukončen na podzim 2016. Dosažení výsledků projektu lze předpokládat v časovém odstupu několika měsíců od ukončení projektu, dopady projektu se pak mohou projevit až v horizontu 1 – 2 let. S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů je možné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.2.5 Specifický cíl 2.D: Opatření – Akvakultura poskytující environmentální služby

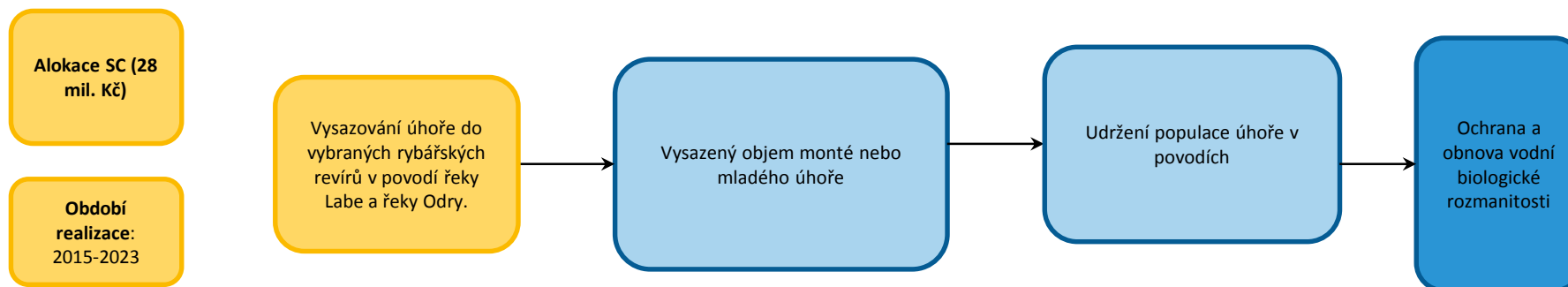
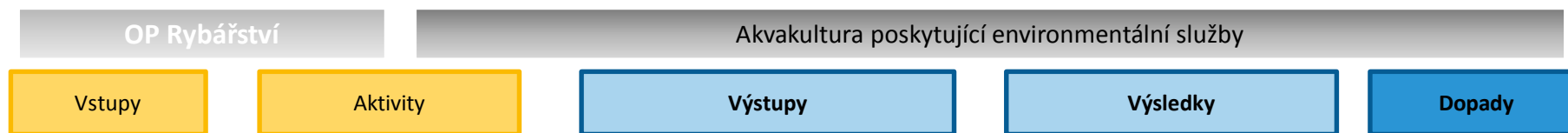
Zaměření opatření

Cílem intervencí v rámci opatření je primárně příspěvek k obnovení a udržení biodiverzity v povodích Labe a Ohře prostřednictvím vysazování úhoře do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry.

Očekávané přínosy opatření zahrnují tedy primárně udržení populace úhoře v povodích.

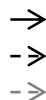
Teorie změny

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek)
- středně silná vazba (částečný příspěvek)
- slabá vazba (okrajový příspěvek)

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Zamýšlené dopady
(dle cílů projektu)

Očekávané dopady
(nad rámec cílů
projektu)

Neočekávané
dopady

Negativní
dopady

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 2.5. Ukazatele budou sledovány především u příjemců (v rámci případových studií), případně z dat pro monitoring programu a dalších relevantních analýz / studií.

Kritérium	Ukazatel	Výsledek	Dopad
Vysazování úhoře do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry.	Množství vysazeného úhoře (kg)	Udržení / výskyt populace úhoře říčního v povodích	Ochrana a obnova vodní biologické rozmanitosti

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk reseach (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti zpracování ryb poskytují širší pohled na situaci. Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)
- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 2.45 má být dosaženo naplnění indikátorů Množství vysazeného úhoře. Další informace o celkové situaci v produkci ryb (na úrovni ČR) poskytuje např. Situační a výhledová analýza – Ryby. Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření výsledků intervencí.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Situační a výhledová analýza – Ryby

Krok 3 - Výběr podpořených jednotek

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval **typické případy v populaci podpořených projektů**. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. V každém klastru bude zvolena jednotka pro realizaci případové studie. Jako „jednotka“ je principiálně pojímán projekt tj. území, skupina osob, ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí.

Kritéria výběru

Výše poskytnuté dotace (medián)

Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány následovně:

Výsledky	Dopady
Udržení populace úhoře v povodích	V případě specifického cíle 2D Akvakultura poskytující environmentální služby není účelné pracovat pro vyjádření efektů opatření s kontrolní skupinou. Hodnocení by mělo v případě tohoto opatření akcentovat identifikaci širších společenských a přínosů (například na straně klíčových aktérů)

Vzhledem k tomu, že stav životního prostředí a migrační bariéry neumožňují reprodukci úhoře přirozenou cestou, jsou přínosy projektů Udržení populace úhoře v povodích nesporné. Evaluační přístup tak lze rozvést více na bázi analýzy nákladů a přínosů projektu a zaměřit se na společenskou hodnotu projektů či opatření, například metodou SROI („Societal return on investment“)

Analýza SROI

Analýza SROI vychází z principů analýzy nákladů a přínosů – CBA analýzy. Analýza nákladů a přínosů projekt zkoumá z celostního pohledu a posuzuje, jaký bude mít projekt vliv na společnost jako celek, analýza SROI pak zkoumá dopady projektu z pohledu jednotlivých zainteresovaných stran. Analýza společenské návratnosti projektů je tak metoda umožňující vyjádřit ekonomické, sociální a environmentální dopady projektů.

Analýza SROI identifikuje a měří tyto ekonomické, sociální a environmentální dopady (ať už jsou pozitivní či negativní) a převádí tyto dopady na finanční vyjádření. Výsledkem analýzy SROI je tzv. **ukazatel SROI**, který vyjadřuje poměr mezi přínosy a náklady. Například ukazatel SROI 5 : 1 ukazuje, že každá koruna investovaná do projektu vytvořila hodnotu 5 Kč.

Postup provedení analýzy SROI projektů se skládá z šesti na sebe navazujících kroků (fází):

1. Zadání ekonomických údajů projektu
2. Identifikace zainteresovaných stran a dopadů
3. Transformace dopadů na finanční vyjádření
4. Očištění hodnoty dopadů
5. Výpočet ukazatele SROI

Kromě ukazatele je vypočtena i čistá současná hodnota projektu jak z finančního pohledu, tak i z hlediska jeho přínosů a újem – čistá společenská současná hodnota.

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 2.5 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace získané z případových studií.

Extrapolace na soubor intervencí

Čistý přínos bude vyjádřen pro intervence, které budou předmětem zkoumání. Dále bude provedena **extrapolace na celou populaci intervencí**, kterou bude vyjádřen dopad programu na sektor.

Orientační harmonogram

V opatření byla vyhlášena jedna výzva v roce 2015-2016 . Vzhledem ke skutečnosti, že v rámci opatření jsou již podány / realizovány projekty, lze předpokládat, že bude možné vyhodnotit průběžné výsledky opatření již v rámci evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.3 Priorita Unie 3 Podpora provádění Společné rybářské politiky

3.3.1 Specifický cíl 3.A: Opatření – Shromažďování údajů

Opatření 3.1 Shromažďování údajů je zaměřeno na podporu shromažďování údajů, jejich správy a využívání. Opatření 3.1 je v souladu s čl. 77, odst. 2 písm. a), b), e), f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu.

Opatření je vázáno na rozšířené požadavky pro shromažďování údajů, které vyplývají z nového nařízení Evropského parlamentu a rady o vytvoření rámce Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro Společnou rybářskou politiku, které aktualizovalo předchozí nařízení EU (č. 762/2008 a č. 199/2008). Nové nařízení bylo finálně schváleno na začátku roku 2017. Souvisejícími předpisy jsou také Prováděcí rozhodnutí Komise 2016/1251 (z 12. 7. 2016), kterým se přijímá víceletý program Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a akvakultury, a dále Prováděcí rozhodnutí komise 2016/1701 (z 19. 8. 2016), které stanovuje pravidla pro předkládání pracovních plánů shromažďování údajů ze strany členských států EU. Z uvedených předpisů vznikají pro ČR nové požadavky na sledování množství podrobných socioekonomických i biologických údajů, které nebyly na úrovni ČR v minulém programovém období sledovány. Předpisy stanovují rozsah sbíraných údajů a základní zásady jejich sběru. Požadavky na sběr biologických údajů se v ČR týkají pouze kapra, z důvodu dosažení stanovené prahové hodnoty produkce, nad jejíž hranici členské státy musejí data pro dané druhy ryb shromažďovat.

Cílem opatření je ve výše uvedeném smyslu zlepšení shromažďování údajů, jejich správy a výkaznictví.

Teorie změny

Návrh teorie změny znázorňuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace všech typů aktivit, které mohou být v rámci opatření podpořeny¹⁰. Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

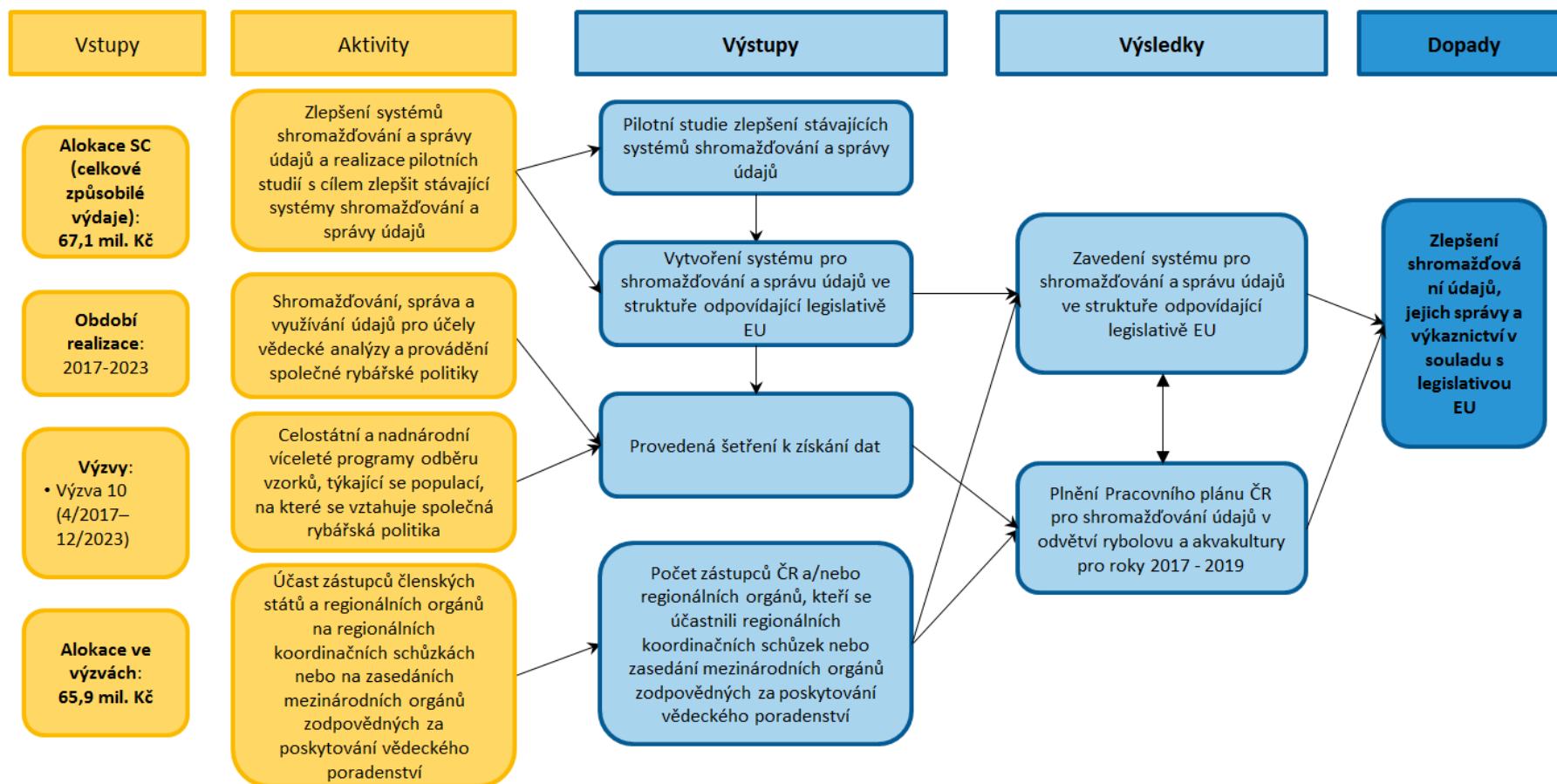
Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Teorii změny bude třeba v rámci hodnocení upravit dle skutečně realizovaných (či plánovaných) aktivit v dané fázi implementace programu. Například studie není povinným výstupem realizace opatření, je jedním z možných výstupů. Realizace studie tak není podmínkou dosažení cíle opatření, ale přispívá k němu.

¹⁰nařízení č. 508/2014, článek 77, odst. 2 písm. a), b), e), f)

OP Rybářství

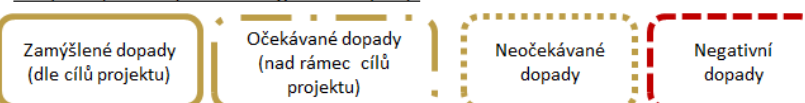
SC 3.A: Opatření - Shromažďování údajů

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
- středně silná vazba (částečný příspěvek) -->
- slabá vazba (okrajový příspěvek) --->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Výsledky a dopady opatření je třeba hodnotit v kontextu uvedené legislativy na úrovni EU, včetně plnění pracovního plánu ČR pro shromažďování údajů.

Při hodnocení v průběhu realizace či v krátkém časovém odstupu po realizaci projektů je možné hodnotit pouze dosažené **výsledky** opatření. **Dopady** provedených intervencí je relevantní hodnotit v dlouhodobém horizontu, tj. ideálně v řádu několika let po ukončení projektů. Východiskem pro hodnocení dopadů je udržení/pokračování dosažených výsledků intervencí, tj. zda bude vytvořený systém pro shromažďování údajů zaveden do praxe a dlouhodobě efektivně využíván pro získání údajů ve struktuře odpovídající legislativě EU pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a akvakultury; zda se pravidelně daří plnit Pracovní plán pro shromažďování údajů apod.

Hodnocení výsledků a dopadů opatření 3.1 je vhodné založit na metodě desk research a data mining, a prostřednictvím nich analyzovat výstupy projektů, včetně dat z monitorovacích zpráv podpořených projektů. Provedená zjištění v rámci desk research a data mining by měla být doplněna o rozhovory s relevantními aktéry (příjemce, zástupci ŘO OP Rybářství a zprostředkujícího subjektu).

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků opatření 3.1:

Kritérium / Ukazatel (hodnocení výstupů)	Výsledek	Dopad
Byl vytvořen systém pro shromažďování a správu údajů ve struktuře odpovídající legislativě EU (soubor metod sběru dat, s případným využitím softwarové aplikace), který je funkční a je využíván	Zavedení systému pro shromažďování a správu údajů ve struktuře odpovídající legislativě EU	Zlepšení shromažďování údajů, jejich správy a výkaznictví
Míra, do jaké jsou provedena šetření k získání dat (realizovaná v rámci projektů) v souladu s Pracovním plánem ČR pro shromažďování údajů Míra, do jaké struktura výstupů z provedených šetření odpovídá struktuře požadovaných dat (míra pokrytí požadovaných datových položek) Datasety odevzdávané/zasílané EK obsahují všechny požadované údaje	Plnění Pracovního plánu ČR pro shromažďování údajů v odvětví rybolovu a akvakultury	
Zástupci ČR a/nebo regionálních orgánů, kteří se účastnili regionálních koordinačních schůzek nebo zasedání mezinárodních orgánů zodpovědných za poskytování vědeckého poradenství, hodnotí účast jako přínosnou pro zlepšení shromažďování údajů, jejich správy a výkaznictví	Plnění Pracovního plánu ČR pro shromažďování údajů v odvětví rybolovu a akvakultury Zavedení systému pro shromažďování a správu údajů ve struktuře odpovídající legislativě EU	
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám Poskytování dat podle rámce pro shromažďování údajů (97300)*	Zavedení systému pro shromažďování a správu údajů ve struktuře odpovídající legislativě EU	

Kritérium / Ukazatel (hodnocení výstupů)	Výsledek	Dopad
- Počet projektů zaměřených na podporu shromažďování, správy a využívání údajů (97301) - Počet subjektů zapojených do shromažďování údajů (97302) - Počet datasetů zaslaných producenty akvakultury v oblasti akvakultury do softwaru pro shromažďování údajů (97305) - Zvýšení procentního podílu úspěšného nahrání požadovaných dat do systému EK (97310)*	Plnění Pracovního plánu ČR pro shromažďování údajů v odvětví rybolovu a akvakultury	

*Původní název indikátoru zní „Zvýšení procentního podílu provedení datových volání“. Jedná se o prozatímní návrh názvu indikátoru.

Poznámka: Některé monitorovací indikátory k opatření 3.1 budou pravděpodobně upraveny z hlediska definic i cílových hodnot. V rámci daného hodnocení doporučujeme použít aktuální názvy, definice a cílové hodnoty indikátorů.

Krok 1: Analýza dat a relevantní dokumentace

Na základě desk research a data mining budou popsány a kvantifikovány dosud dosažené výsledky opatření 3.1. Do hodnocení výsledků je vhodné zahrnout také stav plnění cílových hodnot monitorovacích indikátorů sledovaných v rámci opatření 3.1.

Zdroje dat:

- monitorovací zprávy projektů
- pravidla opatření pro příjemce a žadatele
- relevantní legislativní dokumenty EK
- výstupy z šetření k získání dat realizovaných na základě Pracovního plánu ČR pro shromažďování údajů
- datasety odevzdávané/zasílané EK v rámci naplňování rámce pro shromažďování údajů (Data Collection Framework – DCF)
- výstupy z monitoringu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů

Na základě desk research a data mining by měly být získány informace ohledně kvantifikace výstupů (např. počty účastníků), obsahu aktivit projektů (např. obsah provedených šetření, struktura sbíraných i zasílaných dat), naplnění monitorovacích indikátorů apod.

Krok 2: Šetření u relevantních aktérů

Pro doplnění závěrů desk research a data mining je vhodné provést rozhovory s relevantními aktéry v minimálním rozsahu:

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Rozhovor	Příjemce	Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství	1
	ŘO OP Rybářství	garant opatření 3.1	1

	Zprostředkující subjekt (SZIF)	garant opatření 3.1	1
--	--------------------------------	---------------------	---

Na základě rozhovorů by mělo být zhodnoceno, zda a do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů opatření. Rozhovor s příjemcem a realizátorem projektu, kterým je Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství, by se měl zaměřit na otázky týkající se průběhu realizace projektů, včetně případných problémů či překážek při realizaci a faktorů ovlivňujících průběh realizace – tj. konkrétně např. zda byl vytvořen ucelený systém (postup) pro shromažďování a správu údajů v požadované struktuře, jaká je jeho podoba a jak probíhá jeho aplikace; zda dochází k naplňování Pracovního plánu dle předpokladů a případně jaké jsou překážky jeho naplňování apod. Dále by měly otázky směřovat na identifikaci dosažených výstupů, vnímaných výsledků a dopadů intervencí vzhledem k cíli opatření (pozitivních i negativních, zamýšlených i nezamýšlených) apod. Rozhovory s ostatními aktéry (ŘO a ZS) by měly být zaměřeny spíše na zhodnocení příspěvku realizovaných projektů z pohledu plnění cílů programu, případně na existenci překážek z hlediska implementace programu (např. vyhlášení výzvy, administrace projektů apod.).

Krok 3: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 3.1 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelův rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace kvalitativního charakteru získané z provedených rozhovorů.

Orientační harmonogram

Prozatím nelze odhadnout, kdy bude možné sledovat reálné výsledky a dopady opatření 3.1.

Výzva pro opatření 3.1 by měla být dle stávajícího harmonogramu vyhlášena v dubnu 2017. Jedná se o průběžnou výzvu, přičemž prozatím není jasné, kdy lze očekávat podání první žádosti o podporu. Nelze tedy v současné době odhadnout, v jakém období budou projekty realizovány. Z hlediska plnění milníků by měl být do roku 2018 v rámci opatření 3.1 již jeden projekt realizován, nicméně dle dosavadního vývoje lze soudit, že tento cíl nebude splněn.

3.3.2 Specifický cíl 3.B: Opatření Sledovatelnost produktů

Opatření 3.2 Sledovatelnost produktů je zaměřeno na podporu sledovatelnosti produktů akvakultury, resp. na posílení institucionální kapacity (technické, znalostní) v oblasti monitorování, kontroly a sledování produktů akvakultury a jejich uvádění na trh. Opatření 3.2 je v souladu s čl. 76, odst. 2 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu.

Požadavky v oblasti sledovatelnosti produktů vyplývají z uplatňování rámce Unie pro kontrolu, inspekci a prosazování (vynucování), který byl zaveden nařízením (ES) č. 1224/2009 v listopadu roku 2009. Tento kontrolní režim Společenství upřesňuje zásady a požadavky mj. v oblasti kontroly uvádění na trh, včetně sledovatelnosti produktů. Za účelem plnění stanovených požadavků je třeba

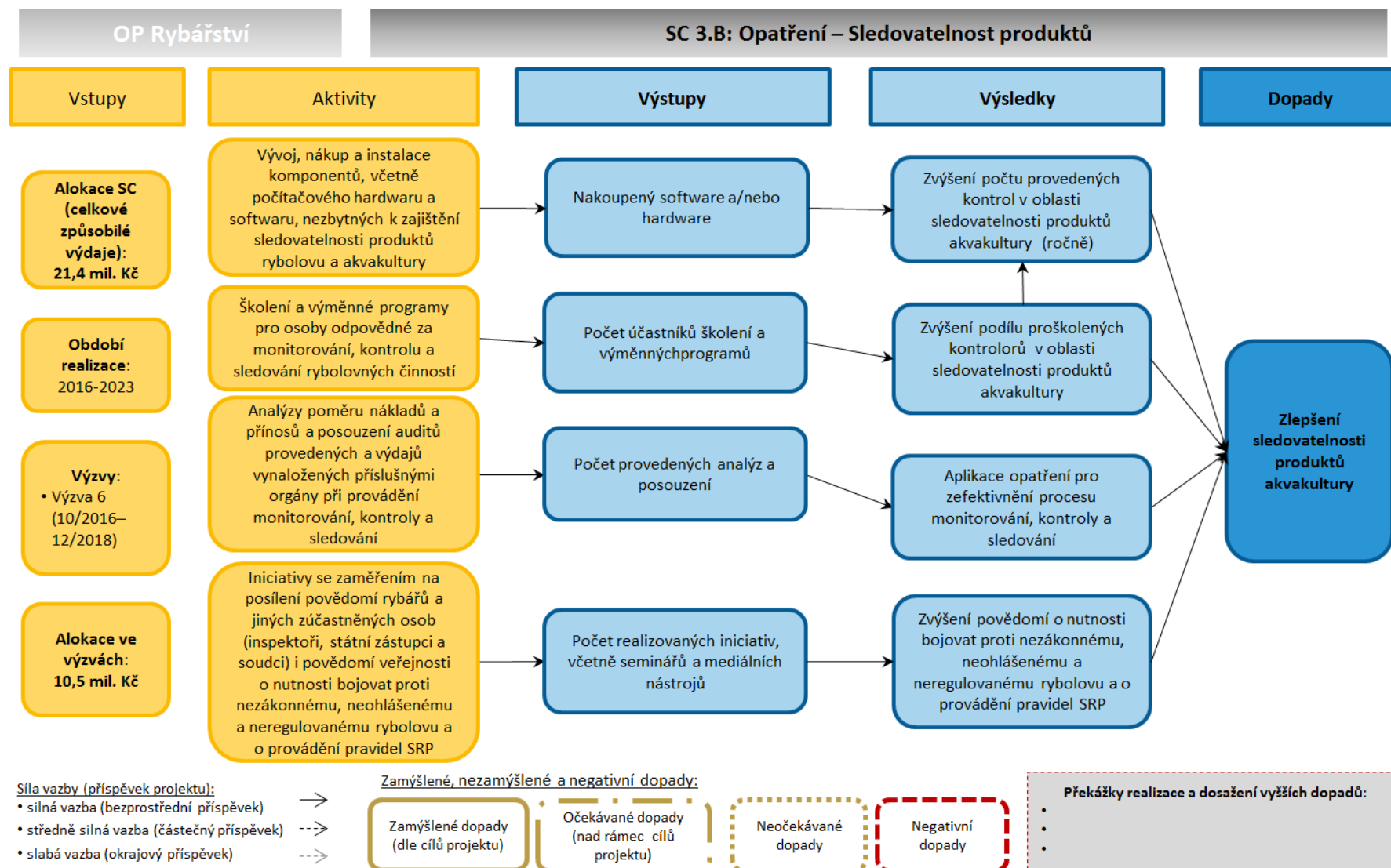
Cílem opatření je ve výše uvedeném smyslu zlepšení sledovatelnosti produktů akvakultury, a to zejména s ohledem na (1) globální, integrovaný a společný přístup, (2) spolupráci a koordinaci mezi členskými státy, Komisí a Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu, (3) používání účinných moderních technologií kontroly pro dostupnost a kvalitu údajů o rybolovu, (4) rámec Unie pro kontrolu, inspekci a prosazování, (5) rozvoj kultury dodržování pravidel a spolupráce mezi všemi hospodářskými subjekty a rybáři.

Teorie změny

Návrh teorie změny znázorňuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace všech typů aktivit, které mohou být v rámci opatření podpořeny¹¹. Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění. Teorii změny bude třeba v rámci hodnocení upravit dle skutečně realizovaných (či plánovaných) aktivit v dané fázi implementace programu.

¹¹nařízení č. 508/2014, článek 76, odst. 2 písm. c), h), i), j)

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Výsledky a dopady opatření je třeba hodnotit v kontextu uvedené legislativy na úrovni EU, tj. rámce Unie pro kontrolu, inspekci a vynucování.

Hodnocení výsledků a dopadů opatření 3.2 je vhodné založit na metodě desk research a data mining, a prostřednictvím nich analyzovat výstupy projektů, včetně dat z monitorovacích zpráv podpořených projektů. Doporučujeme využít také dotazníkové šetření na cílové skupiny jednotlivých typů intervencí, zejména na podpořené kontrolory a účastníky informačních iniciativ. Provedená zjištění by měla být dále doplněna o rozhovory s relevantními aktéry (příjemce, zástupci ŘO OP Rybářství a zprostředkujícího subjektu).

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 3.2:

Kritérium / Ukazatel	Výsledek	Dopad
Nakoupený software a/nebo hardware je funkční a je využíván pro kontroly v oblasti sledovatelnosti produktů akvakultury Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám - Nakoupený software nebo hardware (97601) - Počet provedených kontrol v rámci softwaru pro sledovatelnost produktů akvakultury (97501)	Zvýšení počtu provedených kontrol v oblasti sledovatelnosti produktů akvakultury (ročně)	
Počet úspěšných absolventů školení a výměnných programů (počet úspěšně proškolených kontrolorů v oblasti sledovatelnosti produktů akvakultury Proškolení kontrolori vnímají absolvovaná školení jako přínosná vzhledem ke zlepšení sledovatelnosti produktů akvakultury Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám - Stávající zdroje k dispozici pro kontrolu – Počet zaměstnanců (inspektorů) na plný pracovní úvazek (97500) - Procentní podíl proškolených kontrolorů v oblasti sledovatelnosti produktů v oblasti akvakultury (97510)	Zvýšení podílu proškolených kontrolorů v oblasti sledovatelnosti produktů akvakultury	Zlepšení sledovatelnosti produktů akvakultury
V rámci provedených analýz a posouzení poměru nákladů a přínosů a posouzení auditů provedených a výdajů vynaložených při provádění monitorování, kontroly a sledování byla navržena opatření pro zefektivnění procesu monitorování, kontroly a sledování. Míra, v jaké jsou navržena opatření aplikována.	Aplikace opatření pro zefektivnění procesu monitorování, kontroly a sledování	

Kritérium / Ukazatel	Výsledek	Dopad
Počet účastníků realizovaných iniciativ pro posílení povědomí o nutnosti bojovat proti nezákonnému, neohlášenému a neregulovanému rybolovu a o provádění pravidel SRP, v rozlišení dle cílových skupin (rybáři; inspektoři / státní zástupci / soudci; veřejnost). Obsah informací, které účastníci iniciativ získali (v rozlišení dle cílové skupiny – rybáři; inspektoři / státní zástupci / soudci; veřejnost), je relevantní vzhledem zaměření aktivity, resp. opatření. Účastníci iniciativ vnímají získané informace jako přínosné z hlediska zvýšení povědomí o nutnosti bojovat proti nezákonnému, neohlášenému a neregulovanému rybolovu a o provádění pravidel SRP	Zvýšení informovanosti o nutnosti bojovat proti nezákonnému, neohlášenému a neregulovanému rybolovu a o provádění pravidel SRP	
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám Počet projektů zaměřených na provádění systému Unie pro kontrolu, inspekci a vynucování (97505)	<i>průřezově</i>	

Poznámka: Některé monitorovací indikátory k opatření 3.2 budou pravděpodobně upraveny z hlediska definic i cílových hodnot. V rámci daného hodnocení doporučujeme použít aktuální názvy a cílové hodnoty indikátorů.

Při hodnocení v průběhu realizace či v krátkém časovém odstupu po realizaci projektů je možné hodnotit pouze dosažené **výsledky** opatření. **Dopady** provedených intervencí na zlepšení sledovatelnosti produktů je relevantní hodnotit v dlouhodobém horizontu, tj. ideálně v řádu několika let po ukončení projektů. Výchozí bodem pro hodnocení dopadů je udržení/pokračování dosažených výsledků intervencí, tj. zda se dlouhodobě zvýší počet provedených kontrol ročně, zda díky aplikaci příslušných opatření dojde k zefektivnění procesu monitorování, kontroly a sledování apod.

Krok 1: Analýza dat a relevantní dokumentace

Na základě desk research a data mining budou popsány a kvantifikovány dosud dosažené výsledky opatření 3.2. Do hodnocení výsledků je vhodné zahrnout také stav plnění cílových hodnot monitorovacích indikátorů sledovaných v rámci opatření 3.2.

Zdroje dat:

- monitorovací zprávy projektů
- pravidla opatření pro příjemce a žadatele
- relevantní legislativní dokumenty EK
- výstupy z monitoringu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- dokumenty a podklady k provedeným analýzám poměru nákladů a přínosů a posouzení auditů provedených a výdajů vynaložených příslušnými orgány při provádění monitorování, kontroly a sledování
- podklady k realizovaným aktivitám projektů (programy školení / informačních iniciativ, výsledky, prezenční listiny)

Desk research a data mining slouží především k získání informací ohledně kvantifikace výstupů projektu (počty nakoupených zařízení, počty účastníků, počty provedených analýz apod.), obsahu aktivit projektů (např. školení a informačních iniciativ), naplnění monitorovacích indikátorů, obsahu provedených analýz a posouzení auditů a výdajů při provádění kontrol apod.

Krok 2: Šetření u cílových skupin

Vhodnou metodou šetření u cílových skupin je dotazníkové šetření, které by mělo směřovat na účastníky relevantních intervencí, tedy zejména na podpořené kontrolory (účastníky školení a výměnných programů pro osoby odpovědné za monitorování, kontrolu a sledování) a účastníky informačních iniciativ se zaměřením na posílení povědomí o nutnosti bojovat proti nezákonnému, neohlášenému a neregulovanému rybolovu a o provádění pravidel SRP.

Metoda	Cílová skupina	Velikost vzorku
Dotazníkové šetření	Účastníci školení a výměnných programů pro osoby odpovědné za monitorování, kontrolu a sledování rybolovných činností	všichni účastníci
	Účastníci informačních iniciativ: (1) rybáři, (2) jiné zúčastněné osoby (inspektoři, státní zástupci a soudci)	všichni účastníci

Dotazník by měl být zaslán všem účastníkům daných aktivit a měl by být navržen tak, aby jeho vyplnění trvalo přibližně 5 minut (tj. v rozsahu např. 5 – 10 otázek). Jako nejvhodnější se zde jeví forma elektronického dotazníku (metoda CAWI). Dotazníkové šetření by se mělo zaměřit na zjištění zpětné vazby účastníků ohledně relevance a vnímaného přínosu získaných informací. V případě kontrolorů by měl být hodnocen vnímaný přínos vzhledem ke zlepšení sledovatelnosti produktů akvakultury a souvisejících kontrolních procesů, v případě účastníků iniciativ pak z hlediska zvýšení povědomí o nutnosti bojovat proti nezákonnému, neohlášenému a neregulovanému rybolovu a o provádění pravidel SRP.

Podmínkou realizace dotazníkového šetření je existence seznamu účastníků či prezenčních listin. Pokud např. v případě informačních iniciativ nebudou k dispozici seznamy účastníků, nebo pokud se bude jednat o malý počet účastníků, je vhodnější využít např. metodu telefonického dotazování (CATI) s vybranými účastníky či zástupci relevantních organizací sdružujících tyto CS (např. 2-3 z každé CS).

Krok 3: Šetření u relevantních aktérů

Pro doplnění závěrů předchozích šetření je vhodné provést rozhovory s relevantními aktéry, tj. s příjemcem dotace a zástupci ŘO a ZS, v minimálním rozsahu 1 osobního rozhovoru s každým z aktérů.

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Individuální rozhovor	Příjemce	Úřad pro potraviny	1
	ŘO OP Rybářství	garant opatření 3.2	1
	Zprostředkující subjekt (SZIF)	garant opatření 3.2	1

Na základě rozhovorů by mělo být zhodnoceno, zda a do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů opatření. Rozhovor s příjemcem a realizátorem projektu, kterým je Úřad pro potraviny, by se měl zaměřit na otázky týkající se průběhu realizace projektů, včetně případných problémů či překážek při realizaci a faktorů ovlivňujících průběh realizace projektů – tj. konkrétně např. zda byl naplněn očekávaný počet absolventů školení kontrolorů či účastníků informačních iniciativ, zda je nakoupený hardware a software adekvátní a funkční pro zajištění sledovatelnosti produktů akvakultury apod. Dále by měly otázky směřovat na identifikaci a hodnocení dosažených výstupů, vnímaných výsledků a dopadů intervencí vzhledem k cíli opatření (pozitivních i negativních, zamýšlených i nezamýšlených) apod. Rozhovory s ostatními aktéry (ŘO a ZS) by měly být zaměřeny spíše na zhodnocení příspěvku realizovaných projektů z pohledu plnění cílů programu, případně na existenci překážek z hlediska implementace programu (např. vyhlášení výzev, administrace projektů apod).

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 3.2 z hlediska dosažených výsledků, popř. dopadů. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky vyplývající z výsledků dotazníkového šetření u cílových skupin a o informace kvalitativního charakteru získané z provedených rozhovorů.

Orientační harmonogram

Dle prozatímního odhadu bude možné sledovat průběžné výsledky a dopady opatření 3.2 nejdříve v roce 2019, kdy by měly být realizovány první projekty (dle dosavadních informací by měly být první žádosti o podporu do 6. výzvy podány v roce 2018). Nelze odhadnout, zda bude možné hodnotit průběžné výsledky opatření již v rámci dopadového a výsledkového hodnocení programu plánovaného na přelomu let 2018 a 2019. Harmonogram hodnocení prozatím nelze přesněji odhadnout. Finální hodnocení výsledků a dopadů opatření bude možné provést až po skočení programu po roce 2023.

3.4 Priorita Unie 5 Podpora uvádění na trh a zpracování

3.4.1 Specifický cíl 5.A: Opatření – Plány produkce

Opatření 5.1. Plány produkce je zaměřeno na zefektivnění organizace, plánování a uvádění produkce akvakultury na trh, rovnováhu nabídky a poptávky na trhu. Opatření 5.1. je v souladu s čl. 66 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu.

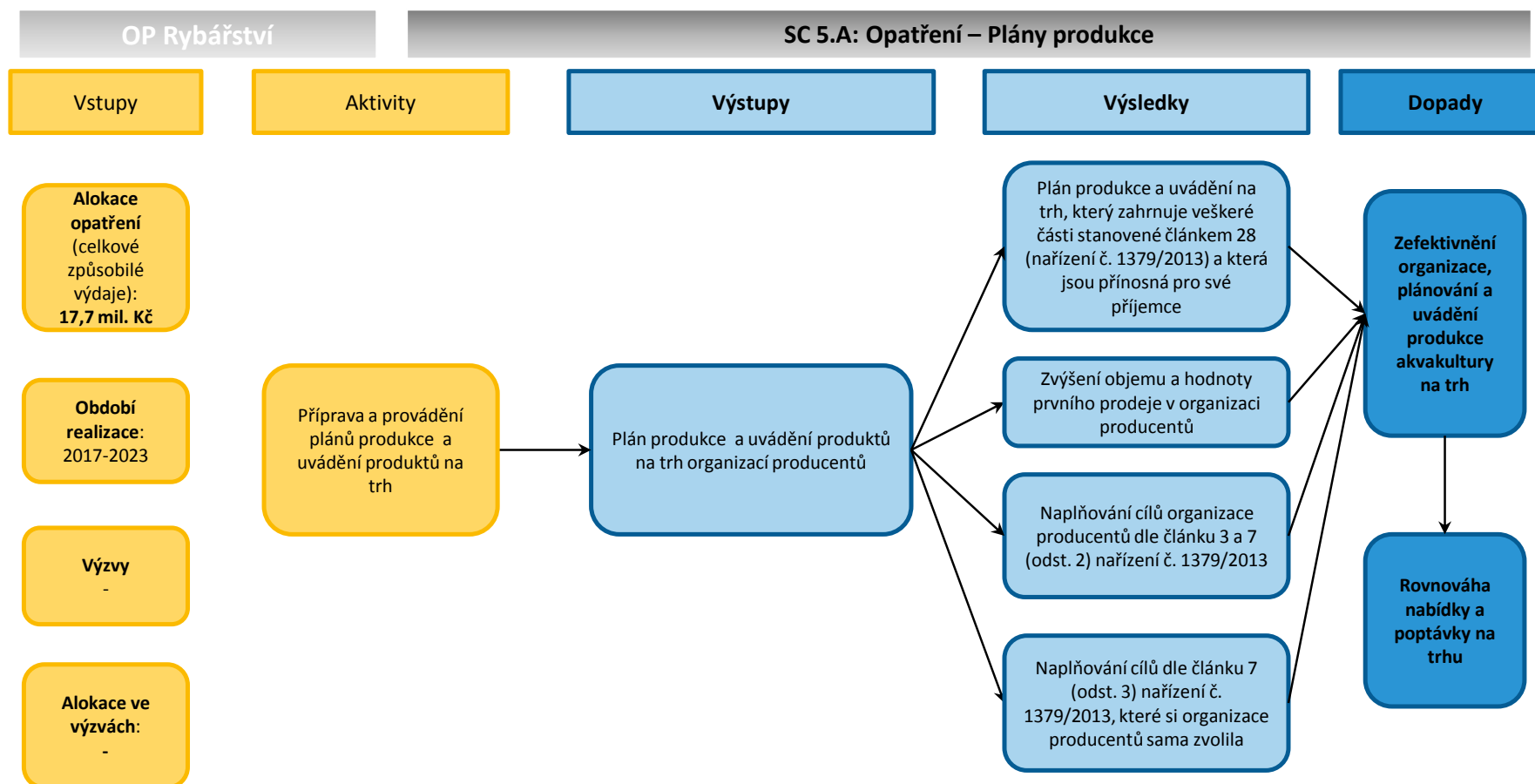
Opatření 5.1. přispívá ke specifickému cíli podporou přípravy a realizace plánů produkce a uvádění produktů na trh, jež jsou hlavním prvkem Společné organizace trhu za účelem zajištění správné funkčnosti organizace producentů a přispění k plnění cílů Společné rybářské politiky. Dotaci lze poskytnout na přípravu a provádění plánů produkce a plánů uvádění produktů na trh podle čl. 28 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné organizaci trhů s produkty rybolovu a akvakultury a o změně nařízení Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 104/2000 (dále jen „nařízení č. 1379/2013“).

Podpora je určena pro organizace producentů, sdružení organizací producentů v odvětví rybolovu a akvakultury, kteří obdrželi Rozhodnutí o svém uznání od Ministerstva zemědělství ČR.

Teorie změny

Níže uvedený návrh teorie změny představuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace aktivit v časovém harmonogramu, rozsahu i kvalitě, jaký předpokládá Operační program Rybářství (resp. příslušná nařízení). Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Síla vazby (příspěvek):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
- středně silná vazba (částečný příspěvek) ->
- slabá vazba (okrajový příspěvek) ->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Zamýšlené dopady
(dle cílů projektu)

Očekávané dopady
(nad rámec cílů projektu)

Neočekávané dopady

Negativní dopady

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Výsledky uvedené v teorii změny se váží k nařízení č. 1379/2013 a také dopady vycházejí z principů uvedených v tomto nařízení. V rámci OP Rybářství je plánována realizace jednoho projektu na plány produkce.

Výsledky by mělo být možné pozorovat již cca do jednoho roku od ukončení projektu. Výsledky vycházejí z principů uvedených v nařízení, ale vyjadřují také přínosnost pro samotného příjemce, realizovanou zvýšením objemu a hodnoty prvního prodeje v organizacích producentů (především v porovnání s podniky mimo organizace producentů). V rámci dopadů je pak hodnocen také přínos pro celý trh – a jeho rovnováhu.

Hodnocení výsledků a dopadů opatření 5.1 je vhodné založit na metodě desk research a data mining, a prostřednictvím nich analyzovat výstupy projektů (plánů produkce a jejich výročních zpráv), včetně dat z monitoringu programu (a případně z monitorovacích zpráv podpořených projektů). Provedená zjištění v rámci desk research a data mining by měla být doplněna o rozhovory s členy organizace producentů (příjemce), ve kterých bude ověřena nejen přínosnost realizace, ale na základě ekonomických dat také zefektivnění produkce. Rozhovory by měly být realizovány také se zástupci ŘO OP Rybářství (případně zprostředkujícího subjektu) a dále s klíčovými aktéry na trhu (Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství, Rybářské sdružení České republiky).

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 5.1:

Kritérium / Ukazatel	Výsledky	Dopady
Plány produkce přispívají k cílům uváděným v článku 3 a 7 (odst. 2 a 3) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013, což potvrzují také klíčoví aktéři trhu a členové organizací producentů.	Naplnění cílů organizace producentů dle článku 3 a 7 (odst. 2) nařízení č. 1379/2013 Naplnění cílů dle článku 7 (odst. 3) nařízení č. 1379/2013, které si organizace producentů sama zvolila	
Plány produkce obsahují části uváděné v článku 28 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013, tedy: a) plán produkce pro lovené nebo chované druhy; b) strategii uvádění produktů na trh zaměřenou na přizpůsobení množství, jakosti a obchodní úpravy nabídky požadavkům trhu; c) opatření přijímaná organizací producentů s cílem přispět k plnění cílů stanovených v článku 7; d) zvláštní preventivní opatření pro úpravu nabídky druhů, u kterých se během roku obvykle objevují obtíže s uváděním na trh; e) sankce pro členy, kteří porušují rozhodnutí přijatá k provádění dotyčného plánu.	Plán produkce a uvádění na trh, který zahrnuje veškeré části stanovené článkem 28 (nařízení č. 1379/2013) a která jsou přínosná pro své příjemce	

Kritérium / Ukazatel	Výsledky	Dopady
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: - Změna objemu prvního prodeje v organizacích producentů (95111) - Změna hodnoty prvního prodeje v organizacích producentů (95511) - Změna objemu prvního prodeje mimo organizace producentů - Změna hodnoty prvního prodeje mimo organizace producentů Vytvořené plány produkce a uvádění produktů na trh považují příjemci za přínosné pro zefektivnění organizace plánování a uvádění produkce akvakultury na trh.	Zvýšení objemu a hodnoty prvního prodeje podniků zařazených do organizace producentů (oproti podnikům mimo organizace producentů)	Zefektivnění organizace, plánování a uvádění produkce akvakultury na trh
Vytvořené plány produkce a uvádění produktů na trh jsou dle názoru klíčových aktérů a příjemců přínosné pro nastavení rovnováhy nabídky a poptávky na trhu.		Rovnováha nabídky a poptávky na trhu
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: - Počet organizací producentů nebo sdružení organizací producentů, jejichž plány produkce a uvádění produktů na trh se podporují (95801) - Počet projektů zaměřených na opatření pro uvádění produktů na trh a podporu skladování (96004)	<i>průřezově</i>	

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) bude základně vyhodnocen soulad plánu produkce s článkem 28 nařízení č. 1379/2013¹². Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořeného projektu.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014 a nařízení č. 1379/2013
- Zpracovaný plán produkce a uvádění na trh (včetně všech jeho částí a případných revizí)
- Výroční zpráva o činnosti organizace producentů
- Výstupy prováděných kontrol organizace producentů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 5.1. má být dosaženo naplnění indikátoru „Počet organizací producentů nebo sdružení organizací producentů, jejichž plány produkce a uvádění produktů na trh se podporují“, přičemž cílová hodnota

¹² Předpokladem je, že plány produkce budou v souladu s tímto článkem, jelikož jinak by nemohly být členským státem schváleny

tohoto indikátoru je 1. Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Tento zdroj dat poskytne také údaje o změně objemu a hodnoty prvního prodeje organizace producentů (data o změně objemu a hodnoty prvního prodeje mimo organizaci producentů by měl mít ŘO také k dispozici, tato data budou vycházet z „Hlášení o dosažených výsledcích z rybníkářství“ dle legislativy, zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství).

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a výroční zprávy organizace producentů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření dopadu „zefektivnění produkce“.

Zdroje dat:

- výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- monitorovací zprávy projektů
- ekonomické údaje poskytnuté organizacemi producentů k efektivitě produkce (předpokladem je, že tyto údaje budou uváděny v rámci Výroční zprávy o činnosti organizace producentů)

Krok 2: Šetření u relevantních aktérů

Pro doplnění závěrů analýzy dat a relevantní dokumentace a ověření dalších ukazatelů je vhodné provést šetření u relevantních aktérů v minimálním rozsahu:

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Rozhovory	Příjemce	Organizace producentů, její členové	dle počtu členů organizace (cca 2-4 rozhovory)
	ŘO OP Rybníkářství (popř. SZIF)	garant opatření 5.1	1
	Klíčoví aktéři trhu	- Oddělení rybníkářství a včelařství Ministerstva zemědělství - Rybníkářské sdružení České republiky	2

Na základě rozhovorů by mělo být zhodnoceno, zda a do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů opatření. Rozhovor s příjemcem a realizátorem projektu, kterým je Organizace producentů by měl být veden nejen s představiteli organizace, ale také s jejími členy, aby mohl být ověřen dopad projektu na jejich fungování. Rozhovory by se měly dále zaměřit na otázky týkající se průběhu realizace projektu, včetně případných problémů či překážek při realizaci a faktorů ovlivňujících průběh realizace – tj. konkrétně jak pracné bylo sestavit plán produkce; zda měli k dispozici dostatek podkladů pro jeho tvorbu a zda mohli využít metodické podpory ze strany ŘO; zda byly podmínky výzvy nastaveny adekvátně apod. Na procesní část realizace projektu by se měl zaměřit také rozhovor se zástupcem ŘO (popř. SZIF), který by měl být zaměřen také na zhodnocení příspěvku realizovaného projektu z pohledu plnění cílů programu, případně na existenci překážek z hlediska implementace programu (např. vyhlášení výzvy, administrace projektu apod.).

Dále by měly otázky rozhovorů s příjemcem a jeho členy směřovat na identifikaci dosažených výstupů, vnímaných výsledků a dopadů intervencí vzhledem k cíli opatření (pozitivních i negativních, zamýšlených i

nezamýšlených) apod. Ověřeno by mělo být, zda je pro příjemce vzniklý plán produkce přínosný a zda přispívá k rovnováze nabídky a poptávky na trhu. Rovnováha trhu bude hodnocena také v rozhovorech s klíčovými aktéry.

Krok 3: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 5.1 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace kvalitativního charakteru získané z provedených rozhovorů.

Orientační harmonogram

Na opatření 5.1 nebyla prozatím vypsána žádná výzva, první výzva je plánována na duben 2017, přičemž ukončení příjmu žádostí je naplánováno na 31. 12. 2018. O podporu z opatření 5.1 mohou ovšem žádat pouze organizace producentů (kteří obdrželi Rozhodnutí o svém uznání od MZe), přičemž tyto organizace se v ČR prozatím nevyskytují a jejich vznik bude podpořen osmou výzvou OP Rybářství, která bude také teprve vyhlášena (v dubnu 2017). Schválení prvních projektů opatření 5.1 je tedy realistické až v roce 2018.

Vyhodnocení výsledků bude možné s časovým odstupem cca 1 roku od ukončení realizace projektu, vyhodnocení dopadů vyžaduje časový odstup větší. S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů bude vhodné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.4.2 Specifický cíl 5.A: Opatření – Uvádění produktů na trh, Záměr – Vytváření organizací producentů

Opatření 5.2. Uvádění produktů na trh záměr a) Vytváření organizace producentů („opatření 5.2.a“) je zaměřeno na zlepšení postupů při zavádění opatření k racionálnímu řízení zdrojů, vytváření přidané hodnoty produktům akvakultury a stabilizaci trhů prostřednictvím organizací producentů, informovanost spotřebitele v návaznosti na požadavky zdravé výživy a zdravého životního stylu ve vztahu k produktům akvakultury. Opatření 5.2.a) je v souladu s čl. 68 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu.

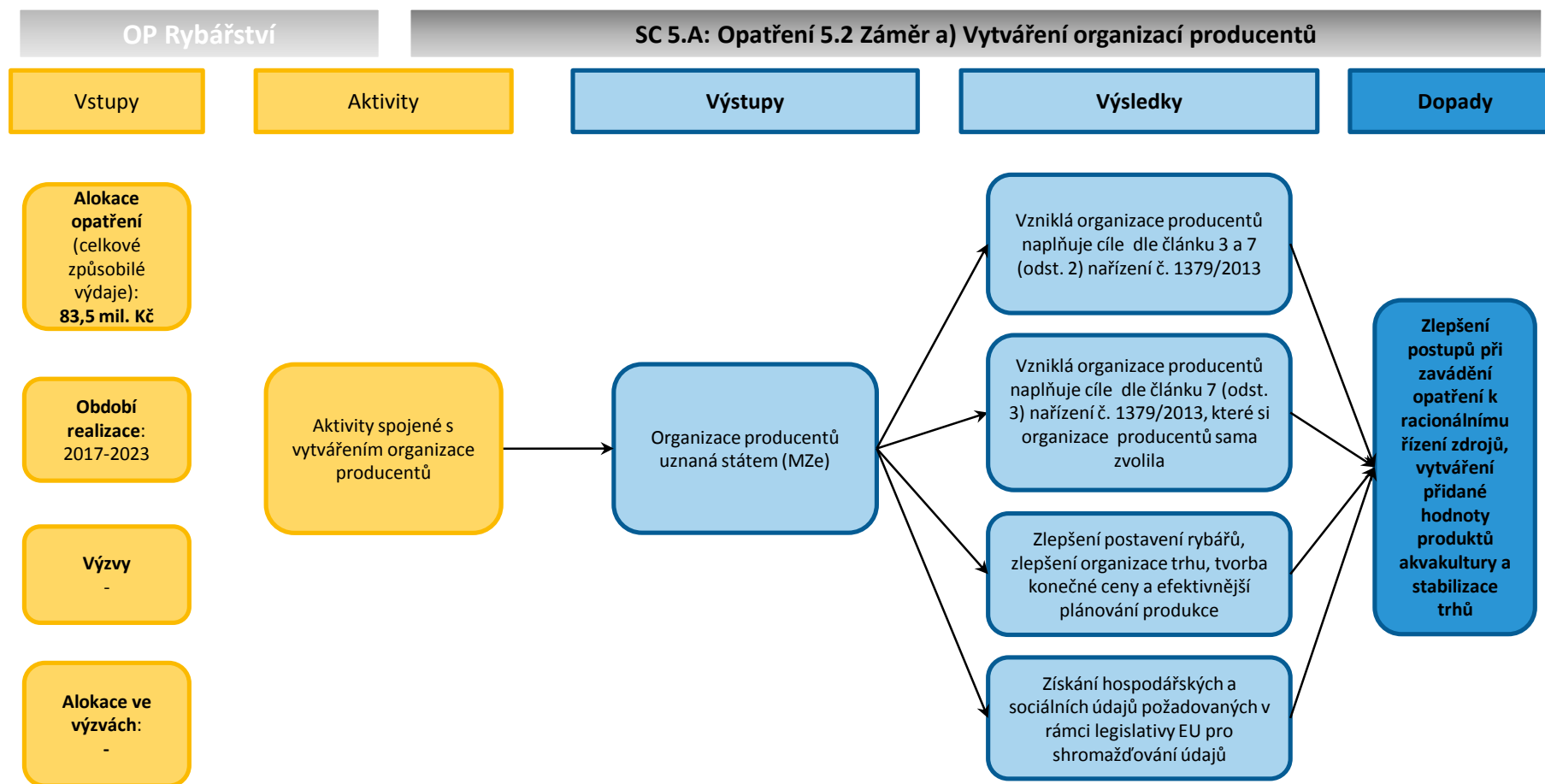
Opatření 5.2.a) přispívá ke specifickému cíli (zlepšení organizace trhu s produkty rybolovu a akvakultury) podporou aktivit spojených se zakládáním organizace producentů.

Dotaci lze poskytnout na vytváření organizací producentů, sdružení organizací producentů nebo mezioborových organizací uznaných podle kapitoly II oddílu II nařízení č. 1379/2013.

Teorie změny

Níže uvedený návrh teorie změny představuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace aktivit v časovém harmonogramu, rozsahu i kvalitě, jaký předpokládá Operační program Rybářství (resp. příslušná nařízení). Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhuje, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

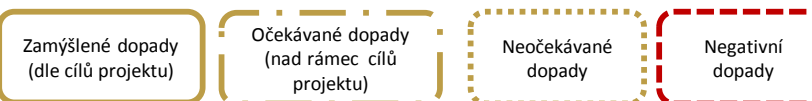

Síla vazby (příspěvek):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek)
- středně silná vazba (částečný příspěvek)
- slabá vazba (okrajový příspěvek)

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Výsledky uvedené v teorii změny se váží k nařízení č. 1379/2013 a také dopady vycházejí z principů uvedených v tomto nařízení. V rámci OP Rybářství je plánována realizace jednoho projektu na vznik organizací producentů (tento projekt by dle milníků měl být proplacen do konce roku 2018, přičemž naplnění tohoto milníku je zatím nejisté).

Výstupy projektu by mělo být možné pozorovat již po 9 měsících od zahájení projektu (jelikož lhůtu 6 měsíců mají žadatelé na předložení Žádosti o uznání organizace producentů na Ministerstvo zemědělství ČR a to má 3 měsíce na její vyřízení). Výsledky vycházejí z principů uvedených v nařízení (obsahující cíle a přínosy i pro samotné příjemce – např. zlepšení hospodářských výnosů), ale vyjadřují také přínosnost pro shromažďování údajů na úrovni MZe. V rámci dopadů je pak hodnocen přínos příjemce i pro celý trh – a jeho stabilizaci.

Hodnocení výsledků a dopadů opatření 5.2. a) je vhodné založit na metodě desk research a data mining, a prostřednictvím nich analyzovat výstupy projektů (výročních zpráv a případně plánů produkce), včetně dat z monitoringu programu (a případně z monitorovacích zpráv podpořeného projektu). Provedená zjištění v rámci desk research a data mining by měla být doplněna o rozhovory s členy organizace producentů (příjemce), ve kterých bude ověřena nejen přínosnost realizace, ale na základě ekonomických dat také zefektivnění produkce. Rozhovory by měly být realizovány také se zástupci ŘO OP Rybářství (případně zprostředkujícího subjektu) a dále s klíčovými aktéry na trhu (Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství, Rybářské sdružení České republiky) a s klíčovým aktérem pro shromažďování údajů (Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství).

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 5.2. a):

Kritérium / Ukazatel	Výsledek	Dopad
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: Počet založených organizací producentů (95601) Vzniklá organizace producentů naplňuje cíle dle článku 3 a 7 (odst. 2) nařízení č. 1379/2013 (viz prováděné kontroly Ministerstvem zemědělství ČR a případně Komisí), což potvrzují také klíčoví aktéři trhu.	Vzniklá organizace producentů naplňuje cíle dle článku 3 a 7 (odst. 2) nařízení č. 1379/2013	Zlepšení postupů při zavádění opatření k racionálnímu řízení zdrojů, vytváření přidané hodnoty produktů akvakultury a stabilizace trhů
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: - Počet založených organizací producentů (95601) - Počet organizací producentů nebo sdružení organizací producentů, jejichž plány produkce a uvádění produktů na trh se podporují (95801) - Počet projektů zaměřených na opatření pro uvádění produktů na trh a podporu skladování (96004) - Změna objemu prvního prodeje v organizacích producentů (95111) - Změna hodnoty prvního prodeje v organizacích producentů (95511) - Změna objemu prvního prodeje mimo organizace producentů	Vzniklá organizace producentů naplňuje cíle dle článku 7 (odst. 3) nařízení č. 1379/2013, které si organizace producentů sama zvolila Zlepšení postavení rybářů, zlepšení organizace trhu, tvorba konečné ceny a efektivnější plánování	

Kritérium / Ukazatel	Výsledek	Dopad
Změna hodnoty prvního prodeje mimo organizace producentů Vzniklá organizace producentů naplňuje cíle dle článku 7 (odst. 3) nařízení č. 1379/2013, které si organizace producentů sama zvolila. Členové organizace považují tyto cíle za správně zvolené a napomáhající celkovému zlepšení situace (zlepšení postavení rybářů, zlepšení organizace trhu, tvorba konečné ceny a efektivnější plánování produkce, zlepšení postupů při zavádění opatření k racionálnímu řízení zdrojů, vytváření přidané hodnoty produktů akvakultury a stabilizace trhů).	produkce	
Organizace producentů poskytují data ve stanovené struktuře, pro potřeby MZe (EK). Míra, do jaké organizace producentů poskytují data ve stanovené struktuře.	Získání hospodářských a sociálních údajů požadovaných v rámci legislativy EU pro shromažďování údajů	

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk reseach (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, požadavky nařízení, Žádost o uznání organizace producentů apod. Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořeného projektu.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014 a nařízení č. 1379/2013
- Žádost o uznání organizace producentů (popř. zápisy z jednání o uznání)
- Výroční zpráva o činnosti organizace producentů
- Výstupy prováděných kontrol organizace producentů
- Zpracovaný plán produkce a uvádění na trh (včetně všech jeho částí a případných revizí)

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 5.2. a). má být dosaženo naplnění indikátoru „Počet založených organizací producentů“, přičemž cílová hodnota tohoto indikátoru je 1. Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Tento zdroj dat poskytne také údaje o změně objemu a hodnoty prvního prodeje organizace producentů (a mimo organizaci).

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a výroční zprávy organizace producentů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření dopadu „zlepšení postupů při zavádění opatření k racionálnímu řízení zdrojů a vytváření přidané hodnoty produktů akvakultury“. K vyhodnocení výsledku „získání hospodářských a sociálních údajů“ bude využito dat, která budou poskytována MZe od organizace producentů.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Ekonomické údaje poskytnuté organizacemi producentů k řízení zdrojů a vytváření přidané hodnoty produktů akvakultury (předpokladem je, že tyto údaje budou uváděny v rámci Výroční zprávy o činnosti organizace producentů)
- Hospodářské a sociální údaje v odvětví akvakultury předané organizacemi na Ministerstvo zemědělství

Krok 3: Šetření u relevantních aktérů

Pro doplnění závěrů analýzy dat a relevantní dokumentace a ověření dalších ukazatelů je vhodné provést šetření u relevantních aktérů v minimálním rozsahu:

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Rozhovory	Příjemce	Organizace producentů, její členové	dle počtu členů organizace (cca 2-4 rozhovory)
	ŘO OP Rybářství (popř. SZIF)	Garant opatření 5.2 a)	1
	Klíčoví aktéři trhu	- Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství - Rybářské sdružení České republiky	2
	Klíčový aktér pro shromažďování údajů	- Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství	1

Na základě rozhovorů by mělo být zhodnoceno, zda a do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů opatření. Rozhovor s realizátorem projektu, kterým je Organizace producentů by měl být veden nejen s představiteli organizace, ale také s jejími členy, aby mohl být ověřen dopad projektu na jejich fungování. Rozhovory by se měly dále zaměřit na otázky týkající se průběhu realizace projektu, včetně případných problémů či překážek při realizaci a faktorů ovlivňujících průběh realizace – tj. konkrétně zda měl příjemce k dispozici dostatek podkladů pro sestavení Žádosti o uznání organizace a zda mohl využít metodické podpory ze strany ŘO; zda byly podmínky výzvy nastaveny adekvátně; jak pracné bylo / je nastavit a dodržovat cíle organizace apod. Na procesní část realizace projektu by se měl zaměřit také rozhovor se zástupcem ŘO (popř. SZIF), který by měl být zaměřen také na zhodnocení příspěvku realizovaného projektu z pohledu plnění cílů programu, případně na existenci překážek z hlediska implementace programu (např. vyhlášení výzvy, administrace projektu apod.).

Dále by měly otázky rozhovorů s příjemcem a jeho členy směřovat na identifikaci dosažených výstupů, vnímaných výsledků a dopadů intervencí vzhledem k cíli opatření (pozitivních i negativních, zamýšlených i nezamýšlených) apod. Ověřeno by tedy mělo být konkrétně, zda členové organizace považují cíle organizace za správně zvolené a zda fungování organizace napomáhá celkovému zlepšení situace – zda dochází ke zlepšení postavení rybářů a efektivnějšímu plánování produkce. A zda v důsledku toho dochází k celkovému zlepšování organizace trhu, zlepšení postupů při zavádění opatření k racionálnímu řízení zdrojů, vytváření přidané hodnoty

produktů akvakultury a stabilizace trhů. Stabilizace trhu bude hodnocena také v rozhovorech s klíčovými aktéry trhu.

Rozhovor se zástupcem MZe (Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství) pomůže nalézt detailní vyhodnocení příspěvku opatření k naplnění požadavků EK na shromažďování údajů.

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 5.2. a) v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace kvalitativního charakteru získané z provedených rozhovorů.

Orientační harmonogram

Na opatření 5.2 a) nebyla prozatím vypsána žádná výzva, první výzva je plánována na duben 2017, přičemž ukončení příjmu žádostí je naplánováno na 31. 12. 2017. O podporu z opatření 5.2 a) mohou žádat podniky akvakultury organizace producentů (kteří obdrželi Rozhodnutí o svém uznání od MZe), přičemž tyto organizace se v ČR prozatím nevyskytují a jejich vznik bude podpořen osmou výzvou OP Rybářství, která bude také teprve vyhlášena (v dubnu 2017). Schválení prvních projektů opatření 5.1 je tedy realistické až v roce 2018.

Vyhodnocení výsledků bude možné s časovým odstupem cca 1 roku od ukončení realizace projektu, vyhodnocení dopadů vyžaduje časový odstup větší. S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů bude vhodné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.4.3 Specifický cíl 5.A: Opatření – Uvádění produktů na trh, Záměr – Propagační kampaně

Opatření 5.2 Uvádění produktů na trh záměr b) Propagační kampaně („opatření 5.2.b“) je zacíleno na poskytování podpory k zajištění široké informovanosti spotřebitele v návaznosti na požadavky zdravé výživy a zdravého životního stylu ve vztahu k produktům akvakultury. Opatření je dále zaměřeno na přípravu strategie a realizaci regionálních, celostátních nebo nadnárodních komunikačních a propagačních kampaní o produktech akvakultury a jiných komunikačních kampaní, zlepšujících povědomí veřejnosti o odvětví rybolovu a akvakultury.

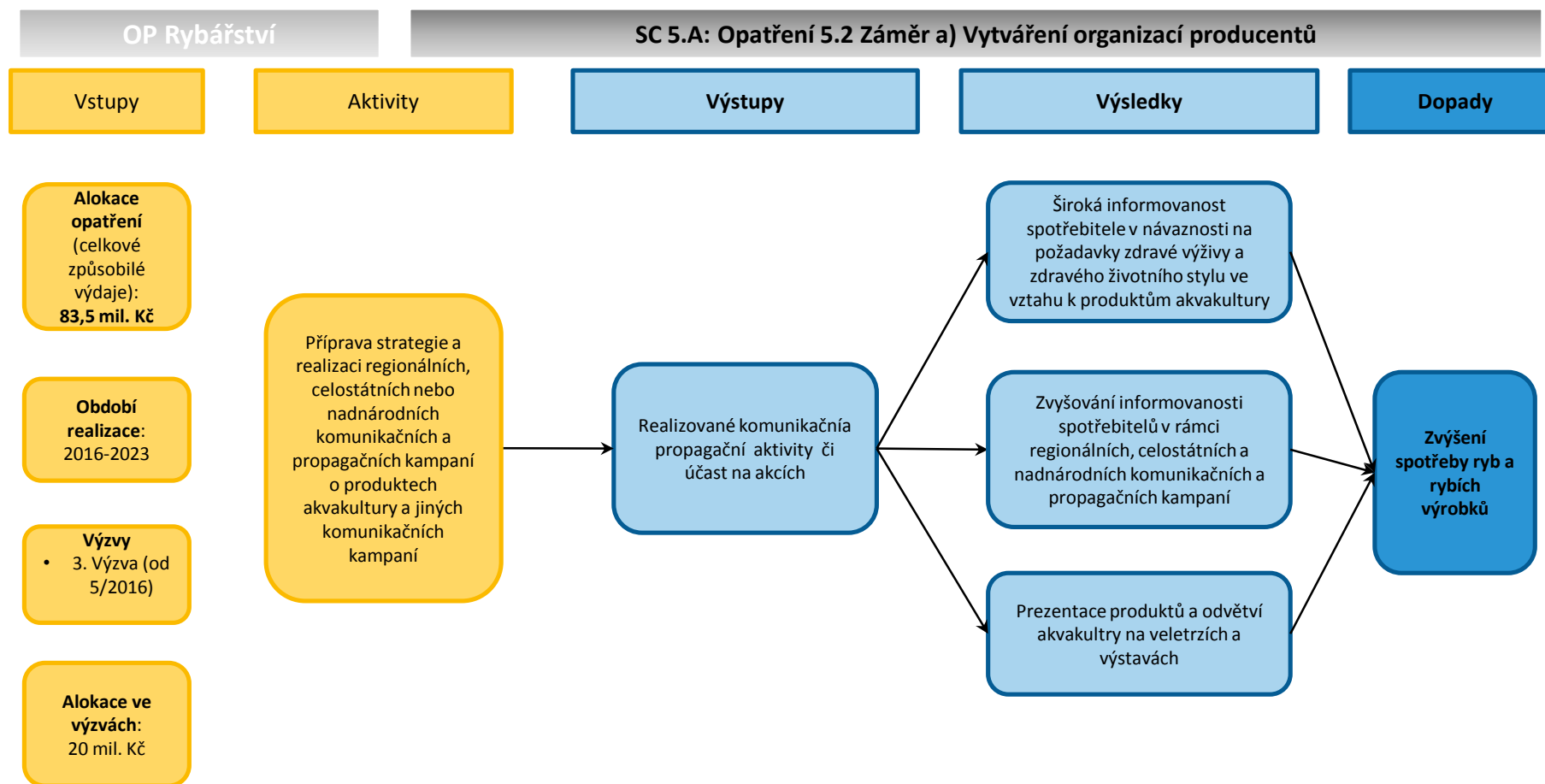
Opatření 5.2, záměr b) je v souladu s článkem 68, odst. 1 písm. g) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a spadá pod specifický cíl zlepšování organizace trhu s produkty rybolovu a akvakultury.

O podporu z opatření 5.2 a) mohlo v první výzvě (3. výzva OP R) žádat pouze Ministerstvo zemědělství a příspěvkové organizace Ministerstva zemědělství. Oproti tomu 9. výzva zahrnuje jako příjemce podniky akvakultury, vzdělávací subjekty a školní podniky, výzkumné ústavy a rybářské svazy.

Teorie změny

Níže uvedený návrh teorie změny představuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace aktivit v časovém harmonogramu, rozsahu i kvalitě, jaký předpokládá Operační program Rybářství (resp. příslušné nařízení). Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhuje, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Síla vazby (příspěvek):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek)
- středně silná vazba (částečný příspěvek)
- slabá vazba (okrajový příspěvek)

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Zamýšlené dopady
(dle cílů projektu)

Očekávané dopady
(nad rámec cílů projektu)

Neočekávané dopady

Negativní dopady

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

V rámci teorie změny jsou identifikovány výsledky a hlavní dopad. Z identifikovaných výsledků je zřejmé, že jejich hlavním a společným cílem je především přispět k naplnění dopadu opatření – veškeré aktivity, výstupy i výsledky opatření směřují k tomu, aby došlo ke zvýšení spotřeby ryb a rybích výrobků ČR, což je zároveň cílem všech doposud přijatých projektů.

Hodnocení dopadů (a výsledků) opatření 5.2.b) je vhodné založit především na metodě data mining, jelikož je možné relativně snadno analyzovat data jasně dokládající míru naplnění dopadu. Analýzu dat je vhodné doplnit o zjištění z odborných studií a ověřit v rozhovorech s klíčovými aktéry.

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 5.2.b):

Kritérium / Ukazatel	Výsledek	Dopad
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: Spotřeba sladkovodních ryb a rybích výrobků na obyvatele za rok (95005)		
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: Počet uspořádaných informačních a propagačních aktivit (80001) Výstupy realizovaných šetření, studií a analýz potvrzují, že se zvýšila informovanost spotřebitelů ve vztahu k produktům akvakultury a vzrostla spotřeba ryb a rybích výrobků. Klíčoví aktéři považují realizované komunikační a propagační akce za přínosné ke zvýšené informovanosti spotřebitelů.	Široká informovanost spotřebitele v návaznosti na požadavky zdravé výživy a zdravého životního stylu ve vztahu k produktům akvakultury Zvyšování informovanosti spotřebitelů v rámci regionálních, celostátních a nadnárodních komunikačních a propagačních kampaní Prezentace produktů a odvětví akvakultury na veletrzích a výstavách	Zvýšení spotřeby ryb a rybích výrobků

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti spotřeby ryb. Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů. Cílem analýzy dokumentů je mj. na základě realizovaných šetření, analýz a studií vyhodnotit, zda dochází ke zvyšování informovanosti spotřebitelů a ke zvýšení spotřeby ryb v maximálním rozsahu, jaký umožňují vnější podmínky.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014 a nařízení č. 1379/2013
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)
- Dílčí analýzy (např. Marketingová studie odvětví akvakultury, 2016)

- Odborné podklady (analýzy, studie, výstupy z konferencí)
- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 5.2.b). má být dosaženo naplnění indikátoru „Počet uspořádaných informačních a propagačních aktivit“, přičemž cílová hodnota tohoto indikátoru je 4. Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO).

Od ŘO, popř. přímo od Rybářského sdružení České republiky je možné získat informace o spotřebě ryb (v kg / osobu / rok). Indikátor „Spotřeba sladkovodních ryb a rybích výrobků na obyvatele za rok“ má výchozí hodnotu 1,40 kg / osobu a cílovou hodnotu 1,41 kg / osobu. Vyhodnocení naplňování tohoto ukazatele je hlavním měřítkem úspěšnosti projektů v míře dosahování stanovených cílů a dopadů.

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření dopadu „zvýšení spotřeby ryb“.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Údaje Rybářského sdružení České republiky o spotřebě ryb
- Souhrnné (závěrečné) zprávy projektů

Krok 3: Šetření u relevantních aktérů

Pro doplnění závěrů analýzy dat a relevantní dokumentace a ověření dalších ukazatelů je vhodné provést šetření u relevantních aktérů v minimálním rozsahu:

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Rozhovory	Příjemce	- Ministerstvo zemědělství a příspěvkové organizace MZe. - Podniky akvakultury, vzdělávací subjekty a školní podniky, výzkumné ústavy a rybářské svazy	2
	ŘO OP Rybářství (popř. SZIF)	Garant opatření 5.2 b)	1
	Klíčoví aktéři trhu	- Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství - Rybářské sdružení České republiky	2

Na základě rozhovorů by mělo být zhodnoceno, zda a do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů opatření. Rozhovory budou složité pro ověření údajů zjištěných ze studia dokumentů a analýzy dat. Rozhovory mohou

napomoci rozkrýt případné externí faktory, které působí pro / proti dosažení dopadů, identifikovány mohou být překážky v naplňování cílů apod.

Rozhovory s příjemci by se měly zaměřit na otázky týkající se průběhu realizace projektu, včetně případných problémů či překážek při realizaci a faktorů ovlivňujících průběh realizace – tj. konkrétně zda měl příjemce k dispozici dostatek podkladů; zda byly podmínky výzvy nastaveny adekvátně apod. Na procesní část realizace projektu by se měl zaměřit také rozhovor se zástupcem ŘO (popř. SZIF), který by měl být zaměřen také na zhodnocení příspěvku realizovaných projektů z pohledu plnění cílů programu, případně na existenci překážek z hlediska implementace programu (např. vyhlášení výzvy, administrace projektů apod.).

Rozhovor se zástupcem MZe (Oddělení rybářství a včelařství Ministerstva zemědělství) a zástupcem Rybářského sdružení pomůže nalézt detailní vyhodnocení příspěvku projektů k naplnění cílů opatření.

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 5.2.b) v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace kvalitativního charakteru získané z provedených rozhovorů.

Orientační harmonogram

Na opatření 5.2 b) byla vyhlášena jedna výzva (v květnu 2016), přičemž se jedná o výzvu průběžnou (do roku 2023). Další výzva je plánována na duben 2017.

V rámci 3. výzvy bylo podáno 7 projektů, přičemž 6 z nich předpokládalo ukončení fyzické realizace projektu do konce rok 2016 (pouze jeden žadatel do konce 2017). I pokud by byla ke konci roku 2016 již většina aktivit realizována, výsledek nemůže být pozorovatelný okamžitě. Jeho vyhodnocení bude možné až v návaznosti na data o spotřebě ryb, která poskytne Rybářské sdružení České republiky.

S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů bude vhodné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

3.4.4 Specifický cíl 5.B: Opatření – Investice do zpracování produktů

Opatření 5.3 Investice do zpracování produktů přispívá ke specifickému cíli podporou investic na rozšíření, vybavení, modernizaci podniků a výstavbu zpracoven, které zpracovávají a uvádějí produkty rybolovu a akvakultury na trh.

Podporu lze poskytnout na investice do zpracování produktů rybolovu a akvakultury:

- a) přispívající k úspoře energie nebo snížení dopadu na životní prostředí, včetně nakládání s odpady,
- b) zlepšující bezpečnost, hygienu, zdravotní a pracovní podmínky,
- c) podporující zpracování úlovků komerčních populací ryb, které nemohou být určeny pro lidskou spotřebu,
- d) týkající se zpracování vedlejších produktů, vzešlých z hlavních zpracovatelských činností,
- e) týkající se zpracování produktů ekologické akvakultury podle článků 6 a 7 nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91,
- f) vedoucí k novým nebo zdokonaleným produktům, novým nebo zdokonaleným postupům či k novým nebo zdokonaleným řídicím a organizačním systémům.

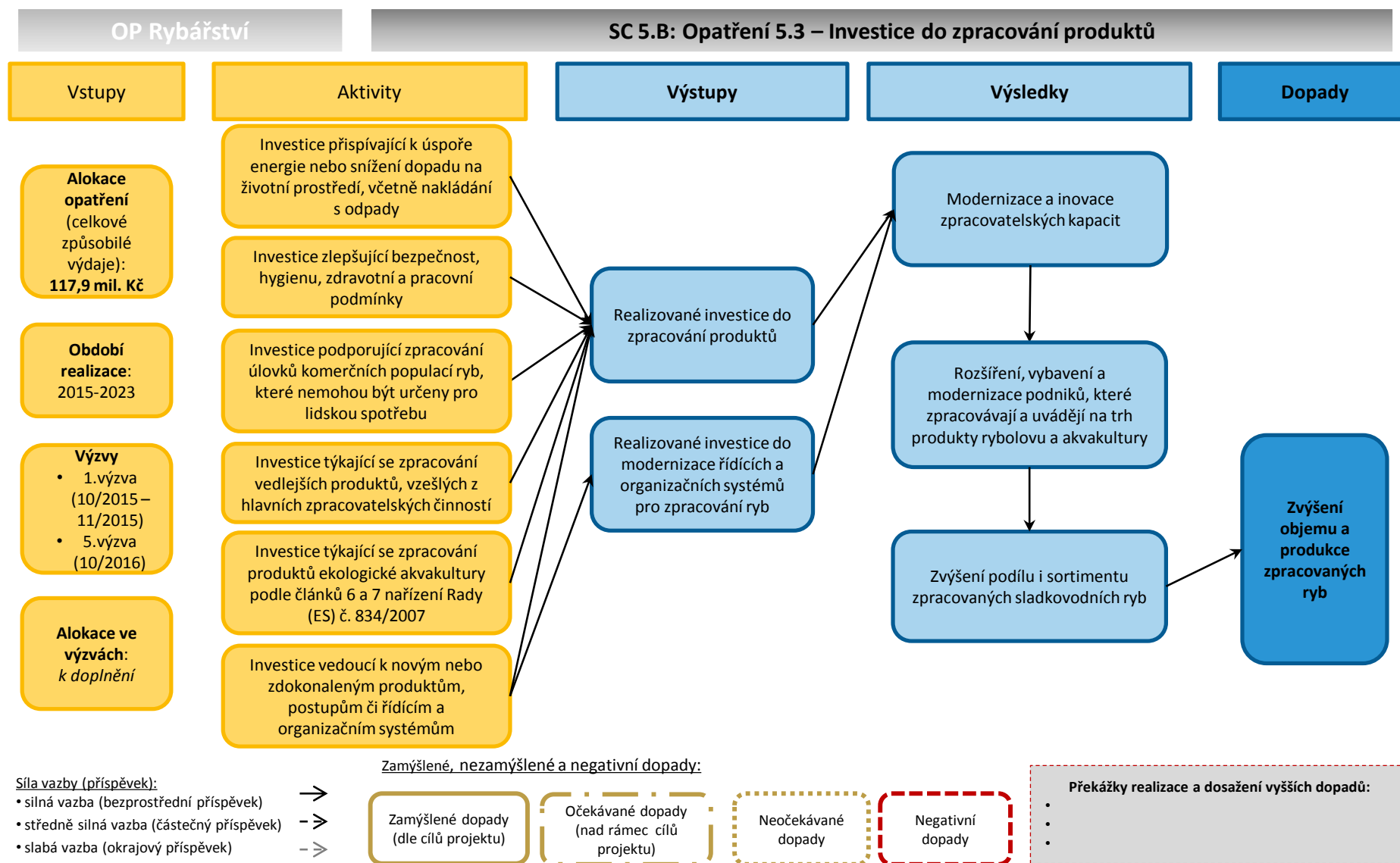
Opatření 5.3. je v souladu s článkem 69, odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu.

Podpora z opatření 5.3 je určena pro mikropodniky, malé a střední podniky, které jsou podniky akvakultury nebo zpracovateli ryb. Podpora může být poskytnuta fyzické nebo právnické osobě, jejíž příjmy pocházejí z akvakultury nebo ze zpracování ryb (v rámci 1. výzvy byla definice příjemce omezena pouze na „podniky akvakultury“, ve výzvě č. 5 byly doplněny také „zpracovatelé ryb“).

Teorie změny

Níže uvedený návrh teorie změny představuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace aktivit v časovém harmonogramu, rozsahu i kvalitě, jaký předpokládá Operační program Rybářství. Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění.

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Hodnocení výsledků a dopadů opatření bude probíhat obdobně **jako hodnocení u opatření Priority Unie 2**. Snahou by mělo být využití principů kontrafaktuální dopadové evaluace, pomocí které bude konstruován rozdílový efekt, který by bez intervence nenastal. V rámci opatření 5.3 je plánováno realizovat celkem 33 projektů (viz výstupový indikátor „Počet projektů zaměřených na zpracování“), přičemž v ČR se vyskytuje pouze cca 15 zpracovatelů velikosti do středního podniku. Zásah OP Rybářství v rámci sektoru bude tedy velmi vysoký. Z tohoto důvodu je nemožné konstruovat validní kontrolní skupinu pro celkovou populaci příjemců. Jako základní metoda proto bude využita **případová studie vybraných projektů**. Pokud to bude možné, je vhodné pro případovou studii zvolit kontrolní studii pro získání „kontrafaktuální situace“, porovnání situace „před-po“ realizaci projektu a vyjádření čistého efektu intervence na zvolenou jednotku.

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření 5.3. Ukazatele budou sledovány především u příjemců (v rámci případových studií), případně z dat pro monitoring programu a dalších relevantních analýz / studií.

Kritérium / Ukazatel	Výsledek	Dopad
Modernizace a inovace zpracovatelských kapacit umožňuje zvýšení objemu a produkce zpracovaných ryb (95200, 95210).	Modernizace a inovace zpracovatelských kapacit Rozšíření, vybavení a modernizace podniků	Zvýšení objemu a produkce zpracovaných ryb
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám: • Objem zpracovaných ryb (95200) • Produkce zpracovaných ryb (95210) • Počet projektů zaměřených na zpracování (96401)		
Investice napomohly příjemcům ke zvýšení podílu i sortimentu zpracovaných sladkovodních ryb • Objem zpracované produkce (t/rok) • Hodnota zpracované produkce (Kč/rok) • Sortiment zpracovávaných ryb (počet druhů)	Zvýšení podílu i sortimentu zpracovaných sladkovodních ryb	

Krok 1: Analýza relevantní dokumentace

Pomocí metody desk research (analýza dokumentů) budou prostudovány základní dokumenty – výzva a Pravidla pro žadatele, analýzy a studie v oblasti zpracování ryb poskytují širší pohled na situaci. Prostudovány by měly být také další relevantní dokumenty k jednotlivým projektům, které poskytnou evaluátorovi vhled do realizace podpořených projektů.

Dokumenty doporučení k využití v rámci desk research:

- Pravidla opatření pro žadatele a příjemce
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) – především nařízení č. 508/2014
- Situační a výhledové analýzy – Ryby (MZe)

- Žádosti o podporu
- Monitorovací zprávy projektů

Krok 2: Analýza dat

V rámci realizace opatření 5.3. má být dosaženo naplnění výsledkového indikátoru „Produkce zpracovaných ryb“ (a kontextového indikátoru „Objem zpracovaných ryb“). Pro ověření naplnění stanovené cílové hodnoty je vhodné využít výstupy z monitoringu programu (od ŘO). Další informace o celkové situaci ve zpracování ryb (na úrovni ČR) poskytuje např. Situační a výhledová analýza – Ryby.

Další data využitelná pro vyhodnocení opatření poskytnou např. monitorovací zprávy projektu a závěrečné zprávy projektů. Z těchto zdrojů bude vhodné čerpat případná další data k ověření výsledků intervencí.

Zdroje dat:

- Výstupy z monitoringu programu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- Monitorovací zprávy projektů
- Situační a výhledová analýza – Ryby

Krok 3: Případové studie - výběr jednotek pro případovou studii

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval typické případy v populaci podpořených projektů. Množina podpořených projektů bude rozdělena do klastrů podle zvolených kritérií. Jednotkou pro realizaci případové studie u opatření 5.3 je ekonomická jednotka primárně dotčena intervencí (provoz zpracování ryb). Typické případy podpořených projektů budou vybrány na základě níže uvedených kritérií výběru. Pro další provádění analýz je také nutné mít k dispozici podnikové statistiky, které budou zahrnovat požadované ukazatele (viz níže).

Kritéria výběru

- Velikost příjemce (mikro, malý, střední podnik)
- Objem produkce příjemce
- Typ investice
- Počet podaných žádostí do opatření 5.3 (resp. do jiných opatření OPR)

Zdroje dat

- Účetní výkazy podniků
- Interní evidence podniků

Vyhodnocení efektů

Efekty projektu budou kvantifikovány a očištěny následovně:

Výsledky	Dopady
Objem produkce zpracovaných ryb (t/rok)	Odhadovaný čistý nárůst oproti před-intervenčnímu

Výsledky	Dopady
Tržby / rok (Kč)	období ve srovnání s kontrolním případem
Energetická nákladovost zpracované produkce (Kč/t/rok)	
Celková nákladovost zpracované produkce (Kč/t/rok)	
Zisk na jednotku zpracované produkce (Kč/t/rok)	

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření 5.3 v daném čase. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky a informace získané z případových studií.

Orientační harmonogram

Na opatření 5.3 byly vyhlášeny dvě výzvy (podzim 2015 a podzim 2016), přičemž příjem žádostí byl ukončen na podzim téhož roku. Do opatření 5.3 bylo podáno celkem 25 žádostí, z toho 17 žádostí bylo doporučeno (resp. doporučeno / schváleno). Do konce roku 2016 měly být ukončeny celkem 3 projekty, dalších 7 projektů má být dle předpokladu ukončeno v roce 2017 (především na podzim), 6 projektů bude ukončeno v roce 2018, jeden v roce 2019. Dosažení výsledků projektu lze předpokládat v časovém odstupu několika měsíců od ukončení projektu, dopady projektu se pak mohou projevit až v horizontu 1 – 2 let.

S ohledem na aktuální evaluační plán OP Rybářství předpokládáme, že vyhodnocení výsledků a dopadů bude vhodné zařadit do evaluace na přelomu let 2018 – 2019.

Vstupní data pro hodnocení

Pro hodnocení očekávaných efektů v rámci Priority Unie 5, opatření 5.3 je třeba pracovat s následujícími vstupními údaji o analyzovaných jednotkách, v časové řadě dle kontextu realizace projektu (odstup od ukončení realizace projektu). Následující údaje by měly být sebrány na úrovni analyzované jednotky – podpořené a nepodpořené investice.

Údaje o podniku

Vstupní ukazatel	Zdroj	
Velikost podniku (mikro, malý, střední, velký)	Žadatel, příjemce, podnik	
Objem zpracované produkce (t/rok)	Interní evidence podniku	
Hodnota zpracované produkce (Kč/rok)	Interní evidence podniku	
Sortiment zpracovávaných ryb (počet druhů)	Interní evidence podniku	
Působení na trhu (roky)	Žadatel, příjemce, podnik	

Region	Žadatel, příjemce, podnik	
--------	---	--

Finanční údaje (t_0 =rok žádosti o platbu)

Vstupní ukazatel	Zdroj	t_{-2}	t_{-1}	T_0	T_{+1}
Tržby (zpracování produktů celkem)	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Dotace	- Účetní výkazy - IS SZIF				
Ostatní příjmy	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Mzdové náklady celkem	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Náklady - Energie - Zařízení - Údržba - Ostatní	Interní evidence podniku				
Provozní výsledek hospodaření (EBIT)	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				
Výsledek hospodaření za účetní období (zisk)	- Účetní výkazy - Interní evidence podniku				

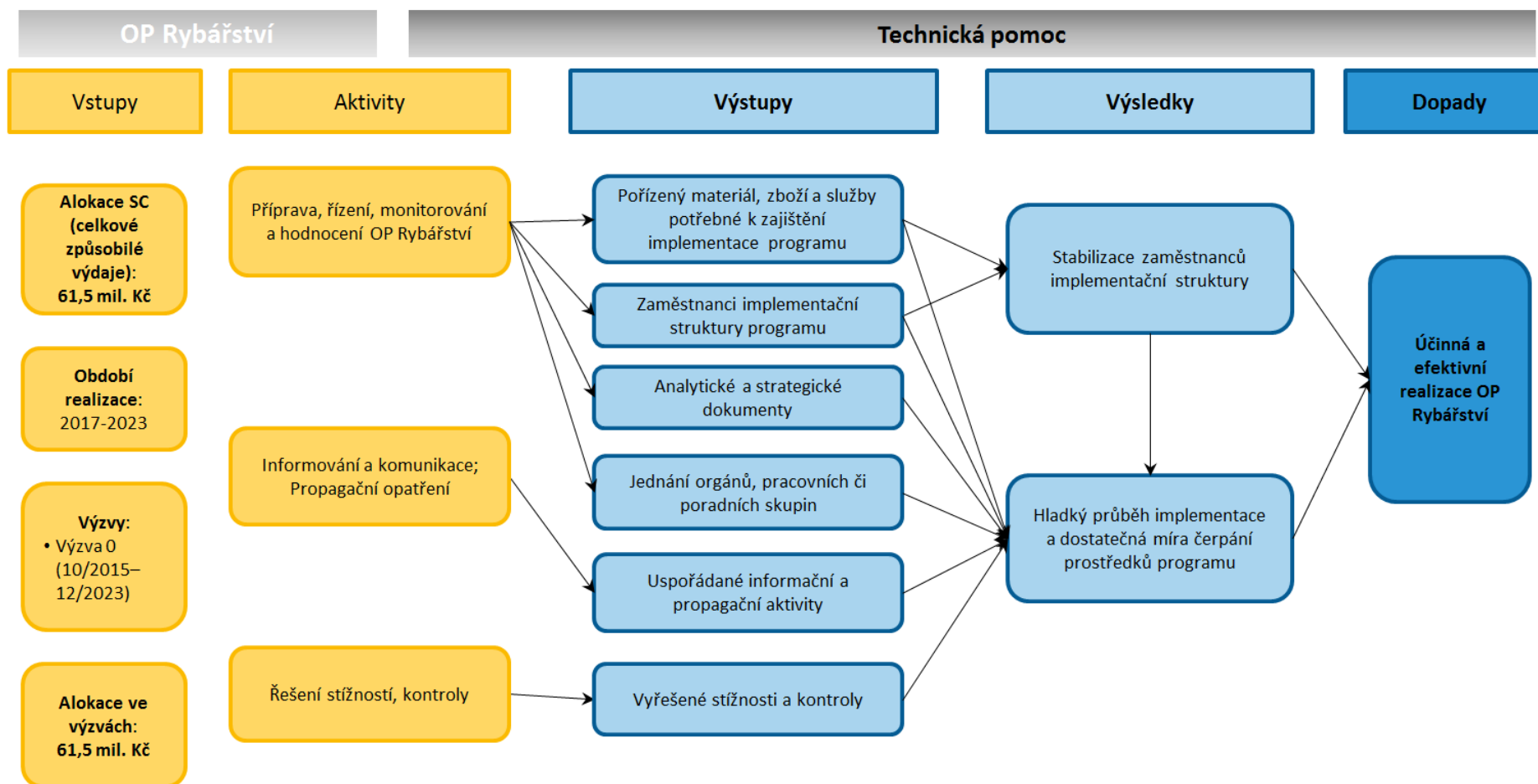
3.5 Technická pomoc

Opatření technická pomoc je zaměřeno na přípravu, řízení, monitorování a hodnocení OP Rybářství a dále na informování a komunikaci (publicitu), realizaci propagačních opatření, řešení stížností a kontroly. Cílem opatření je účinná a efektivní realizace OP Rybářství.

Teorie změny

Návrh teorie změny znázorňuje teoretické fungování opatření za předpokladu realizace aktivit, které mohou být v rámci opatření podpořeny. Tento teoretický model fungování opatření bude sloužit při ověřování výsledků a dopadů aktivit realizovaných v rámci opatření.

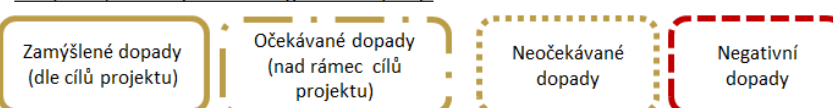
Současná podoba teorie změny byla vytvořena k identifikaci výsledků a dopadů, které bude nutné v rámci budoucí evaluace ověřit. V rámci budoucí evaluace navrhujeme, aby bylo zahrnuto i vyhodnocení síly vazeb (míra příspěvku k naplnění výstupu / výsledku / dopadu) a hodnocení neočekávaných dopadů – negativních i pozitivních, které mohly realizované aktivity přinést. Zároveň by se měla evaluace zaměřit na identifikaci překážek, které bránily / brání naplňování vyšších dopadů. Pro tuto část hodnocení jsou ve spodní části schématu vytvořeny vysvětlivky a ponechán prostor pro doplnění. Teorii změny bude třeba v rámci hodnocení upravit dle skutečně realizovaných aktivit v dané fázi implementace programu.

Síla vazby (příspěvek projektu):

- silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
- středně silná vazba (částečný příspěvek) -->
- slabá vazba (okrajový příspěvek) --->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:

-
-
-

Navrhovaný metodický postup pro ověření výsledků a dopadů (dle TZ):

Hodnocení výsledků a dopadů opatření Technická pomoc je vhodné založit na metodě desk research a data mining, a prostřednictvím nich analyzovat výstupy projektů, včetně dat z monitorovacích zpráv podpořených projektů. Provedená zjištění by měla být dále doplněna o rozhovory s relevantními aktéry (příjemci, zaměstnanci implementační struktury OP Rybářství a zprostředkujícího subjektu), případně může být využito šetření u příjemců a žadatelů realizovaných v rámci v rámci případových studií.

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být v rámci hodnocení sledovány pro vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů opatření Technická pomoc:

Ukazatel	Výsledek	Dopad
Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám - Nákup materiálu, zboží a služeb potřebných k zajištění implementace programu (82200) - Počet pracovních míst financovaných z programu (82500) - Míra stabilizace zaměstnanců implementační struktury (82510)	Stabilizace zaměstnanců implementační struktury	
Zaměstnanci ŘO a ZS hodnotí, že realizované projekty měly příspěvek k vyšší účinnosti a efektivitě implementace programu včetně průběhu čerpání prostředků. Příjemci a žadatelé využívají zdroje informací, které poskytuje ŘO (především o konkrétních možnostech podpory z OPR) Příjemci a žadatelé jsou se zdroji informací potřebných pro podání žádosti, realizaci a administraci projektů. Míra naplnění monitorovacích indikátorů vůči cílovým hodnotám - Počet uspořádaných informačních a propagačních aktivit (80001) - Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních) (80500) Počet jednání orgánů, pracovních či poradních skupin (80600) - Míra stabilizace zaměstnanců implementační struktury (82510) - Míra čerpání prostředků programu (80810)	Hladký průběh implementace a dostatečná míra čerpání prostředků programu	Účinná a efektivní realizace OP Rybářství

Krok 1: Analýza dat a relevantní dokumentace

Na základě desk research a data mining budou popsány a kvantifikovány dosud dosažené výsledky opatření technická pomoc. Do hodnocení výsledků je vhodné zahrnout stav plnění cílových hodnot monitorovacích indikátorů sledovaných v rámci opatření Technická pomoc.

Zdroje dat:

- monitorovací zprávy projektů
- výstupy z monitoringu – dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů
- výstupy projektů (dokumenty, analýzy, strategie, apod.)
- podklady k realizovaným aktivitám projektů (programy konferencí / školení / seminářů / informačních aktivit, výsledky, prezenční listiny)

Desk research a data mining slouží především k získání informací ohledně kvantifikace výstupů projektu (počty nakoupených zařízení, počty účastníků, počty provedených analýz apod.), obsahu aktivit projektů (např. jednání, školení, komunikačních aktivit), naplnění monitorovacích indikátorů apod.

Krok 2: Šetření u relevantních aktérů

Pro doplnění závěrů předchozích šetření je vhodné provést rozhovory s relevantními aktéry, tj. zejména se zaměstnanci implementační struktury ŘO a ZS, v doporučeném rozsahu 3 osobních rozhovorů s respondenty z každého subjektu. Může se přitom jednat o kombinaci individuálních a telefonických rozhovorů.

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Individuální rozhovor	ŘO OP Rybářství	Zaměstnanci implementační struktury	3
	Zprostředkující subjekt (SZIF)	Zaměstnanci implementační struktury	3

Na základě rozhovorů by mělo být zhodnoceno, zda a do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů opatření. Rozhovory se zaměstnanci implementační struktury (ŘO a ZS) by měly být zaměřeny na zhodnocení příspěvku realizovaných projektů z pohledu účinnosti a efektivity implementace programu včetně průběhu čerpání prostředků.

Krok 3: Šetření u žadatelů / příjemců

Šetření u žadatelů a příjemců se jeví jako vhodné především pro hodnocení informačních a propagačních aktivit, které cílí právě na tuto skupinu.

Jako vhodné se jeví využít šetření u těch žadatelů a příjemců, kteří budou osloveni v rámci případových studií (realizovaných v PU 2 či PU5). Je vhodné zařadit do scénáře rozhovoru (či jiného typu šetření) otázky zaměřené na zjištění zpětné vazby ke komunikačním a propagačním aktivitám realizovaných v rámci projektů Technické pomoci. Otázky by měly být zaměřené zejména na:

- Využívané zdroje informací o konkrétních možnostech podpory z Operačního programu Rybářství, příp. další poptávané zdroje informací

- Spokojenost se zdroji informací potřebných pro podání žádosti, realizaci a administraci projektů

Krok 4: Syntéza

Z výstupů výše popsaných analýz a šetření bude provedena syntéza poznatků a vyhodnoceno celkové naplňování opatření Technická pomoc z hlediska dosažených výsledků, popř. dopadů. V tomto kroku by mělo být hodnocení ukazatelů v rámci desk research a data mining doplněno o poznatky vyplývající z výsledků dotazníkových šetření u žadatelů a příjemců a o informace kvalitativního charakteru získané z provedených rozhovorů.

Orientační harmonogram

Průběžné výsledky opatření bude možné hodnotit již v rámci dopadového a výsledkového hodnocení programu plánovaného na přelomu let 2018 a 2019. Finální hodnocení výsledků a dopadů opatření pak bude možné provést až po skočení programu po roce 2023.

4 HODNOCENÍ EFEKTIVITY, ÚČELNOSTI A ÚČINNOSTI INTERVENČÍ

Kritérium úspornosti

Vyhodnocení kritéria hospodárnosti je vhodné založit na posouzení naplňování principu **procesní úspornosti** postupu administrace a implementace programu a provést na úrovni specifických cílů. Konkrétně je pak sledována průměrná úspornost v procesu administrace projektů podle následující tabulky:

Tabulka 3 -Vzorové zobrazení posouzení procesní úspornosti v rámci PU2, specifického cíle 2.A

Prioritní osa / specifický cíl	Žádost (mil. Kč)	Smlouva (mil. Kč)	Skutečnost (mil. Kč)	Úspora ve fázi posuzování projektu	Celková úspora v realizaci
PU 2, SC 2.A	Σ za projekty	Σ za projekty	Σ za projekty	Ø v %	Ø v %

Celková úspornost je v tomto případě vyjádřena jako průměrný rozdíl (v %) mezi celkovými veřejnými prostředky v žádostech a skutečnými náklady projektů. Výsledná zjištění by měla být formulována na úrovni specifických cílů a to s ohledem na typovou skladbu a charakter podpořených projektů v daných specifických cílech.

Kritérium účinnosti (efektivnosti)

Kritérium efektivnosti zkoumá využití disponibilních zdrojů z hlediska způsobu jejich využití (optimalizace) a maximalizace společenského užitku. Výsledkem vyhodnocení kritéria by mělo být určení, resp. ověření, zda prostřednictvím zaregistrovaných projektů mohlo být dosaženo vyšší míry naplnění stanovených cílů (vyjádřeno plněním indikátorů) při zachování stejného objemu disponibilních zdrojů.

Samotné vyhodnocení je vhodné založit na analýze **potenciálního příspěvku projektů, které nebyly podpořeny** (ale byly zaregistrovány). Konkrétně se jedná o porovnání nákladů na jednotku výstupu u jednotlivých vybraných indikátorů výstupového typu.

Toto srovnání je vhodné realizovat na úrovni specifických cílů, ovšem pouze při splnění následujících předpokladů:

- srovnávané projekty tvoří přibližně homogenní skupinu, projekty nejsou vzájemně zásadně odlišné
- jsou dostupné ukazatele, které věrně (a napříč projekty srovnatelně) vystihují výstupy projektů

V rámci každého specifického cíle by tak měl být pro analýzu vybrán indikátor(y) výstupového typu, který splňuje výše uvedený požadavek b).

Tabulka 4: Potenciál příspěvku registrovaných projektů v rámci PO 1, specifického cíle 1

Prioritní osa / specifický cíl	Monitorovací indikátor	Jednotková cena - realizované projekty (medián, mil. Kč)	Jednotková cena - registrované projekty (medián, mil. Kč)	Rozdíl (%)
PO 1, SC 1	název vybraného indikátoru	Ø v mil. Kč	Ø v mil. Kč	Δ v %

Na základě daného srovnání lze poté určit, zda byl při daném objem finančních prostředků maximalizován potenciální příspěvek k naplnění cílů a lze tedy označit kritérium efektivnosti za naplněné.

Kritérium účelnosti

Kritérium účelnosti hodnotí, zda realizované aktivity (a program celkově) splnily svůj účel, tedy zda a v jaké míře byly naplněny cíle programu.

V rámci řešení účelnosti je posuzováno, zda naplnil program / SC svůj účel a cíl a zda tedy přinesl žádoucí dopady. Kritérium účelnosti fakticky odkazuje k dopadům jednotlivých projektů, přičemž návrh jejich hodnocení je uváděn výše (kap. 3.1-3.3).

5 VYHODNOCENÍ POKROKU PLNĚNÍ STRATEGIÍ

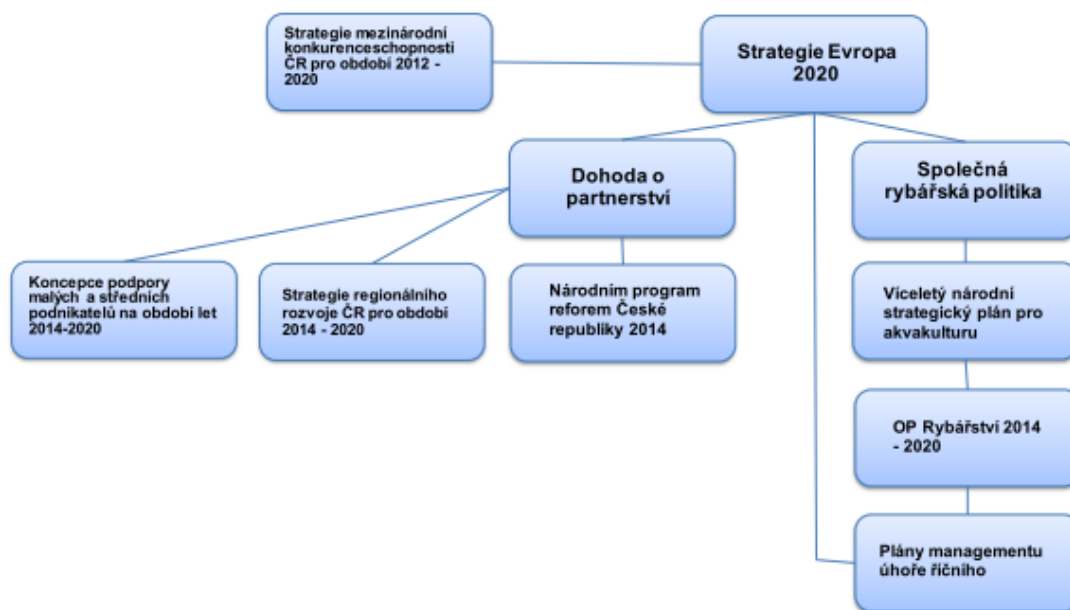
Cílem tohoto úkolu je analyzovat pokrok při plnění vybraných strategií – především strategického plánu pro rozvoj chovu ryb v ČR do roku 2024, tedy Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu (dále jen VNSPA) a případně dalších dokumentů.

Cílem OP Rybářství je dále naplňovat cíle a priority následujících dokumentů:

- Strategie Evropa 2020
- Dohoda o partnerství
- Společná rybářská politika
- Plány managementu úhoře říčního
- a další strategické dokumenty na úrovni ČR

Vztah OP Rybářství k jiným strategickým dokumentům představuje následující schéma:

Obrázek 2: Vztah OP Rybářství ke strategickým dokumentům:

Zdroj: Nepovinná příloha č. 6 Operačního programu Rybářství

Jelikož naplňování většiny uváděných dokumentů je hodnoceno jinými způsoby – např. kontrolou poskytnutých prostředků (Společná rybářská politika, Dohoda o partnerství) či prostřednictvím evaluací (Dohoda o partnerství, OP Rybářství), navrhuje tedy zaměřit analýzu na dva hlavní dokumenty – VNSPA a Plány managementu úhoře říčního.

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu je dokument vypracovaný Ministerstvem zemědělství, který určuje podmínky pro naplňování Společné rybářské politiky Evropské unie v České republice. Ministerstvo připravilo materiál ve spolupráci s odborníky a vědci z oblasti rybnářství. Vzhledem k tomu, že OP Rybářství 2014-

2020 je implementačním plánem k Víceletému národnímu strategickému plánu pro akvakulturu, měly by aktivity OP Rybářství naplňovat strategické zásady zde uvedené a naplňovat stanovené cíle.

Plány managementu úhoře v ČR vznikly v souvislosti s nařízením Rady ES č. 1100/2007 ze dne 18. září 2007, který stanoví, že každý členský stát musí do 31.12. 08 předložit plány managementu úhoře, které mají za cíl snížit úmrtnost způsobenou lidskou činností a tím umožnit, aby do moře uniklo přinejmenším 40% dospělého úhoře v poměru k nejpříznivějším odhadům úniku, k nimž by docházelo bez negativního vlivu lidských činností. Tato problematika byla podrobně prostudována a analyzována v součinnosti s požadavky tohoto legislativního rámce a byla definována opatření pro dosažení výše uvedených cílů.

Hodnocení bude prováděno dle připraveného check-listu (níže je představen návrh na jeho podobu). Kritéria, která budou určovat, zda je priorita naplněna v rámci OP Rybářství, mohou být následující:

- I. Skladba podporovaných aktivit ve vyhlášených výzvách zahrnuje aktivity přispívající k dané prioritě
- II. Skladba podporovaných aktivit v registrovaných projektech zahrnuje aktivity přispívající k dané prioritě
- III. Skladba podporovaných aktivit v projektech s právním aktem zahrnuje aktivity přispívající k dané prioritě
- IV. Skladba podporovaných aktivit v dokončených projektech zahrnuje aktivity přispívající k dané prioritě

Check-list k vyhodnocení naplňování strategií:

Strategický dokument	Priority / opatření dokumentu	Je priorita naplněna v rámci OP Rybářství 2014-2020? (kritérium I. –IV., slovní komentář)
Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu	Zachovat udržitelnou produkci tržních ryb z tradiční akvakultury v ČR	
	Podporovat formy hospodaření přispívající k zachování či zlepšování stavu životního prostředí a biologické rozmanitosti	
	Investovat do konkurenceschopnosti tradiční akvakultury	
	Investovat do recirkulačních zařízení	
	Zvýšit podíl zpracovaných ryb	
	Podporovat vývoj nových nebo inovovaných produktů a technologií a jejich zavádění do podniků	
	Celoživotní vzdělávání	
	Spotřeba sladkovodních ryb a spotřebitelský zájem v ČR	
	Propagace akvakultury a podpora konzumace ryb	
Plány managementu úhoře říčního	Opatření za účelem doplnění stavu (nasazování)	

6 PŘÍSPĚVEK OP RYBÁŘSTVÍ K PLNENÍ HORIZONTÁLNÍCH TÉMAT

Mezi horizontální témata zohledňovaná v rámci OP Rybářství patří zásady stanovené v člancích č. 7 a 8 obecného nařízení (EU) č. 1303/2013, tj. základní horizontální principy (1) podpora rovnosti žen a mužů a nediskriminace a (2) udržitelný rozvoj. Dále je třeba v rámci horizontálních témat hodnotit (3) příspěvek k cílům v oblasti klimatických změn (dle čl. 50 odst. 4 obecného nařízení) a také (4) princip partnerství a víceúrovňové správy, především v oblasti zapojení partnerů do provádění OP (dle čl. 5 obecného nařízení).

6.1 Princip partnerství

Princip partnerství dle obecného nařízení zahrnuje úzkou spolupráci mezi orgány veřejné správy na národní, regionální a místní úrovni, hospodářskými a sociálními partnery a dotčenými organizacemi občanské společnosti. Partneri by měli být přitom aktivně zapojeni v celém cyklu programu – v přípravě, provádění, monitorování a hodnocení programu. V rámci hodnocení příspěvku OP Rybářství k principu partnerství je vhodné se soustředit především na **roli partnerů při provádění programu**.

Princip partnerství je při realizaci OP Rybářství uplatňován zejména prostřednictvím Monitorovacího výboru, tj. v souladu s minimálními požadavky MMR-NOK na způsob zapojení partnerů do implementace programu. Partneri se účastní také Plánovacích komisí, na kterých je projednáván Strategický realizační plán (zahrnující např. harmonogram výzev, predikce čerpání, vyhodnocení Strategického realizačního plánu z předchozího roku, apod.) a Odborné skupiny OP Rybářství, jejíž hlavní náplní je implementace programu. Odborná skupina OP Rybářství, která fungovala již při přípravě OP, je platformou méně formálního charakteru než Monitorovací výbor a zahrnuje také větší škálu zainteresovaných stran (partnerů).

Navrhovaný metodický postup pro ověření příspěvku OP Rybářství k plnění principu partnerství

Navrhovaný přístup ke zjištění míry příspěvku OP Rybářství k plnění principu partnerství je strukturován do 2 kroků:

- Identifikace opatření přispívajících k naplňování principu partnerství (s důrazem na roli partnerů při provádění programu)
- Ověření adekvátnosti způsobu zajištění naplňování principu partnerství

Níže je uveden návrh ukazatelů, které by mohly být sledovány v rámci hodnocení:

Ukazatel
Do provádění programu jsou zapojeni všichni relevantní aktéři
Zapojení partnerů do provádění programu je adekvátní
Partnerství je organizováno pro všechny partnery transparentně

Ukazatel

Každý zapojený subjekt (jeho zástupce) si je vědom toho, co je účelem partnerství, jaká je jeho úloha a jaké je očekávání od tohoto partnerství.

Jsou zpracovány etické principy fungování pro členy MV a jeho členové je znají

Je zajištěna zpětná vazba a výměna zkušeností v rámci partnerství, tj. mezi zainteresovanými stranami a subjekty implementační struktury

Krok 1: Identifikace opatření přispívajících k naplňování principu partnerství

V prvním kroku je třeba identifikovat a ověřit, jakým způsobem je reálně zajištěno a jak funguje zapojení zainteresovaných stran do realizace/provádění OP. Vhodnou metodou je v tomto případě **desk research** zahrnující analýzu relevantních dokumentů, na jejímž základě lze získat informace o činnosti jednotlivých uskupení a o jejich složení. Dalším zdrojem dat pro tento krok budou výstupy **rozhovorů se zapojenými partnery** (viz následující krok). V rámci toho kroku je možné zjistit, která uskupení fungující na principu partnerství jsou zapojená do provádění programu a zda jsou do provádění programu zapojeni všichni relevantní aktéři.

Dokumenty doporučené k využití v rámci desk research:

- Programový dokument OP Rybářství
- Statut a jednací řád Monitorovacího výboru OP Rybářství
- Záписы z jednání MV OP Rybářství, Plánovací komise OP Rybářství

Krok 2: Ověření adekvátnosti způsobu zajištění naplňování principu partnerství

Hodnocení relevance a adekvátnosti partnerství a zajištění zpětné vazby je vhodné založit na výsledcích terénního šetření, které by mělo ideálně zahrnovat rozhovory s relevantními partnery, kteří jsou členy Monitorovacího výboru, Plánovací komise a Odborné skupiny OP Rybářství. Z hlediska rozsahu šetření je navrhováno realizovat cca 4 rozhovory – po jednom se zástupci se zástupci ŘO, MZe, SZIF a Rybářského sdružení ČR, přičemž se může jednat i o telefonické rozhovory (alespoň v případě ŘO by se však mělo jednat o osobní rozhovor). V případě nejasností či potřeby doplnění některých informací lze doplňkově realizovat 2-3 telefonické rozhovory s některými z dalších partnerů (zástupci Českého rybářského svazu, Moravského rybářského svazu, Národního sdružení intenzivních akvakulturních systémů, AOPK, ostatních resortů či dalších relevantních institucí).

Metoda	Aktér	Specifikace	Min. rozsah šetření
Rozhovor	ŘO OP Rybářství	oddělení implementace	1
	Partneři - Mze, Rybářské sdružení ČR, SZIF	členové MV, OS, PK	3

V rámci rozhovorů by mělo být zjištěno:

- Zda je zapojení partnerů do provádění programu adekvátní
- Zda je partnerství organizováno pro všechny partnery transparentně

- Zda každý zapojený subjekt (jeho zástupce) si je vědom toho, co je účelem partnerství, jaká je jeho úloha a jaké je očekávání od tohoto partnerství
- Zda jsou zpracovány etické principy fungování pro členy MV a jeho členové je znají
- Do jaké míry je zajištěna zpětná vazba a výměna zkušeností v rámci partnerství, tj. mezi zainteresovanými stranami a subjekty implementační struktury

Krok 3: Syntéza

Na základě provedených zjištění a zhodnocení sledovaných ukazatelů je možné provést celkové zhodnocení relevance a adekvátnosti partnerství a zajištění zpětné vazby.

6.2 Rovné příležitosti

Princip rovných příležitostí podporuje potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další osoby ohrožené sociálním vyloučením jako jsou migranti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalitací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol; souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Významné téma představuje otázka rovnosti mužů a žen.

Princip rovných příležitostí je v rámci OP Rybářství zohledňován napříč opatřeními především prostřednictvím kontroly souladu projektů s principem rovných příležitostí mužů a žen a nediskriminace či zajištění rovných podmínek žadatelů pro získání podpory.

Opatření ve vztahu k prosazování rovnosti žen a mužů a nediskriminace jsou v rámci OP Rybářství zakotvena v Pravidlech pro žadatele, kde je stanoveno, že příjemci mají povinnost zajistit, aby projekt neměl prokazatelně negativní vliv na podporu rovnosti žen a mužů a aby nedocházelo k diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

Uplatnění těchto pravidel je prováděno prostřednictvím žádostí o podporu, kde žadatelé uvádějí následující informace o příspěvku projektů k principu rovných příležitostí:

- Zda má projekt prokazatelně negativní vliv na podporu rovnosti žen a mužů? (Ano/Ne)
- Zda dochází k diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace? (Ano/Ne)

Navrhovaný metodický postup pro ověření příspěvku OP Rybářství k plnění principu rovných příležitostí

Hodnocení příspěvku OP Rybářství k plnění principu rovných příležitostí je vzhledem k charakteru sledovaných informací možné provést pouze na úrovni hodnocení provádění nastavených mechanismů (opatření), jež mají zohlednit zásady rovných příležitostí.

Krok 1: Hodnocení provádění konkrétních opatření

Pro toto hodnocení je doporučeno využít metodu desk research a sledovat a ověřit následující ukazatele:

Ukazatel

Informace o principu rovných příležitostí žen a mužů a pravidlech dodržování tohoto principu jsou stále

Ukazatel
specifikovány v předmětných dokumentech k jednotlivým výzvám (tj. v Pravidlech pro žadatele OP Rybářství).
Nastavené mechanismy zohledňující zásady rovných příležitostí jsou stále uplatňovány a jsou uplatňovány u všech opatření OP Rybářství – tj. relevantní aspekty projektů jsou stále sledovány v rámci žádostí o podporu
Všechny projekty s identifikovaným negativním efektem na rovné příležitosti byly formálně vyloučeny z podpory programu

Při splnění těchto podmínek pak lze konstatovat, že žádný z projektů OP Rybářství neměl prokazatelně negativní vliv na podporu rovnosti žen a mužů a že nedochází k diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

Zdroje dat pro doporučené pro desk research:

- Pravidla pro žadatele a příjemce
- Formuláře žádostí o podporu pro jednotlivá opatření
- Výstupy z monitorovacího systému – přehled podaných žádostí (se zahrnutím všech uváděných údajů)

6.3 Udržitelný rozvoj

Princip udržitelného rozvoje je obecně pojímán jako úsilí o dosahování rovnováhy mezi ekonomickou, sociální a environmentální oblastí. V souladu s článkem 17 obecného nařízení je princip udržitelného rozvoje v kontextu implementace fondů EU chápán primárně v kontextu ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, primárně tedy v environmentální dimenzi. Hlavním tématem udržitelného rozvoje je proto problematika ochrany životního prostředí.

OP Rybářství zohledňuje princip udržitelného rozvoje v rámci konkrétních prvků nastavení i v rámci opatření. Jedná se například o opatření 2.2 Produktivní investice do akvakultury a 2.5 Akvakultura poskytující environmentální služby.

OP Rybářství zohledňuje princip udržitelného rozvoje v rámci nastavení konkrétních opatření:

a) Příspěvky projektů k udržitelnému rozvoji

Implementační nastavení OP Rybářství definuje

- aktivita zaměřené na udržitelný rozvoj
- aktivita s vlivem na udržitelný rozvoj
- aktivita neutrální z hlediska udržitelného rozvoje

Zároveň je v Pravidlech pro žadatele stanoveno, že žadatelé/příjemci jsou povinni zajistit, aby projekt neměl prokazatelně negativní vliv na trvale udržitelný rozvoj.

Dále je toto opatření prováděno prostřednictvím žádostí o podporu, kde žadatelé uvádějí následující informace o příspěvku projektů k principu rovných příležitostí:

- projekt je cíleně zaměřen na udržitelný rozvoj
- projekt je pozitivní k udržitelnému rozvoji
- projekt je neutrální k udržitelnému rozvoji

Aktivita s potenciálně negativním efektem na udržitelný rozvoj jsou formálně vyloučeny z podpory programu.

b) Monitoring aktivit zaměřených na podporu udržitelného rozvoje

OP Rybářství zohledňuje princip udržitelného rozvoje také z hlediska vymezení opatření přímo zaměřených na podporu udržitelného rozvoje. Jedná se o opatření 2.2 Produktivní investice do akvakultury a 2.5 Akvakultura poskytující environmentální služby. Pro monitoring aktivit zaměřených na podporu udržitelného rozvoje jsou na úrovni programu v rámci akvakultury doplňkově sledovány tyto ukazatele:

- počet podpořených výměn výrobního zařízení za energeticky účinnější
- množství vysazeného úhoře
- počet projektů poskytujících environmentální služby

Navrhovaný metodický postup pro ověření příspěvku OP Rybářství k plnění principu udržitelného rozvoje

Krok 1: Hodnocení provádění konkrétních opatření

V rámci tohoto kroku je doporučeno využít metodu desk research a sledovat a ověřit následující ukazatele:

Ukazatel
Informace o požadavcích na ochranu životního prostředí a pravidlech dodržování principu udržitelného rozvoje jsou stále specifikovány v předmětných dokumentech k jednotlivým výzvám (tj. v Pravidlech pro žadatele OP Rybářství).
Nastavené mechanismy zohledňující zásady rovných příležitostí jsou stále uplatňovány a jsou uplatňovány u všech opatření OP Rybářství – tj. relevantní aspekty projektů jsou stále sledovány v rámci žádostí o podporu
Všechny projekty s identifikovaným negativním efektem na rovné příležitosti byly formálně vyloučeny z podpory programu

Při splnění těchto podmínek pak lze konstatovat, že žádný z projektů OP Rybářství neměl prokazatelně negativní vliv na udržitelný rozvoj.

Zdroje dat pro doporučené pro desk research:

- Pravidla pro žadatele a příjemce
- Formuláře žádostí o podporu pro jednotlivá opatření
- Výstupy z monitorovacího systému – přehled podaných žádostí (se zahrnutím všech uváděných údajů)

Krok 2: Hodnocení příspěvku OP Rybářství k plnění principu udržitelného rozvoje

V rámci tohoto kroku je navrženo s využitím metody **data mining** zjišťovat konkrétní výsledky provádění konkrétních opatření s ohledem na příspěvek OP Rybářství ke zlepšení udržitelného rozvoje.

Příspěvky projektů k udržitelnému rozvoji

V prvním dílčím kroku je navrženo pro všechna opatření OP Rybářství zjistit míru příspěvku opatření k horizontálnímu principu udržitelného rozvoje, a to na základě vztahu realizovaných projektů k udržitelnému rozvoji dle škály:

- projekt je cíleně zaměřen na udržitelný rozvoj
- projekt je pozitivní k udržitelnému rozvoji
- projekt je neutrální k udržitelnému rozvoji

Na základě podílu projektů v jednotlivých kategoriích je možné vyhodnotit příspěvek jednotlivých opatření programu k naplňování principu udržitelného rozvoje. Vyhodnocení může být provedeno formou tabulky či grafu dle uvedeného vzoru:

Projekty dle vztahu k udržitelnému rozvoji (podíl projektů v %)			
Opatření	Cíleně zaměřené	Pozitivní	Neutrální

Monitoring aktivit zaměřených na podporu udržitelného rozvoje

Hodnocení příspěvku opatření na podporu udržitelného rozvoje (viz výše) je vhodné založit na vyhodnocení **naplňování sledovaných indikátorů/ukazatelů** se vztahem k udržitelnému rozvoji, a to na základě dosažených hodnot těchto indikátorů. Vyhodnocení lze provést formou tabulky dle uvedeného vzoru (doplnění hodnot do modře podbarvených polí):

Opatření	Podporované aktivity ve vztahu k udržitelnému rozvoji	Název indikátoru	Dosaže- ná hodnota	Zazávaz- kovaná hodnota	Cílová hodnota*	Míra naplnění (v %)
2.2 Produktivní investice do akvakultury	- úspora spotřeby energie v akvakultuře - ekologicky šetrnější akvakultura - účinnější využívání zdrojů	Množství vysazeného úhoře			2 000 kg	
2.5 Akvakultura poskytující environmentální služby	- zachování a rozmnožování vodních živočichů ex-situ - vysazování úhoře říčního ve vybraných rybářských revírech, které umožňují únik	Počet projektů poskytujících environmentální služby			11 projektů	

*Uvedeny hodnoty stanovené v programovém dokumentu pro rok 2023

Prostřednictvím uvedených analýz lze vyhodnotit míru naplnění cílové hodnoty každého indikátoru v době šetření (na základě porovnání dosažené a cílové hodnoty). Sekundárně lze porovnat aktuální zazávazkovanou hodnotu indikátoru (tj. hodnotu v projektech v realizaci) s podílem zazávazkované alokace příslušného opatření. Zjištění výraznějšího nepoměru mezi těmito hodnotami by značilo riziko nedosažení cílové hodnoty indikátoru při zachování stávajících podmínek.

6.4 Změny klimatu

Příspěvky programů k této problematice jsou na základě metodických pokynů EK obecně monitorovány u relevantních intervencí.

Východiskem pro stanovení výše tohoto příspěvku jsou v případě OP Rybářství (tj. programu spolufinancovaného z ENRF) následující údaje:

- jednotlivá opatření a k nim přiřazené koeficienty pro výpočet podpory opatření
- indikativní částky stanovené v programovém dokumentu (tj. orientační částka podpory, jež má být použita na cíle v oblasti změny klimatu)
- stav finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí / převodu podpory (v průběhu programového období)
- stav finančních prostředků vyúčtovaných v žádostech o platbu (v průběhu programového období)

Příspěvek OP Rybářství k naplňování cílů v oblasti změny klimatu je tedy vypočítáván za jednotlivá relevantní opatření. Koeficienty pro výpočet podpory opatření přiřazovány na škále 0–40–100 % a udávají velikost vlivu dané oblasti na cíle v oblasti klimatických změn. Orientační příspěvek ENRF, jež má být použit na cíle v oblasti změny klimatu je 1 286 166 EUR, což odpovídá 4,1 % celkové finanční alokaci ENRF pro OP Rybářství (31,1 mil. EUR).

Opatření OPR přispívající k dosažení cílů v oblasti změny klimatu s přiřazeným koeficientem jsou následující:

Kód opatření	Název opatření	Koeficient
5.3	Investice do zpracování produktů	40,00

Pozn: Odpovídající opatření ENRF: 01 - Článek 69 Zpracování produktů rybolovu a akvakultury

Navrhovaný metodický postup pro ověření příspěvku OP Rybářství k plnění principu udržitelného rozvoje

Krok 1: Vyjádření dosažené výše příspěvku a míry naplňování indikativního plánu

Vyhodnocení **plnění indikativní výše příspěvku** k cílům v oblasti klimatických změn je vhodné založit na metodě desk research a data mining, a prostřednictvím nich analyzovat sestavy monitorovacího systému obsahující data s vazbou na plánování, monitorování a vyhodnocování příspěvku implementace ESI fondů k cílům v oblasti klimatických změn.

Vyhodnocení plnění indikativní výše příspěvku je vhodné provést ve dvou rovinách:

- na základě vyúčtovaných žádostí o platbu (v relativních hodnotách)
- na základě finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí / převodu podpory (v relativních hodnotách)

Vyhodnocení je vhodné provést na základě porovnání indikativní výše příspěvku a skutečně dosažených částek v době hodnocení (hodnoty dosažené v době hodnocení v průběhu programového období) – blíže viz tabulka níže.

Hodnocení naplňování cílů v oblasti klimatických změn lze pro všechna relevantní opatření OP Rybářství zpracovat ve formě tabulky:

Kapitola (kód, název)	Opatření (kód, název)	Indikativní alokace	Koeficient pro výpočet podpory opatření	Indikativní výše příspěvku	Příspěvek operací s právním aktem o poskytnutí / převodu podpory	Plnění indikativní výše příspěvku na základě finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí / převodu podpory (v %)	Příspěvek stavu finančních prostředků vyúčtovaných v žádostech o platbu	Plnění indikativní výše příspěvku k na základě vyúčtovaných žádostí o platbu (v %)

Pozn.: výpočet indikativní výše příspěvku (daného opatření) = indikativní alokace x koeficient

7 HODNOCENÍ NAPLNĚNÍ OČEKÁVANÝCH VÝSLEDKŮ DoP

Strategie OP Rybářství 2014-2020 a Strategie Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 definují vazbu a očekávají příspěvek OP k výsledkům Dohody o partnerství v rámci tematických cílů 6 a 3, tedy v oblasti posílení konkurenceschopnosti ekonomiky a ochrany životního prostředí. Očekávané výsledky, k jejichž naplnění přispívá OP Rybářství, byly definovány následovně:

TC 6	Zvýšená ochrana přírody a krajiny posílením její ekologické stability pomocí posílení biodiverzity a realizace vhodných opatření v oblasti akvakultury
	Snížení energetické náročnosti technologických procesů v akvakultuře
TC 3	Vyšší konkurenceschopnost akvakultury
	Zlepšené řízení a vyšší účinnost strategických procesů (řízení, marketing, inovační management) podpořených firem

Příspěvek k výsledkům na úrovni Dohody o partnerství má být naplňován intervencemi v rámci vybraných opatření OP Rybářství, přičemž jednotlivá opatření jsou k příslušným výsledkům DoP přiřazena následovně (viz také schéma níže):

TC 6: Zvýšená ochrana přírody a krajiny posílením její ekologické stability pomocí posílení biodiverzity a realizace vhodných opatření v oblasti akvakultury

- Opatření 2.5 – Akvakultura poskytující environmentální služby
- Opatření 3.1 – Shromažďování údajů (okrajově)
- Opatření 3.2 – Sledovatelnost produktů (okrajově)

TC 6: Snížení energetické náročnosti technologických procesů v akvakultuře

- Opatření 2.4 – Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním
- Opatření 2.2 – Produktivní investice do akvakultury

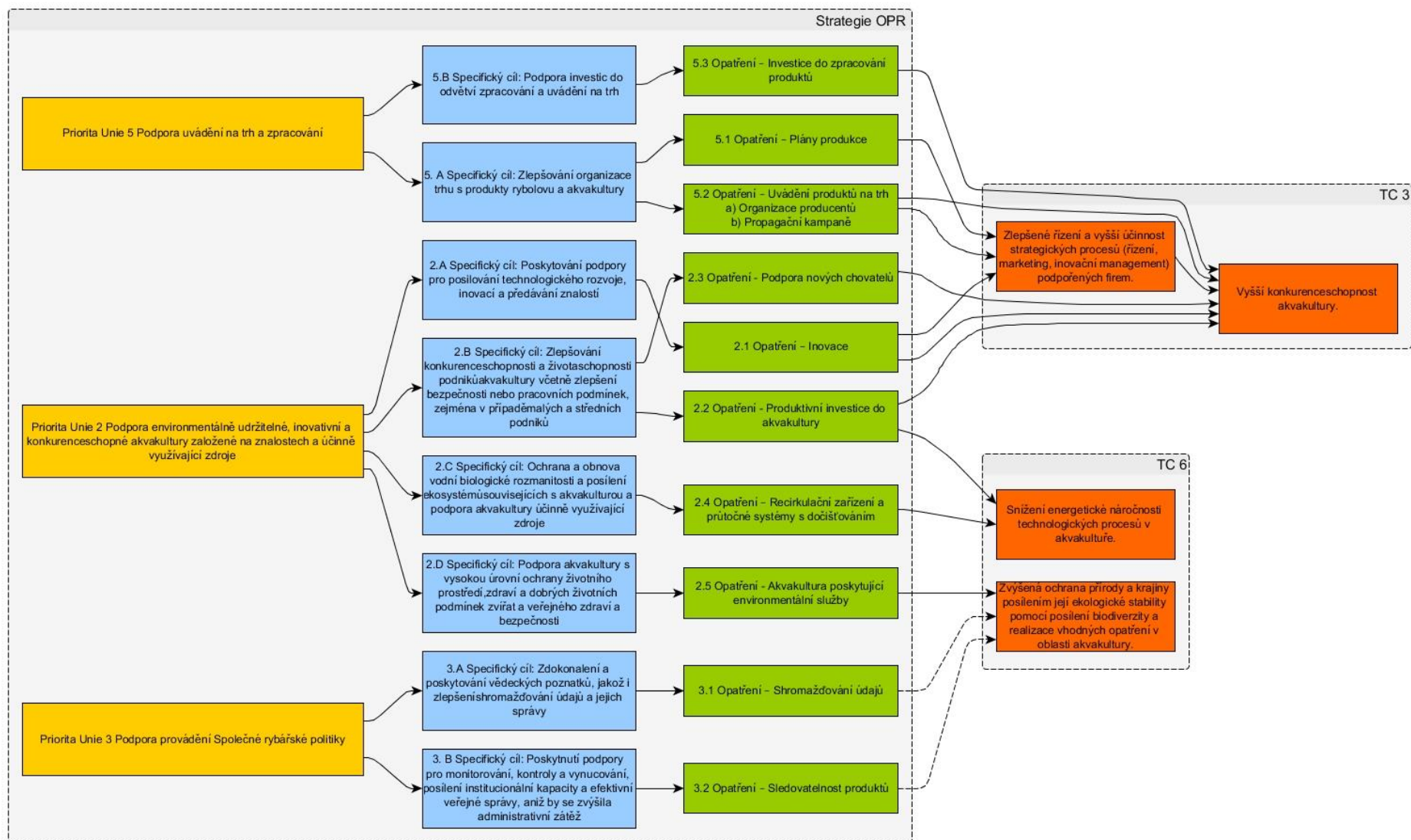
TC 3: Vyšší konkurenceschopnost akvakultury

- Opatření 2.1 – Inovace
- Opatření 2.2 – Produktivní investice do akvakultury
- Opatření 2.3 – Podpora nových chovatelů
- Opatření 5.2 – Uvádění produktů na trh
- Opatření 5.3 – Investice do zpracování produktů

TC 3: Zlepšené řízení a vyšší účinnost strategických procesů (řízení, marketing, inovační management) podpořených firem

- Opatření 2.1 – Inovace
- Opatření 5.1 – Plány produkce
- Opatření 5.2 – Uvádění produktů na trh

Obrázek 3 - Příspěvek OP R k plnění výsledků DoP

Navrhovaný metodický postup pro ověření příspěvku k výsledkům DoP:

Hodnocení naplnění očekávaných výsledků Dohody o Partnerství je třeba založit na výsledcích vyhodnocení jednotlivých opatření OP Rybářství (viz kap. 3). **Potenciál příspěvku daného opatření k výsledkům DoP je vhodné hodnotit na základě (1) aktuálního plnění výsledků** a dopadů opatření (specifického cíle), která mají přispívat k danému výsledku DoP – tedy zda jsou realizovány aktivity v rozsahu a objemu, jaký Operační program očekával (viz tabulka níže, 2. sloupec) a také na základě **(2) zhodnocení potenciálu naplnění výsledků** a dopadů daných opatření / SC – tedy zda je předpoklad a je pravděpodobné (např. v rámci vyhlášených výzev či podaných Žádostí o dotaci), že aktivity budou realizovány a výsledky budou naplněny (3. sloupec). Finální výrok o potenciálním příspěvku opatření OP Rybářství k danému výsledku DoP pak lze učinit na základě **(3) syntézy těchto hodnocení** pro každé zahrnuté opatření (4. sloupec). Pro zhodnocení všech aspektů lze využít např. hodnotící škálu "ano / částečně / ne".

Níže jsou uvedeny návrhy hodnotících tabulek pro jednotlivé výsledky DoP, které by mohly být využity pro hodnocení v rámci další evaluace.

TC 6 DoP: Zvýšená ochrana přírody a krajiny posílením její ekologické stability pomocí posílení biodiverzity a realizace vhodných opatření v oblasti akvakultury

Specifický cíl	Plnění SC	Potenciál naplnění SC	Potenciál příspěvku k výsledkům DoP
2.5 Opatření – Akvakultura poskytující environmentální služby	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
3.1 Opatření – Shromažďování údajů	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
3.2 Opatření – Sledovatelnost produktů	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne

TC 6 DoP: Snížení energetické náročnosti technologických procesů v akvakultuře

Specifický cíl	Plnění SC	Potenciál naplnění SC	Potenciál příspěvku k výsledkům DoP
2.4 Opatření – Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
2.2 Opatření – Produktivní investice do akvakultury	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne

TC 3 DoP: Konkurenceschopnost akvakultury

Opatření	Plnění opatření	Potenciál naplnění SC	Potenciál příspěvku k výsledkům DoP
2.1 Opatření – Inovace	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
2.2 Opatření – Produktivní investice do akvakultury	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
2.3 Opatření – Podpora nových chovatelů	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
5.2 Opatření – Uvádění produktů na trh	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
5.3 Opatření – Investice do zpracování produktů	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne

TC 3 DoP: Zlepšené řízení a vyšší účinnost strategických procesů (řízení, marketing, inovační management) podpořených firem

Specifický cíl	Plnění SC	Potenciál naplnění SC	Potenciál příspěvku k výsledkům DoP
2.1 Opatření – Inovace	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
5.1 Opatření – Plány produkce	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne
5.2 Opatření – Uvádění produktů na trh	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne	Ano / Částečně / Ne

8 METODY

Pro zpracování evaluace prostřednictvím smíšeného evaluačního designu jsou využívány kvantitativní i kvalitativní výzkumné metody/metody sběru dat. Tato kapitola obsahuje návod na využití jednotlivých metod, které jsou navrženy pro hodnocení OP Rybářství v předchozích kapitolách (kapitoly 3, 4, 5, 6). Pro každou metodu je popsán metodický postup jejího využití a jsou uvedeny odkazy na relevantní odbornou literaturu. Konkrétní využití jednotlivých metod je uvedeno v kapitolách u popisu řešení jednotlivých částí hodnocení.

Pro provádění evaluací OP Rybářství byly navrženy následující základní metody:

- Desk research
- Data mining
- Dotazníkové šetření
- Rozhovory
- Případové studie
- Syntéza

Výzkumné metody jsou popsány v jednotné struktuře:

Podkapitola	Obsah
Popis metody	Obsahuje základní charakteristiku metody a popisuje účelnost její aplikace, včetně uvedení nevýhod (limitů) využití a naopak předností (doporučení využití).
Metodický postup	Obsahuje procesní pohled na aplikaci metody.
Zdroje	Obsahuje odkazy na vybrané zdroje a společenskovední literaturu prohlubující uvedené informace.

8.1 Metody sběru dat

8.1.1 Desk research

Popis metody

Metoda desk research, neboli „výzkum od stolu“, spočívá ve sběru a analýze sekundárních dat. Desk research zahrnuje vyhledání, sběr, rešerši, analýzu a vyhodnocení již existujících dostupných informací a relevantních dokumentů. Cílem analýzy dokumentace je nastudování a zhodnocení dostupných dokumentů a informací, které umožní řádně nastavit další pokračování prací, stanovení hypotéz či prvních závěrů.

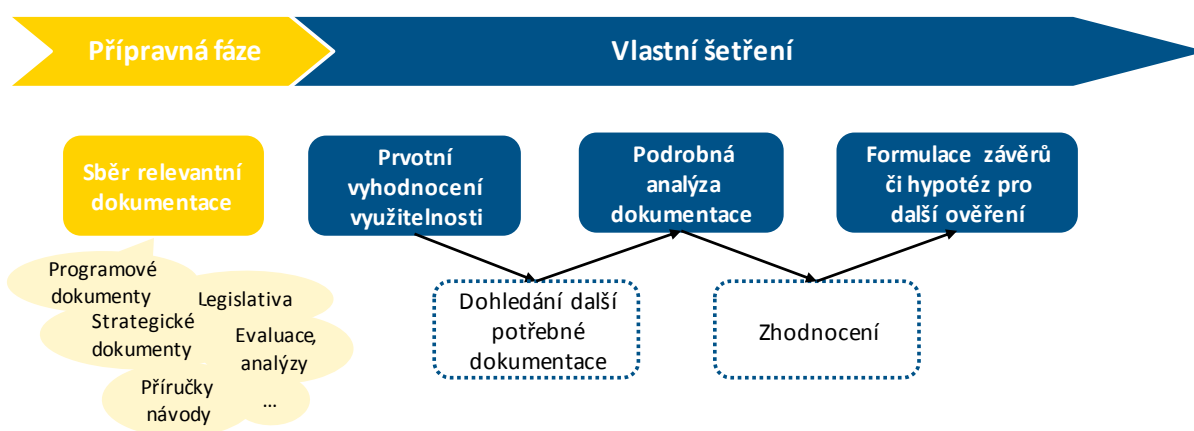
Metoda desk research se využívá vždy v úvodní části výzkumu či hodnocení. Pomocí pečlivé a strukturované analýzy relevantní dokumentace je možné získat základní přehled o řešené oblasti (opatření / záměru) - s jeho

kontextem, prostředím, klíčovými aktéry atp. Analýza dokumentace by měla být prováděna strukturovaně se stanovením cílových okruhů a otázek k zodpovězení.

Metodický postup

Desk research obvykle zahrnuje rešerši a analýzu programových dokumentů, strategických dokumentů, monitorovacích zpráv projektů, pravidel opatření pro příjemce a žadatele, relevantní legislativy (např. nařízení EK), odborných studií a jiných relevantních materiálů, včetně akademické a nepublikované literatury, návodů a příruček (viz např. konkrétní dokumenty uvedené v kap. 3 u každého opatření).

V první fázi se provádí screening dostupných dokumentů, dále jejich prvotní zhodnocení a v případě, že je daný dokument přínosný, provádí se další podrobná analýza. Metodický postup realizace desk research ilustruje následující schéma:

Zdroje

- Hendl, J. (1999). Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha: Karolinum.
- Surynek, A. (2001). Základy sociologického výzkumu. 1.vyd. Praha: Management Press.

8.1.2 Data mining

Popis metody

Data mining („vytěžování“ či „dolování“ dat) je kvantitativní metoda, která různými způsoby pracuje s daty z „vnějšího prostředí“, tj. z informačních systémů, statistických databází a zdrojů apod. Cílem data miningu je získat na první pohled skryté a potenciálně užitečné informace.

Prostřednictvím metody data mining je možné získat základní popisné statistiky týkající se řešených intervencí, jako např. struktura žadatelů/příjemců, podpořených projektů, cílových skupin, ale také základní statistický přehled o externích faktorech a vnějším prostředí, ve kterém jsou intervence realizovány a na které reagují. Srovnáním zjištění z těchto dvou oblastí je pak možné získat základní přehled o realizaci hodnocených intervencí. Data mining tak poskytuje základní kvantitativní podklady pro hodnocení, na základě kterých mohou být např.

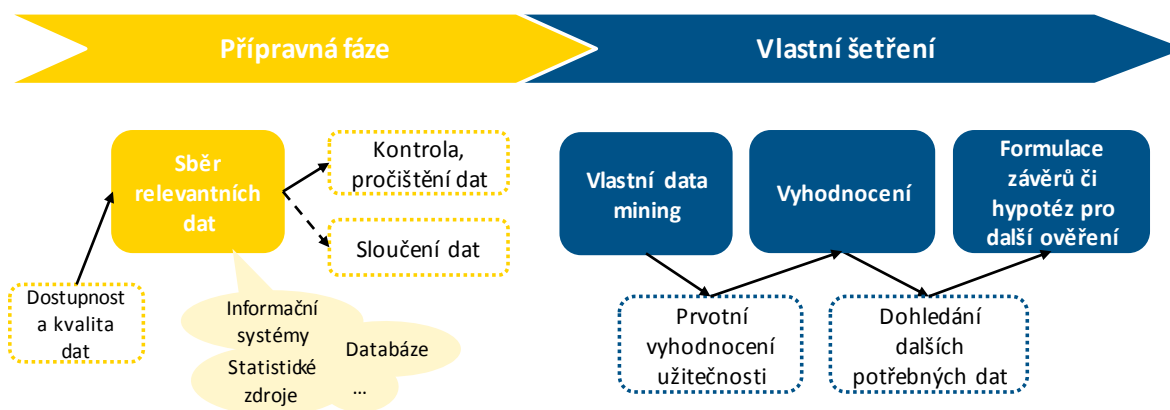
formulovány otázky rozhovorů s relevantními aktéry, stanoveny základní hypotézy či předběžné závěry. Výsledky data miningu mohou být následně rozvinuty také prostřednictvím již podrobnější **statistické analýzy dat** tam, kde je třeba získat hlubší přehled o struktuře a rozložení dat a vazbách uvnitř datového souboru.

Metodický postup

Pomocí metody data mining je vhodné analyzovat velké soubory dat, např. o žadatelích a příjemcích podpory z operačního programu, o makroekonomických indikátorech určitého sektoru, ekonomických výsledcích podpořených žadatelů atp.

Možnosti využití metody závisí na dostupnosti a kvalitě analyzovaných dat. Po získání dat je třeba provést kontrolu kvality dat, tj. z hlediska úplnosti, přesnosti apod. a data případně pročistit. Pokud je to možné a vhodné, lze relevantní datové zdroje sloučit či propojit za účelem větší výtěžnosti informací. Následně je třeba vybrat relevantní data, která budou následně analyzována za účelem nalezení obsažených informací a vztahů. Na základě vyhodnocení užitečnosti získaných dat jsou případně dohledána další potřebná data a znovu analyzována. Po konečném vyhodnocení výsledků data miningu je možné formulovat prvotní závěry či hypotézy pro další ověření.

Metodický postup data miningu ilustruje následující schéma:

Statistická analýza dat

K sumarizaci a zobrazení dat a k charakterizaci zkoumaných skupin je vhodné použít standardní metody popisné statistiky. V základním kroku jsou obvykle zkoumány výběrové charakteristiky polohy (průměr, medián, kvartily, modus) a výběrové charakteristiky variability (výběrový rozptyl, směrodatná odchylka, variační rozpětí). Je možné použít také grafické metody jako diagram rozptýlení či histogram. Uvedené statistické metody lze použít také k hledání a vyhodnocování trendů v analyzovaných datech.

Zdroje

- Berka, P. (2003). Dobývání znalostí z databází. Praha: Academia.
- Witten, I. H.; Frank, E.; Hall, M. A. (2011). Data Mining: Practical Machine Learning Tools and Techniques (3 ed.). Elsevier.
- Han, J.; Kamber, M. (2001). Data mining: concepts and techniques. Morgan Kaufmann.
- Fayyad, U.; Piatetsky-Shapiro, G.; Smyth, P. (1996). From Data Mining to KnowledgeDiscovery in Databases.
- Kantardzic, M. (2003). Data Mining: Concepts, Models, Methods, and Algorithms. John Wiley&Sons.

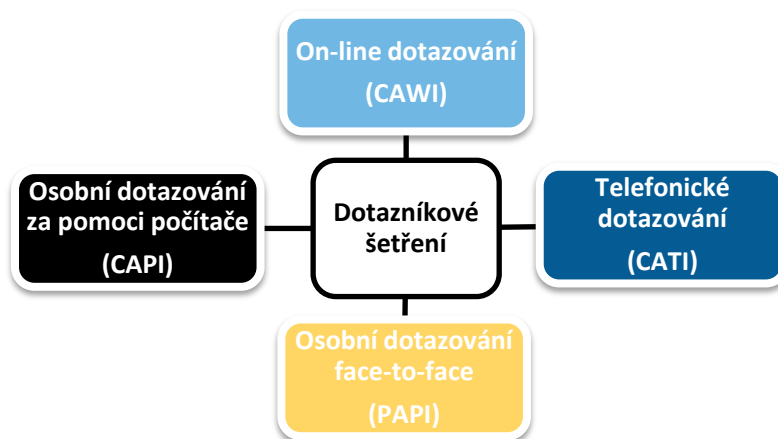
- Hendl, J (2004). Přehled statistických metod zpracování dat. Analýza a metaanalýza dat. Portál, Praha.

8.1.3 Dotazníkové šetření (CAWI, PAPI, CATI, CAPI)

Popis metody

Dotazníkové šetření je metodou využívanou za účelem získání primárních dat z terénu, a to zejména dat kvantitativního charakteru. Slouží především k ověření hypotéz formulovaných na základě desk research či data mininga k získání dodatečných kvantitativních (i kvalitativních) dat tam, kde je početný okruh respondentů.

Jednotlivé typy dotazníkových šetření (viz schéma níže) se v určitých aspektech odlišují. Dále jsou popsány základní charakteristiky jednotlivých typů dotazníkových šetření.

- **On-line dotazování (CAWI - ComputerAssisted Web Interviewing)**

Jedná se o dotazování s využitím internetu, kdy respondent vyplňuje dotazník přes odkaz přímo na webových stránkách. CAWI je časově i finančně nejméně náročná metoda dotazování. Odpovědi respondentů jsou automaticky zaznamenávány, a mohou být v průběhu sběru dat průběžně kontrolovány.

- **Telefonické dotazování (CATI - ComputerAssistedTelephoneInterviewing)**

CATI je velmi efektivní a rychlá forma dotazování, umožňuje rychle kontaktovat i široce rozptýlený výběr respondentů. Osobní kontakt tazatele s respondentem zvyšuje důvěryhodnost dotazování, a tím snižuje riziko zkreslení odpovědí. CATI by mělo být spíše kratší, aby respondenta nezdržovalo a „neotrávilo“.

- **Osobní dotazování, face-to-face dotazování (PAPI - Paper And PenInterviewing)**

Osobní dotazování, podobně jako telefonické, je vhodné z hlediska dodržení reprezentativnosti vzorku respondentů, návratnosti dotazníků i z důvodu velké míry pravdivosti odpovědí (díky osobnímu kontaktu). Je pružnější než dotazování písemné, tazatel do hodnocení může zapojit i vlastní pozorování a analýzu situace. Tazatel může dovysvětlit i náročnější otázky a zapsat otevřené odpovědi. Rizikem je obava respondenta ze zajištění anonymity a z ní vyplývající zábrany či zkreslování odpovědí. Osobní dotazování se zapojením otevřených otázek lze považovat za strukturovaný rozhovor, a v této formě se tak blíží ke kvalitativním metodám, neboť dává respondentům prostor pro širší vyjádření.

- **Osobní dotazování prováděné za pomoci počítače (CAPI - ComputerAssistedPersonalInterviewing)**

Při této metodě tazatel zaznamenává odpovědi respondentů přímo do elektronického dotazníku či formuláře ve svém počítači (odpovědi se zaznamenávají formou číselných kódů). Rychlost vyplnění dotazníku je vyšší, odpadá následné zapisování odpovědí po terénní fázi průzkumu.

Hlavními přínosy metody dotazníkového šetření je zajištění velkého počtu stejnorodých, reprezentativních a kvantifikovatelných dat. Pomocí dotazníkového šetření je možné obsáhnout rozsáhlé území, ale především široký okruh respondentů. Významnou výhodou elektronického dotazníkového šetření je možnost kompletního šetření různorodého vzorku (např. příjemců projektů či cílových skupin), a tudíž nejvyšší možná reprezentativnost šetření. Dotazníkové šetření na upraveném portále např. umožňuje různé druhy větvení a členění dotazníku. Hlavní výhody a nevýhody metody dotazníkového šetření shrnuje následující tabulka:

Výhody	Nevýhody
nízká časová a finanční náročnost	možnost vysokého zkreslení odpovědí ze strany respondentů (neosobní charakter)
oslovení širokého okruhu respondentů a pokrytí rozsáhlého území	nižší míra návratnosti v porovnání s rozhovory
vyžaduje nižší počet výzkumníků	
relativně vysoká míra anonymity respondentů	
získání srovnatelných a kvantifikovatelných dat	
možnost opakovaného / srovnávacího šetření	

Metodický postup

Dotazníkové šetření doporučujeme realizovat **elektronickou formou** (prostřednictvím webového tazatelského rozhraní), případně, pokud je to vhodnější, **přímým dotazováním** (metodami PAPI, CATI či výjimečně CAPI).

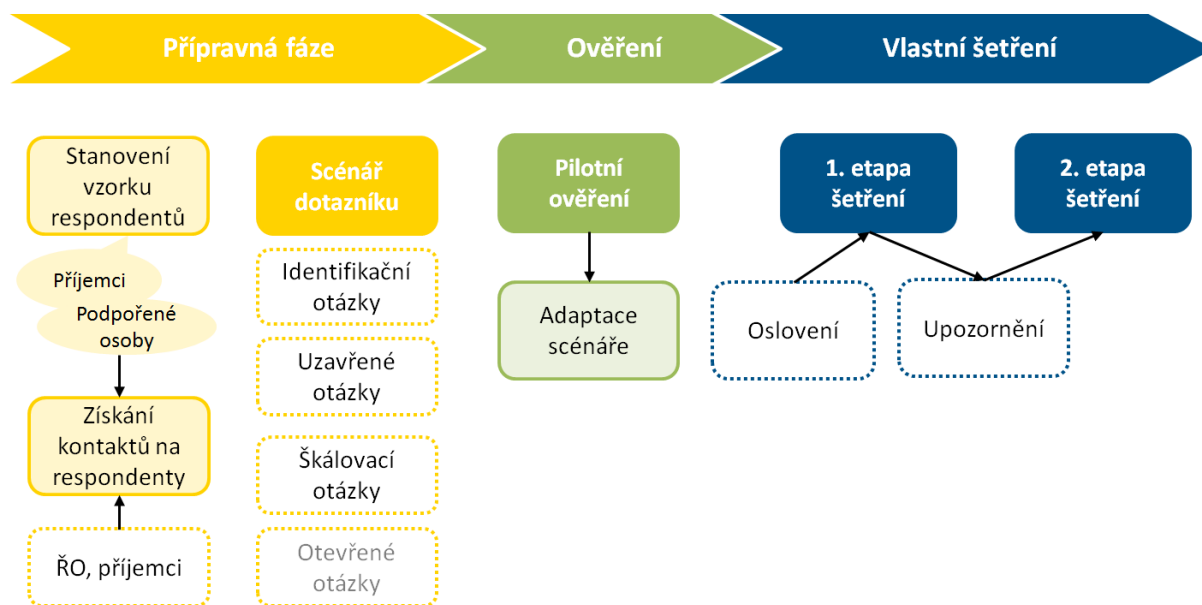
Před samotným sběrem dat je třeba vytvořit výzkumný nástroj (dotazník) a vybrat reprezentativní vzorek respondentů. Při sestavování scénáře dotazníku je třeba klást **důraz na formulaci tzv. identifikačních otázek**, které následně umožní cílené a křížové vyhodnocení dotazníků, resp. analýzy druhého řádu a jejich interpretaci (například typ žadatele, velikost podniku, rozpočet, regionální působení projektu). Je nutné také klást **důraz na otázky uzavřené**, v případě kvantitativního zjišťování je vhodné zařadit otázky s využitím škál. Otevřené otázky je vhodné pokládat na konci dotazníku, aby umožnily respondentům uvést specifické názory a komentáře. Dotazník je třeba sestavit tak, aby respondentovi nezabralo jeho **vyplnění více než 15 minut** (v případě PAPI i CATI by jeho vyplnění nemělo zabrat více než 10 minut). Delší dotazník by již výrazně snižoval míru návratnosti.

Pokud je to možné, je vhodné oslovit dotazníkovým šetřením kompletní skupinu respondentů. V opačném případě je třeba na základě relevantních kritérií stanovit reprezentativní vzorek respondentů. Zásadním bodem pro realizaci plošného dotazníkového šetření je **získání kontaktů na respondenty**, které má k dispozici ŘO (např. při cílení dotazníku na příjemce) či jsou poskytnuty příjemci/realizátory projektů (v případě šetření cílových skupin).

Dotazníkové šetření je vhodné ověřit prostřednictvím **pilotní studie** na vybraném vzorku respondentů, a následně před ostrým spuštěním provést případné úpravy scénáře.

Při zahájení vlastního šetření na celém vzorku je v případě on-line dotazníku vhodné obeslat respondenty **oslovovacím emailem, kde je popsán účel a zaměření dotazníku a přiložen odkaz na elektronický formulář dotazníku**. Pro zvýšení návratnosti je možné respondenty v době blížící se lhůty pro vyplnění dotazníku znovu upozornit na možnost jeho vyplnění. Výstupy dotazníkového šetření je vhodné zpracovávat softwarově **prostřednictvím standardních statistických metod**.

Metodický postup realizace dotazníkového šetření s důrazem na elektronickou formu ukazuje následující schéma:

Zdroje

- Reichel, J. (2009): Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Vyd. 1. Praha: GradaPublishing, a. s., 2009
- Giddens, A. (2013). Sociologie. Praha: Argo.
- Jandourek, J. (2003). Úvod do sociologie. Praha: Portál.
- Dillman, D., Smyth, J., Christian, L. (2014). Internet, Phone, Mail and Mixed-Mode Surveys: The Tailored Design Method, 4th edition. John Wiley: Hoboken, NJ.
- Saris, W. E., Gallhofer, I. N. (2014). Design, evaluation and analysis of questionnaires for survey research. Second Edition. Hoboken, Wiley.
- Kreuter, F., Presser, S., Tourangeau, R. (2008). Social Desirability Bias in CATI, IVR, and Web Surveys: The Effect of Mode and Question Sensitivity. Public Opinion Quarterly, 72(5): 847-865.

8.1.4 Rozhovory

Popis metody

Rozhovory jsou jednou ze stěžejních metod pro sběr primárních dat pro potřeby evaluace. Jedná se o diagnostickou techniku spočívající v získávání informací při přímé interakci s dotazovanými osobami prostřednictvím kladení otázek. Cílem rozhovorů je vždy získat podrobné informace k řešenému tématu přímo v terénu, je možné je využít také pro ověření sekundárních dat a stanovených hypotéz. Tato metoda se využívá především pro kvalitativní šetření.

Rozhovory lze rozlišovat na základě různých kritérií, přičemž pro šetření v rámci evaluací je vhodné využívat zejména následující typy rozhovorů:

- **Individuální hloubkový rozhovor (IDI – Individual In-depth Interview)**

Hloubkový rozhovor umožňuje získat detailní informace o zkoumaném tématu díky tomu, že umožňuje respondentovi volně vyjadřovat své názory na zkoumanou problematiku. Jedná se o rozhovor zaměřený na určité téma, při němž by se tazatel měl snažit získat informace o názorech, postojích či motivech respondenta. V případě zjištění některé zajímavé či důležité informace ve vztahu k předmětu šetření je třeba povzbudit respondenta k rozvinutí myšlenky.

Využití metody hloubkového rozhovoru je vhodné především v situacích, kdy je třeba poznat problém v co nejširším kontextu a souvislostech, a za tímto účelem shromáždit podrobnější názory a zkušenosti respondentů. Složení respondentů IDI v rámci šetření k určitému tématu by měla odpovídat struktuře dané cílové skupiny (z hlediska relevantních kritérií).

- **Skupinový rozhovor**

Skupinový rozhovor obvykle probíhá formou diskuze v malé skupině respondentů. S využitím skupinového rozhovoru lze lépe poznat rozdíly ve zkušenostech, názorech a postojích v rámci dané skupiny osob. Diskuze při skupinových rozhovorech by měla být založena na připraveném scénáři, resp. seznamu otázek, přičemž ke každé otázce by se v ideálním případě měli vyjádřit všichni respondenti.

- **Individuální telefonický rozhovor (ITI – Individual Telephone Interview)**

Telefonické rozhovory urychlují proces získávání dat oproti realizaci osobních rozhovorů a zároveň poskytují obdobné výhody jako osobní rozhovory, tj. umožňují interakci s dotazovaným a přesné zacílení otázek. Tuto metodu lze využít například pro oslovení respondentů ze vzdálenějších lokalit, případně je lze aplikovat u časově vytížených respondentů, kteří z časových důvodů odmítají poskytnout osobní rozhovor. Telefonické rozhovory je vhodné využívat především jako doplňkovou metodu pro ověření dat či získání doplňujících informací.

Následující tabulka uvádí hlavní výhody a nevýhody metody rozhovoru:

Výhody	Nevýhody
vyšší návratnost v porovnání s dotazníky	časová náročnost
nižší nároky na vlastní iniciativu respondenta	pracnost a nákladnost sběru dat
vyšší komplexnost získaných dat díky nižší šanci na vynechání některých otázek ze strany respondenta	nutnost spolupráce respondentů
eliminace problémů s porozuměním textu	nízká přesvědčivost zajištění anonymity pro respondenty
možnost odhalení řady detailních informací	možné zkreslení v důsledku nepochopení či špatného pochopení otázky respondentem
možnost operativně vést otázky žádoucím směrem	možné zkreslení z důvodu rozdílů mezi tazateli a jejich chováním

Metodický postup

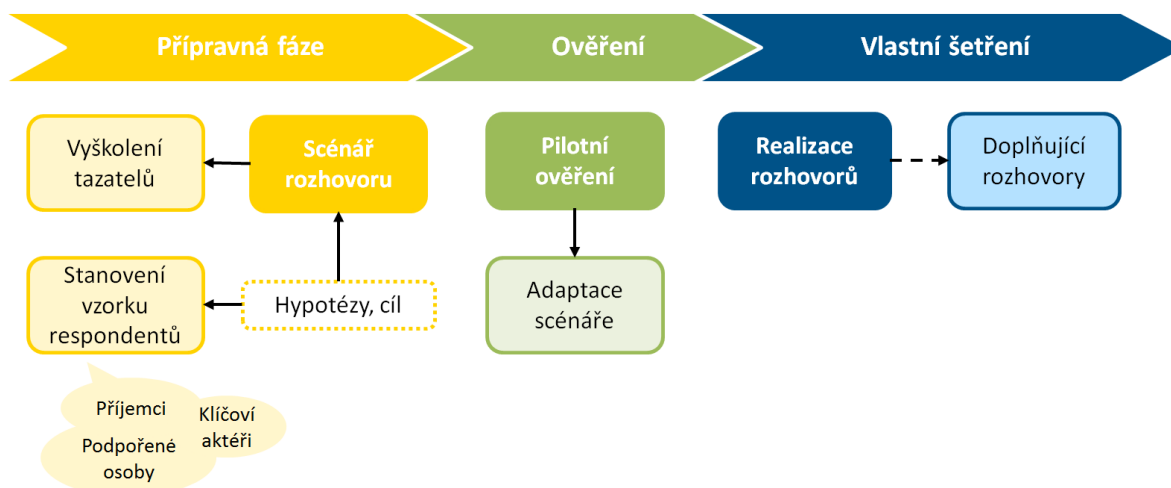
Samotnému rozhovoru by měla předcházet **přípravná fáze**, kdy je nutné vytvořit scénář rozhovoru. Je přitom třeba klást důraz na pečlivou **formulaci otázek** (či témat v případě nestrukturovaného rozhovoru) ve vazbě na stanovené cíle rozhovoru. Při vytváření systému otázek je třeba zároveň dbát na **uspořádání otázek** od

jednoduchých ke složitějším. S ohledem na cíl rozhovoru je také třeba stanovit **velikost a složení vzorku** respondentů pro realizaci rozhovorů. Zároveň jsou příslušní tazatelé **vyškoleni** pro daný rozhovor.

Ještě před samotnou realizací je vhodné provést **pilotní ověření** připraveného scénáře na testovacím vzorku respondentů. Scénář je možné testovat jednak na osobách, které jsou odborníky ve vztahu ke zkoumanému tématu (za účelem odhalení technických problémů, např. formulace otázek), a jednak na osobách spadajících do skupiny potenciálních respondentů pro posouzení použitelnosti otázek a zvoleného postupu. Na základě výsledků pre-testu je pak potřeba scénář finálně revidovat a upravit.

Po realizaci naplánovaných rozhovorů se po souhrnném vyhodnocení rozhovorů v některých případech ukáže jako vhodné realizovat několik dalších rozhovorů, které se zaměří na získání doplňujících informací či na ověření některých poznatků.

Metodický postup provedení rozhovoru, provázanost a synergii jednotlivých kroků, kterými je vhodné postupovat při realizaci šetření formou rozhovorů, ukazuje následující schéma:

Průběh rozhovoru

Samotný **průběh rozhovoru** by měl být rozdělen do několika fází:

- V **úvodní fázi** rozhovoru by měl tazatel respondentovi srozumitelně vysvětlit cíl, smysl a obsah rozhovoru a navodit optimální atmosféru, která umožní získat od respondenta požadované informace.
- **Jádrem** rozhovoru je kladení otázek dle připraveného scénáře, jehož průběh se liší v závislosti na tom, jaký typ rozhovoru byl zvolen. Pokud se jedná o strukturovaný rozhovor, je třeba se striktně držet souboru otázek a odpovědi jsou obvykle zaznamenávány do strukturovaného formuláře. U méně formalizovaných typů rozhovoru (např. polostrukturovaný rozhovor) je pak třeba uplatňovat určitou míru improvizace a pružnost v pořadí otázek, či doptávání se; odpovědi se pak zaznamenávají v průběhu rozhovoru ve formě zápisu. Výjimečně lze využít technické provedení záznamu, tj. pořízení audionahrávky (tato forma záznamu však snižuje důvěru a spontánnost respondentů). Při rozhovorech je třeba klást důraz na pozorné poslouchání, komunikování zájmu a akceptaci respondenta, a zároveň se snažit do projevu respondenta příliš nezasahovat, pokud se jeho výpověď významně neodklání od tématu.

- V **závěru** je možné sumarizovat hlavní body rozhovoru a je také zvykem respondenta „odměnit“ např. poděkováním, oceněním ochoty apod. Po skončení rozhovoru je obvykle nutné doplnit záznam vytvořený v průběhu rozhovoru a zároveň si zaznamenat všechny potenciálně užitečné okolnosti rozhovoru.
- Poslední fází je **vyhodnocení** rozhovoru, kdy je třeba získaná data z rozhovorů analyzovat a vyhodnotit s ohledem na stanovené cíle šetření, například s využitím prvků tematické analýzy (k odhalení a popisu hlavních témat) a hledání vazeb mezi tématy.

Zdroje

- Pergler, Disman a kol.: Vybrané techniky sociologického výzkumu (Praha, 1969, I. vydání), kapitola Rozhovor
- Disman, M. (2008). Jak se vyrábí sociologická znalost. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum.
- HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s.
- E.Kaneová: DoingYourOwn Research – Interviews (London-New York, MarionBoyars, 1985)
- Ferjenčík, J. (2000). Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši. Praha: Portál.

8.1.5 Případová studie

Metoda případové studie je jednou z nejvhodnějších pro zhodnocení a hloubkové rozkrytí vazeb, pro zjištění potřeb, problémů či dopadů na cílové skupiny, příjemce a další relevantní aktéry. Cílem případových studií v rámci přístupu TBIE je především ověřit platnost intervenční logiky navržené v rámci teorie změny. Tuto metodu je vhodné použít v případech, kdy je obtížné konstruovat validní kontrolní skupinu pro celkovou populaci příjemců. Pomocí případových studií lze rovněž vhodně ilustrovat, resp. dokreslit celkové fungování daného opatření. Případové studie jsou zaměřeny na zjišťování kauzálních mechanismů, přičemž prvky těchto studií - tzv. „unit of analysis“ – jsou reprezentované jednotlivými projekty.

V rámci případových studií je možné zhodnotit dopady daných projektů, spolu s faktory, které jejich dosažení ovlivňovaly a rovněž překážky a bariéry. **Z metodologického hlediska** je třeba volit metody v rámci případové studie tak, aby vyhovovaly požadavkům na triangulaci metod, tzn. u každé případové studie je vhodné využít:

- expertní hodnocení evaluátorem;
- hodnocení projektu příjemci/realizátory;
- hodnocení projektu účastníky (v závislosti na charakteru projektu).

Mezi základní metody, které lze využít pro zpracování případových studií, patří desk research, data mining, individuální i skupinové rozhovory (s relevantními aktéry, s cílovými skupinami) a případně dotazníková šetření (typicky mezi cílovými skupinami, pokud jsou početnější).

Součástí případových studií je testování kauzálních mechanismů (tedy vztahů mezi jednotlivými prvky). K tomuto bude využita metoda proces-tracing, jejímž cílem je ověřit, zdali předpokládaný kauzální mechanismus skutečně odpovídá realitě tak, jak ji líčí teorie (viz zpracované teorie změny). Realita bude ověřována pomocí nastavených ukazatelů pro každé opatření / záměr.

Metodický postup

Výběr případových studií by měl být proveden tak, aby reprezentoval typické případy v populaci podpořených projektů v rámci daného opatření. Konkrétní postup pro výběr případových studií je popsán vždy specificky pro dané opatření, kde je použití této metody doporučeno (zejména opatření v rámci PU2, viz kap. 3.2 a příslušné podkapitoly). V rámci nastavení evaluačního designu případové studie je třeba zvolit vhodné metody sběru a analýzy dat, a to na základě charakteru dané intervence (např. vzhledem k charakteru a početnosti cílové skupiny apod.). Způsob použití jednotlivých metod je popsán v kapitolách výše.

Postup při zpracování případových studií je naznačen ve schématu níže:

8.1.6 Syntéza

Popis metody a metodologický postup (standard)

Syntéza patří mezi základní výzkumné metody. Syntézou rozumíme sumarizaci získaných poznatků vedoucí k získání nových informací, vztahů a zákonitostí na kvalitativně vyšší úrovni.

Syntéza umožňuje poznání daného problému či tématu v jeho úplnosti, pomáhá k pochopení vzájemné souvislosti jevů a procesů. Cílem syntézy je nalézt vzájemné vztahy určitých jevů, zařadit a sjednotit je do většího celku a obecnějšího kontextu, a také objasnit strukturu a fungování zkoumaného obecnějšího tématu/problému.

Při využití metody v evaluačních projektech do syntézy vstupují např. dílčí zjištění – výsledky jednotlivých metod a závěry expertního zhodnocení. Prostřednictvím syntézy jsou identifikovány dopady/přínosy (zejm. v podobě dosažených změn), vnitřní i vnější vlivy (faktory, překážky) ovlivňující tyto dopady a další skutečnosti vztahující se k předmětu hodnocení.

Zdroje

- Hendl, J. (2001). Syntéza vědeckých výsledků a meta-analýza. Čs. kinantropologie, 5.
- Hendl, J. (1999). Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha, Karolinum.

9 LITERATURA A ZDROJE

Specifická legislativa

- Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 508/2014
- Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 1380/2013
- Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 1379/2013
- Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 1303/2013

Programová dokumentace OP Rybářství

- Programový dokument OP Rybářství 2014-2020 a jeho přílohy
- Evaluační plán OP Rybářství 2014 – 2020
- Strategický realizační plán OP R
- Řídicí dokumentace OP R (OM + přílohy)
- Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (VNSPA) 2014-2020
- Výroční zprávy o implementaci OP Rybářství 2014 - 2020
- Dohoda o partnerství ČR 2014-2020

Datové sestavy / výstupy IS

- Data a datové výstupy IS SZIF

Metodické dokumenty

- JMP a návazná metodická stanoviska:
 - Metodika řízení programů v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro přípravu programových dokumentů pro programové období 2014–2020
 - Metodický pokyn Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro evaluace v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro přípravu řídicí dokumentace v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020
 - Metodické doporučení pro projekty vytvářející příjmy v programovém období 2014–2020
 - Metodické doporučení pro oblast veřejné podpory v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn pro publicitu a komunikaci Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014 – 2020
 - Metodické doporučení pro implementaci finančních nástrojů v programovém období 2014–2020
 - Metodický pokyn certifikace výdajů pro programové období 2014–2020
 - Metodický pokyn monitorování implementace Evropských strukturálních a investičních fondů v České republice v programovém období 2014–2020

- Metodický pokyn procesů řízení a monitorování ESI fondů v MS 2014+
- Metodický pokyn pro řízení rizik ESI fondů v programovém období 2014–2020
- Metodický pokyn pro výkon kontrol v odpovědnosti řídicích orgánů při implementaci Evropských strukturálních a investičních fondů pro období 2014 –2020
- Metodický pokyn pro auditní činnost Auditního orgánu pro programové období 2014–2020
- Metodický pokyn k revizi programů pro programové období 2014–2020
- Metodický pokyn k rozvoji lidských zdrojů v programovém období 2014–2020 a v programovém období 2007–2013
- soubor materiálů “Guidance Documents for the 2014 – 2020 funding period”, EK

Evaluační metodiky a společenskovědní literatura

- PRŮVODCE PROCESNÍ EVALUACÍ, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Národní orgán pro koordinaci, Praha, 2016
- Berka, P. (2003). Dobývání znalostí z databází. Praha: Academia.
- Dillman, D., Smyth, J., Christian, L. (2014). Internet, Phone, Mail and Mixed-Mode Surveys: The Tailored Design Method, 4th edition. John Wiley: Hoboken, NJ.
- Disman, M. (2008). Jak se vyrábí sociologická znalost. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum.
- E.Kaneová: Doing Your Own Research – Interviews (London-New York, Marion Boyars, 1985)
- Fayyad, U.; Piatetsky-Shapiro, G.; Smyth, P. (1996). From Data Mining to Knowledge Discovery in Databases.
- Ferjenčík, J. (2000). Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši. Praha: Portál.
- Giddens, A. (2013). Sociologie. Praha: Argo.
- Han, J.; Kamber, M. (2001). Data mining: concepts and techniques. Morgan Kaufmann.
- Hendl, J (2004). Přehled statistických metod zpracování dat. Analýza a metaanalýza dat. Portál, Praha.
- Hendl, J. (1999). Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha: Karolinum.
- Hendl, J. (2001). Syntéza vědeckých výsledků a meta-analýza. Čs. kinantropologie, 5.
- HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s.
- Jandourek, J. (2003). Úvod do sociologie. Praha: Portál.
- Kantardzic, M. (2003). Data Mining: Concepts, Models, Methods, and Algorithms. John Wiley&Sons.
- Kreuter, F., Presser, S., Tourangeau, R. (2008). Social Desirability Bias in CATI, IVR, and Web Surveys: The Effects of Mode and Question Sensitivity. Public Opinion Quarterly, 72(5): 847-865.
- Pergler, Disman a kol.: Vybrané techniky sociologického výzkumu (Praha, 1969, I. vydání), kapitola Rozhovor
- Reichel, J. (2009): Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Vyd. 1. Praha: GradaPublishing, a. s., 2009
- Saris, W. E., Gallhofer, I. N. (2014). Design, evaluation and analysis of questionnaires for survey research. Second Edition. Hoboken, Wiley.
- Surynek, A. (2001). Základy sociologického výzkumu. 1.vyd. Praha: Management Press.
- Witten, I. H.; Frank, E.; Hall, M. A. (2011). Data Mining: Practical Machine Learning Tools and Techniques (3 ed.). Elsevier.